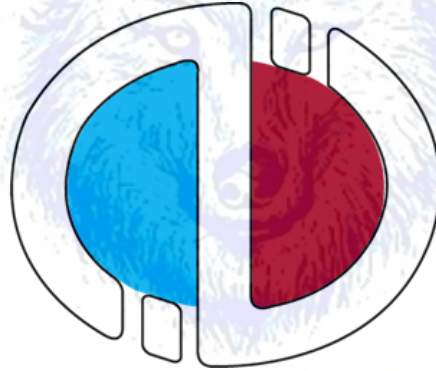

YENİLENEN
SİSTEME
GÖRE!

ÇEK403U İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

ÜNİTE ÖZETLERİ DENEME SORULARI ÜNİTE SORULARI ÇIKMIŞ SORULAR

SKYMOON PDF

DON'T ASK QUESTIONS, JUST FOLLOW...

SINCE 2020

ÜNİTE 1: İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİNE GENEL BAKIŞ

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİNİN TARİHSEL GELİŞİMİ

Kişiler hayat içinde çeşitli risklerle karşı karşıya kalırlar. Çalışma hayatında yar almalarıyla birlikte karşılaştıkları risklerden biri de iş kazası ve meslek hastalığı riskidir.

Günümüzde iş sağlığı ve güvenliği konusu bağımsız bir bilim dalı haline gelmiştir. Ancak iş sağlığı ve güvenliği konusu bugünkü noktasına ulaşıncaya kadar değişik aşamalardan geçmiştir. Dünyada ve Türkiye’de sanayileşmenin aynı zamanda yaşanmamasına bağlı olarak iş sağlığı ve güvenliği konusunun tarihsel gelişimi Dünyada iş sağlığı ve güvenliğinin tarihsel gelişimi ile Türkiye’de iş sağlığı ve güvenliğinin tarihsel gelişimi başlığı altında incelenebilir.

DÜNYADA İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİNİN TARİHSEL GELİŞİMİ:

Sanayi devrimi, çalışma ilişkilerinin niteliğini değiştirmesi nedeniyle çalışma hayatı açısından bir dönüm noktasıdır. Bu nedenle dünyada iş sağlığı ve güvenliğinin tarihsel gelişimi ikiye ayrılabilir:

- **SANAYİ DEVRİMİNDEN ÖNCEKİ DÖNEM:** İş sağlığı ve güvenliğinin tarihsel gelişimini incelediğinde iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili ilk kaynakların Yunanlı düşünür Herodot’a ait olduğu görülmektedir. Çalışanların sağlığı ile yapılan iş arasındaki ilişkilerin araştırılmasına ilk onun tarafından başlanıldığı ileri sürülmektedir. Herodot ilk defa çalışanların verimli olması için yüksek enerjili besinlerle beslenmesi gerektiğini açıklamıştır. Hipokrat çalışanların yaptıkları işten zarar görebileceklerini ileri sürmüş ve ilk defa kurşun zehirlenmelerinden bahsetmiştir. Plini çalışanların tehlikeli tozlardan korunmaları için maske yerine geçmek üzere başlarına torba takmalarını önermiştir. Paracelsus, Agricola ve Ramazzini çalışanların sağlık ve güvenlik sorunlarının çözümüne katkı sağlamışlardır. Bilimsel anlamda iş sağlığı ve güvenliği konusu Ramazzini tarafından ele alınmıştır. İşçinin çalışma şeklinin işçi ve iş verimi üzerindeki etkisi olarak adlandırılan ergonomi kavramı ilk defa Ramazzini tarafından açıklanmıştır.
- **SANAYİ DEVRİMİ DÖNEMİ:** İş sağlığı ve güvenliği alanında bilimsel anlamda ilk gelişmeler İtalya’da ortaya çıkmakla birlikte konunun gelişimi İngiltere’de olmuştur.

İngiltere’de yaşanan sanayi devrimi ile birlikte üretimin niteliği değişmiş ve bu durum beraberinde yeni sağlık ve güvenlik problemlerine yol açmıştır. Bu dönemde çalışma sürelerinin uzaması, çocuk işçilerin çalıştırılması ve çalışma şartlarının ağırlaşmasına bağlı olarak devletin çalışma hayatına müdahale etmesi gerekmiştir. İngiltere’de Pott’un baca temizleme işinde çalışanların kanser hastalığına yakalanmaları konusunda yaptığı çalışmalar sonucunda 1788 yılında Baca Temizleyicileri Kanunu çıkarılmıştır. Yine bu dönemde Owen fabrikasında çalışma sürelerini kısaltmış, belli yaştan altındaki çocukları çalıştırmamış ve işçilerin daha iyi şartlarda çalışmaları yönünde çaba göstermiştir. 1802 yılında kabul edilen ilk Fabrikalar Kanunu ile başlamak üzere ileriki dönemlerde çalışma saatleri ve koşullarında ciddi sınırlamalar getirilmiştir. 1844 yılında farikada işyeri hekimi bulundurmak zorunlu hale gelmiş, 1847’de işyeri denetimi ve iş müfettişliği yapısı oluşturulmuş, 1895 yılında bazı meslek hastalıklarının bildirimi zorunlu hale getirilmiş, 1900 yılında iş sağlığı ve güvenliği alanında birçok koruyucu uygulamalar getirilmiştir. İngiltere’deki gelişmelerin ardından Almanya, İsviçre, Fransa ve ABD’de iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili kanunlar çıkarılmıştır. Vaubna ve Belidor çok ağır işlerin işçileri yıpratıldığını ve meslek hastalıklarına yol açıldığını, bu nedenle de iş organizasyonunun iyi yapılması gerektiğini ifade etmişlerdir. Tissot ilk defa hastanelerde meslek hastalıklarının tedavi edilmesi için özel bölümlerin kurulmasını önermiş, Patissier ise fabrikalarda iş kazaları ve meslek hastalıklarıyla ilgili veri toplanmasına çalışmıştır. İş kazasına uğrayanlara tazminat ödenmesine ilişkin ilk düzenleme Almanya’da uygulanmış, sonrasında Amerika ve Avrupa’da yaygınlaşmıştır.

Ülkelerin iş sağlığı ve güvenliği alanında yaptıkları çalışmalar ve düzenlemeler yanında uluslararası alanda 1919 yılında kurulan Uluslararası Çalışma Örgütü (International Labour Organization-ILO), başlangıçta Birleşmiş Milletlere bağlı olarak kurulmuş, zaman içinde bağımsız bir uzmanlık kuruluşu haline gelmiştir. ILO’nun iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili önemli düzenlemeleri ve çalışmaları bulunmaktadır.

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

TÜRKİYE'DE İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİNİN TARİHSEL GELİŞİMİ:

Avrupa'da yaşanan sanayi devrimi koşullarının Osmanlı İmparatorluğu'nda oluşmaması nedeniyle aynı dönemde sanayi devrimi yaşanmamıştır. Sanayileşme konusundaki gecikme iş sağlığı ve güvenliği konusundaki gecikmeleri de beraberinde getirmiştir. Türkiye'de iş sağlığı ve güvenliğinin tarihsel gelişimi;

- Cumhuriyetten önceki dönem ve
- Cumhuriyet dönemi olmak üzere ikiye ayrılabilir.

CUMHURİYETTEN ÖNCEKİ DÖNEM: Türkiye'de iş sağlığı ve güvenliğinin tarihsel gelişiminde Cumhuriyetten önceki dönem; Tanzimat'tan önceki dönem ile Tanzimat ve Meşrutiyet dönemi olmak üzere kendi içinde ikiye ayrılabilir. Osmanlı İmparatorluğu'nda Tanzimat'tan önceki dönemde üretim şeklinin zanaatkarlık olmasına bağlı olarak dini esaslara dayalı meslek örgütü olan esnaf zaviyeleri ortaya çıkmıştır. Esnaf zaviyeleri Fütüvvetname kurallarına göre yönetilmektedir. Sonraları bu kuruluşların yerini loncalar almıştır. Esnaf zaviyelerinde sadece Müslümanlar yer alırken, loncalarda dinsel bir ayırım gözetilmemiştir. Loncalarda Türkiye'de sosyal güvenliğin başlangıcı olarak kabul edilen teavün sandığı veya orta sandığı adı verilen yardımlaşma sandıkları bulunmaktaydı. Bu dönemde iş sağlığı ve güvenliği alanında bir bilinçlenmeden söz edebilmek mümkün değildir. Ustanın işi öğretirken iyi bir öğretmen olmasına bağlı olarak çalışanların kaza yapma oranlarının da düşük olacağı düşünülmüştür.

Tanzimat ve Meşrutiyet döneminde Osmanlı ile Batı Avrupa ülkeleri arasındaki siyasal yakınlaşma ekonomik ilişkilere de yansımış, Osmanlı yeni bir Pazar olarak Batı Avrupa ülkelerinin ilgisini çekmiş ve ilk sanayileşme hareketleri başlamıştır. İş sağlığı ve güvenliği alanında ilk çalışmalar da bu dönemde yapılmıştır. İşçilerin en çok maden sektöründe çalışmaları sebebiyle ilk düzenlemeler bu alan yönelik olmuştur. İlk düzenleme 1865 tarihli Dilaver Paşa Nizamnamesidir. Padişahın onayından geçmemekle birlikte Ereğli kömür havzasında uygulanmıştır. 100 maddeden oluşan nizamname de iş kazalarından söz edilmemiş ve bunlara karşı alınacak önlemler yer almamıştır. 1869'da Maadin Nizamnamesi, Dilaver Paşa Nizamnamesinin eksiklerini tamamlamış, iş güvenliği ile ilgili kurallara daha fazla yer vermiştir. Nizamnamede mühendislerle kazaların önlenmesi için gerekli tedbirleri alma ve bu konuda ihtiyaç duyulan araç gereci idareden isteme, kazaların idareye bildirilmesi, madenlerde doktor ve eczane

bulundurma yükümlülüğü, iş kazasına uğrayan işçilere ve ailelerine işverence tazminat ödenmesi, iş kazasında kusuru bulunan işverenlerin para ile cezalandırılması gibi düzenlemeler yer almıştır. Türkiye'nin ilk medeni kanunu olan Mecelle'de de iş sağlığı ve güvenliğiyle ilgili birkaç düzenleme yer almıştır.

CUMHURİYET DÖNEMİ: Türkiye'de gerçek anlamda sanayileşme hareketinin Cumhuriyet döneminde başlaması nedeniyle iş sağlığı ve güvenliği alanında düzenlemeler asıl bu dönemde yapılmıştır. 1921 yılında kabul edilen 151 sayılı Kanunda çalışma sürelerine ilişkin hükümlerle birlikte, maden işleten işverenlere hastalanan veya kazaya uğrayan işçisini tedavi ettirmek, madenin etrafında hastane, eczane ve hekim bulundurmak gibi yükümlülükler getirilmiştir. 1923 yılında toplanan İzmir İktisat Kongresi'nde İşçilerin korunması amacıyla kararlar alınmıştır. Daha sonra 1924'te 394 sayılı Hafta Tatili Kanunu ve 1935'te Ulusal Bayramlar Genel Tatiller Hakkında Kanun yürürlüğe girmiştir. 1926 tarihli ve 818 sayılı Borçlar Kanunu'nda işverenlerin işçiye gözetme borçları ile iş kazası ve meslek hastalığından doğan hukuki sorumluluğuna ilişkin hükümler yer almıştır. 1930 tarihli Umumi Hıfzıssıhha Kanununda çalışma hayatında kadınların ve çocukların korunmasına ilişkin hükümler, hekim bulundurulmasına ve işyeri yakınlarında revir ve hastane yapılmasını ilişkin hükümler yer almıştır. İlk iş kanunu olan 1936 tarih ve 3008 sayılı İş Kanunu ile bir dönüm noktası yaşanmış ve bu Kanunda iş sağlığı ve güvenliği alanında düzenlemeler yer almıştır. 1945 yılında Çalışma Bakanlığı kurulmuş, İşçi Sigortaları Kurumu ile İş Kazalarıyla Meslek Hastalıkları ve Analık Sigortaları Kanunları yürürlüğe girmiştir. 1964 yılında yürürlüğe giren 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu kabul edilmiştir. 1967 yılında 631 sayılı İş Kanunu, 1971 yılında ise 1475 sayılı İş Kanunu yürürlüğe girmiştir. 2003 yılında ise 4857 sayılı İş Kanunu kabul edilmiştir. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile farklı sosyal güvenlik kanunlarına tabi olanlar bir araya toplanmıştır. Türkiye'nin ilk iş sağlığı ve güvenliği alanındaki kanunu, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu 2012 yılında kabul edilmiş ve Kanuna dayanılarak birçok yönetmelik çıkarılmıştır.

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİNİN AMACI

İş kazası ve meslek hastalığı yüzünden dünyada her yıl 2,3 milyondan fazla kişi ölmektedir. Kötü iş sağlığı ve güvenliği uygulamalarının sonucunun ekonomik olarak maliyetlere yansımaları da her yıl dünya gayri safi hasılasının %4'ünü oluşturmaktadır. Bu nedenle iş sağlığı ve güvenliğinin temel amacı, iş kazaları ve

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

meslek hastalıkları meydana gelmeden önlemektir. Bu şekilde çalışanların hayatlarının ve vücut bütünlüklerinin korunması amaçlanmaktadır. İş sağlığı ve güvenliğinin başlıca amaçları şöyle sıralanabilir:

- **ÇALIŞANLARI KORUMAK:** İş sağlığı ve güvenliğinin en önemli amacı, çalışanların hayatlarının ve vücut bütünlüklerinin korunmasıdır.
- **ÜRETİM GÜVENLİĞİNİ SAĞLAMAK:** İşyerlerinde alınacak iş sağlığı ve güvenliği önlemleriyle iş kazası veya meslek hastalığı sonucunda ortaya çıkabilecek işgücü ve işgünü kayıpları azalacak, çalışanlar verimli çalışacaklardır.
- **İŞYERİ GÜVENLİĞİNİ SAĞLAMAK:** İşyerlerinde alınacak iş sağlığı ve güvenliği önlemleriyle işyerlerinde kullanılan araç, gereç, makine, donanım ve tesisatta işyerini tehlikeye düşürebilecek riskler ortadan kalkacaktır. Bu şekilde, işyeri güvenliği sağlanmış olacaktır.

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİNİN ÖNEMİ

İş sağlığı ve güvenliğinin önemi gün geçtikçe artmaktadır. İş sağlığı ve güvenliğinin önem kazanmasının nedenleri;

- **TEKNİK ZORUNLULUKLAR:** Günümüzde çalışma hayatında yer alan kişilerin karşılaştıkları risklerin sayı ve niteliği geçmişte yapılan üretime bağlı olarak kişilerin çalışma hayatında karşılaştıkları risklerin sayı ve niteliğinden farklıdır. Yeni teknolojilere bağlı olarak geleneksel riskler azalmakta, niteliği değişmekte ancak yeni riskler söz konusu olmaktadır.
- **EKONOMİK ZORUNLULUKLAR:** Üretimde yeni teknolojilerin kullanılmasıyla birlikte üretimin maliyeti artmıştır. Çünkü yeni teknoloji her zaman daha fazla harcama gerektirmektedir. İşverenler açısından yaptıkları yatırımın karşılığını elde etmek ve buna bağlı olarak kar elde etmek önem taşımaktadır. Ayrıca işverenlerin kar güdüsü içinde hareket edip iş sağlığı ve güvenliği önlemlerini ikinci plana atmaları iş yerlerinde iş gücü devir hızını yükseltmekte ve iş kazaları ile meslek hastalıklarının sayısında artmalara sebep olmaktadır. Aynı zamanda kayıtdışı istihdam, esnek çalışma modelleri gibi uygulamalar iş sağlığı ve güvenliği konusunu daha ön plana çıkarmaktadırlar.

- **SOSYAL ZORUNLULUKLAR:** Günümüzde uzun çalışma sürelerine, olumsuz çalışma koşullarına kamuoyunun ilgisiyle birlikte bu alana dikkatler yönelmekte, yeni çalışmaların yapılması söz konusu olmaktadır.

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ ALANINDA KAVRAMLAR

İş sağlığı ve güvenliğinin özünde, iş kazalarının ve meslek hastalıklarının önlenmesi yatmaktadır.

Bu alanda ortaya çıkan kavramlar şöyle sıralanabilir:

İŞ SAĞLIĞI: Daha çok çalışma ortamında bulunan ve işçinin sağlığını etkileyebilecek risk faktörleri karşısında işçinin sağlığının korunması anlamındadır.

İŞ GÜVENLİĞİ: "İşyerlerini, işin yürütümü nedeniyle oluşan tehlikelerden ve sağlığa zarar verebilecek koşullardan arındırarak, daha iyi bir çalışma ortamı sağlamak için yapılan sistemli çalışmalar olarak" tanımlanabilir. Günümüzde teknik bir bilim haline gelmiştir ve birçok farklı bilim dallarından yararlanmaktadır.

İŞ KAZASI: WHO iş kazasını "önceden planlanmamış, çoğu zaman yaralanmalara, makine ve teçhizatın zarara uğramasına veya üretimin bir süre durmasına yol açan olay" olarak tanımlamaktadır. ILO iş kazasını, "belirli bir zarar veya yaralanmaya yol açan, önceden planlanmamış beklenmedik bir olay" şeklinde tanımlamaktadır. Doktrinde ise iş kazası, "sigortalının işveren otoritesi altında bulunduğu bir sırada gördüğü iş veya işin gereği dolayısıyla aniden ve dıştan meydana gelen bir etkenle onu bedenlen veya ruhça zarara uğratan bir olay" olarak tanımlanmaktadır. 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu m.3/g'de iş kazası "işyerinde veya işin yürütümü nedeniyle meydana gelen, ölüme sebebiyet veren veya vücut bütünlüğünü ruhen ya da bedenlen engelli hale getiren olay" olarak tanımlanmıştır. 5510 sayılı Kanununda ise iş kazası tanımlanmaktan çok iş kazasının unsurlarına yer verilmiştir. Buna göre iş kazasının unsurları; kazaya uğrayanın 5510 sayılı Kanun anlamında sigortalı sayılması, sigortalının Kanunda belirtilen hallerden birinde (sigortalının işyerinde bulunduğu sırada kazaya uğraması, işveren tarafından yürütülmekte olan bir iş sebebiyle ya da sigortalı kendi adına ve hesabına bağımsız çalışıyorsa yürütmekte olduğu iş nedeniyle kazaya uğraması, bir işverene bağlı olarak çalışan sigortalının görevli olarak işyeri dışında başka bir yere gönderilmesi durumunda asıl işini yapmaksızın geçen sürede kazaya uğraması, emziren kadın sigortalının çocuğuna süt vermek için Kanunca ayrılan zamanda kazaya uğraması, sigortalının işverence sağlanan bir taşıtla işin yapıldığı yere gidiş ve gelişi sırasında kazaya uğraması) kazaya uğraması, sigortalının bedensel veya ruhsal bir zarara

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

uğraması, kaza olayı ile sigortalının uğradığı zarar arasında illiyet bağının bulunmasıdır.

MESLEK HASTALIĞI: Doktrinde meslek hastalığı, "belirli bir mesleğin (işin) ifası sonucu o mesleğin (işin) nitelik ve yürütüm şartların doğurduğu bir engellilik hali veya hastalık" olarak tanımlanmaktadır. 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu m.3/I'de meslek hastalığı, "mesleki risklere maruziyet sonucu ortaya çıkan hastalık" olarak tanımlanmıştır. 5510 sayılı SSGSSK m.14/I'e göre meslek hastalığı "sigortalının çalıştığı veya yaptığı işin niteliğinden dolayı tekrarlanan bir sebeple veya işin yürütüm şartları yüzünden uğradığı geçici veya sürekli hastalık, bedensel veya ruhsal engellilik halleridir". 5510 sayılı Kanuna göre meslek hastalığını unsurları; hastalığa yakalananın 5510 sayılı Kanun anlamında sigortalı sayılması, sigortalının bedensel veya ruhsal bir zarara uğraması, hastalık veya engelliliğin yürütülen işin sonucu olmasıdır.

ÜNİTE 2: İŞ KAZALARININ VE MESLEK HASTALIKLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

İŞ KAZALARI VE MESLEK HASTALIKLARININ NEDENLERİ

İş kazaları ve meslek hastalıkları hem işçiler açısından hem işverenler açısından hem de ülke ekonomisi açısından ciddi zararlara yol açmaktadır. İş sağlığı ve güvenliğine yönelik faaliyetlerin temelinde de iş kazaları ve meslek hastalıklarının ortaya çıkmasını önlemek, iş kazası ve meslek hastalığı ortaya çıkmışsa da bunların yol açabileceği hasarları en aza indirmek ve meydana gelen zararı telafi ve tazmin etmeye çalışmak yatmaktadır. Bu nedenle iş kazalarına ve meslek hastalıklarına yol açabilecek nedenleri ve etkenleri tespit etmek büyük önem taşımaktadır. Bugün dünyanın hemen hemen her ülkesinde iş kazası istatistiklerine esas olan iki oran kullanılmaktadır. İş kazaları, bu oranlar sayesinde karşılaştırılabilir bir hal almaktadır. Bu oranlar kaza sıklık oranı ve kaza ağırlık oranıdır. Kaza sıklık oranı; belirli bir dönemde, bir milyon insan-saatlik çalışma süresi içinde meydana gelen ve bir günden fazla işgöremezlik ile sonuçlanan kaza sayısını ifade etmektedir. Kaza ağırlık oranı; belirli bir dönemde, bir milyon insan-saatlik çalışma süresi içinde iş kazası nedeniyle kaybolan işgünü sayısını ifade etmektedir. İş kazalarının nedenleri konusunda yapılan araştırmalar, kazaların başlıca iki temel nedeni olduğunu ortaya koymaktadır. Bunlar insana bağlı nedenler ile fiziksel ve mekanik çevre koşullarına bağlı nedenlerdir.

İş kazalarının nedenlerine bakıldığında %90'ının insana bağlı nedenlerle, %10'unun ise fiziksel ve

mekanik çevre koşullarına bağlı olarak ortaya çıktığı görülmüştür.

İş kazalarının meydana gelmesindeki en büyük etken insanlardır. Her bir işçinin ayrı ayrı kişisel, fizyolojik ve psikolojik özellikleri vardır ve bu özelliklerin her biri kazaların meydana gelmesinde etkili olan faktörler arasında yer almaktadır. İş kazalarına yol açan ve insana bağlı olan faktörler kişisel özellikler, fizyolojik faktörler ve psikolojik faktörler olmak üzere üç gruba ayrılmaktadır. Ancak belirtmek gerekir ki insana bağlı iş kazaları nedenlerini birbirinden kesin ve net bir şekilde ayırmak ve sınıflandırmak oldukça güçtür.

TEHLİKELİ DAVRANIŞLARA YOL AÇAN KİŞİSEL ÖZELLİKLER: İş kazalarına yol açan insana bağlı etkenlerin ilkidir. Bu özellikler şu şekilde sıralanabilir:

- **YAŞ** (Yaş ilerledikçe işçilerin daha güvenli davranışlar içinde bulundukları, genç yaştakilerin ise daha tehlikeli işlerde çalışmaları ve daha tedbirsiz davranma eğiliminde olmaları sebebiyle daha çok iş kazasına uğradıkları görülmektedir),
- **CİNSİYET** (Erkeklerin kadınlara oranla daha çok iş kazasına uğradıkları görülmektedir),
- **MEDENİ DURUM** (Bekar ve yalnız yaşayan işçilerin iş kazasına uğrama oranı evli ve çocuklu işçilere göre daha fazladır),
- **STATÜ** (İşçilerin işyerinde artan statüleri ve sorumlu mevkilere yükselmeleri sebebiyle daha az tehlikeli işlerde çalıştıkları ve yüksek statüdeki işçilerin iş kazasına uğrama ihtimalinin daha az olduğu, düşük statüdeki ve vasıfsız işçilerin ise iş kazasına uğrama olasılığının daha yüksek olduğu görülmektedir),
- **KIDEM** (İşçilerin kıdemi arttıkça iş kazasına uğrama ihtimalleri azalmaktadır),
- **EĞİTİM DÜZEYİ** (Eğitim seviyesi yükseldikçe de iş kazasına uğrama ihtimali azalmaktadır).

TEHLİKELİ DAVRANIŞLARA YOL AÇAN FİZYOLOJİK FAKTÖRLER şöyle sıralanabilir:

- **FİZİKSEL YETERSİZLİKLER** (En önemlileri görme ve işitme yetersizlikleridir),
- **FİZİKSEL UYUMSUZLUK** (İşçinin beden yapısının işe uygun olmamasından kaynaklanır),
- **UYKUSUZLUK** (Uykusuzluk insanların fiziksel gücünü ve direncini azaltan, dikkat eksikliğine ve konsantrasyon kaybına neden olan bir faktördür),
- **YORGUNLUK** (Çalışma sürelerinin uzun olması, yeterli ara dinlenmelerinin verilmemesi, iş temposunun işçiye çabuk davranmaya zorlayacak nitelikte olması,

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

yapılan işin ağır olması, gürültü, aydınlatma, nem, monotonluk gibi çevresel faktörlerin olumsuz etkileri işçileri yorarak iş kazasına uğrama ihtimallerini artırmaktadır.

TEHLİKELİ DAVRANIŞLARA YOL AÇAN PSİKOLOJİK FAKTÖRLER şöyle sıralanabilir:

- ZİHİNSEL YETENEK (Bazı tür işlerde etkili bir faktördür),
- DUYGUSAL YAPI (İşçileri etkileyen duygusal faktörlerin belirli şartlar altında iş kazaları ile ilişkili olduğu görülmüştür),
- SAKARLIK (Sakarlık işçilerin kaza yapma ihtimalini artırmaktadır),
- DUYGUSAL UYUMSUZLUK (İşçinin işine karşı duygusuz ve isteksiz bir tutum içinde olması da iş kazası riskini artırmaktadır),
- AŞIRI GÜVEN DUYGUSU (Kendine güven duygusunun aşırı güvene dönüştüğü durumlarda insana zarar vermekte ve iş kazalarını artıran bir özellik halini almaktadır),
- STRES (İşçinin karşı karşıya kaldığı ve baş etmekte zorlandığı sorunlar birer stres kaynağı haline gelerek iş kazasına uğrama ihtimalini artırmaktadır),
- YAPILAN İŞE VE ORTAMA UYUM SORUNU (İstisnalar dışında iş kazalarının genellikle uyum ve konsantrasyon sorunu sebebiyle çalışmanın ilk saatinde meydana geldiği görülmektedir. Çalışmanın son saatlerin doğru ise yorgunluk nedeniyle yine iş kazası riskinin arttığı görülmektedir),
- İHMALKARLIK (İşçilerde yeterli iş sağlığı ve güvenliği bilincinin yeterince oluşmaması ve bilgisizlik sebebiyle karşılaşılabilecekleri risklerin farkında olmamaları iş kazalarını arttırmaktadır).

İşyerlerinde, fiziksel ve mekanik çevre koşullarına bağlı olarak teknik nedenlerden meydana gelen iş kazaları başlıca üç başlık altında ele alınabilir. Bunlar aşağıda kısaca açıklanmıştır:

- MAKİNELERİN YOL AÇTIĞI KAZALAR: Fiziksel ve mekanik çevre koşullarına bağlı teknik nitelikteki iş kazalarından ilkidir. Özellikle sanayi işletmelerinde yoğun olarak makine kullanılmaktadır. Üretimde yer alan makinelerin vazgeçilmezliği ve çokluğu da kaza ihtimalini arttırmaktadır.
- ÜRETİM ORGANİZASYONUNUN YOL AÇTIĞI KAZALAR: İşveren mal ve hizmet üretmek için işyerinde işçiler ile maddi olan ve maddi olmayan unsurlarla birlikte bir üretim organizasyonu oluşturmaktadır. Bir

kısım iş kazası da işveren tarafından kurulan bu üretim organizasyonundan kaynaklanmaktadır. Üretim organizasyonundan kaynaklanan kazalara sebep olan faktörler işverenlere ek bir maliyet oluşturmaktadır. Bu sebeple işverenler kısa dönem maliyete katlanmamak için önlem almaktan kaçınmaktadırlar. Ancak yapılan araştırmalar uzun dönemde alınan iş güvenliği önlemlerinin maliyetinin iş kazalarının maliyetinden düşük olduğunu göstermektedir.

- ÇEVRESEL FAKTÖRLERİN YOL AÇTIĞI KAZALAR: İş kazası üretimin yapıldığı işyerinde meydana gelmektedir. Dolayısıyla çalışılan işyerinin gürültü, aydınlatma, ısı, nem ve radyasyon gibi çevre koşulları iş kazalarının meydana gelmesinde ve artmasında etkili olmaktadır.

Meslek hastalıklarının büyük bir kısmı sanayideki gelişmelere paralel olarak yeni teknolojik olanakların ve yeni maddelerin üretimde kullanılması sonucu ortaya çıkmıştır. Meslek hastalıklarına neden olan başlıca faktörler kısaca şöyle açıklanabilir:

- KİMYASALLAR: Kimyasal maddeler işçilerin sağlığını etkileyen faktörlerin başında gelmektedir. Kimyasal faktörlerde kendi içinde;
 - Madenler,
 - Çözücüler,
 - Zehirli gazlar,
 - Asitler,
 - Boyalar,
 - Pestisitler ve
 - Plastik maddeler olmak üzere sınıflandırılmaktadır.
- TOZLAR: Günlük hayatımızda her zaman karşılaştığımız bir sorun olan toz, sanayide bazı işkollarında çalışan işçilerin sağlığını olumsuz etkilemektedir. Toz, solunum yolları ile vücuda girmekte ve tozun cinsine, ortamdaki yoğunluğuna, kişilerin duyarlılığına ve soludukları miktara bağlı olarak basit bir tahrişten, bronşite, mesleki akciğer hastalıklarına ve hatta kansere kadar değişen etkiler gösterebilmektedir.
- MİKROORGANİZMALAR: Mikroorganizmalar, mesleki bulaşıcı hastalıklara yol açan biyolojik faktörlerdir. Bunlar kendi aralarında; virüsler, bakteriler, parazitler ve mantarlar olmak üzere türlere ayrılmaktadır. Biyolojik faktörler, genellikle işçilere bulaşmakta ve enfeksiyona yol

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

açmaktadır. Mikroorganizmaların yol açtığı mesleki bulaşıcı hastalıklar;

- Hayvanlardan insanlara geçen mesleki bulaşıcı hastalıklar (şarbon, kuduz, burusella, domuz yılcığı ve verem),
 - Çalışma ortamından (toprak, su, hava) bulaşan mesleki hastalıklar (tetanos, parazitler, mantarlar) ve
 - Virütik mesleki enfeksiyon hastalıkları (viral hepatitler ve AİDS) olmak üzere üç başlıkta ele alınabilir.
- **FİZİKSEL FAKTÖRLER :** Meslek hastalıklarına neden olan başlıca fiziksel faktörler elektro manyetik radyasyonun türleri olan; iyonize olan radyasyon ve iyonize olmayan radyasyon ile gürültü ve titreşimdir.

İŞ KAZALARINA VE MESLEK HASTALIKLARINA KARŞI ALINABİLECEK ÖNLEMLER

İş sağlığı ve güvenliğini sağlamaya yönelik çalışmaların amacı iş kazaları ile meslek hastalıklarının ortaya çıkmasını önlemektir. Bu bakımdan iş kazaları meslek hastalıklarının doğurabileceği zararları önlemenin yolu da iş kazaları ve meslek hastalıklarına yol açan nedenleri tespit ettikten sonra onlara karşı önlem almaktan geçmektedir.

Toplumsal birçok kesiminin iş kazaları ve meslek hastalıklarına ilişkin doğrudan ve dolaylı olarak sorumluluğu bulunmaktadır. Çünkü karşı karşıya bulunulan durum toplumsal bir sorundur. Bu konuya ilişkin; başta işverenler olmak üzere işçilere, sendikalara ve devlete önemli görevler düşmektedir. İş kazaları ve meslek hastalıklarının önlenmesi açısından işverenlerin konuya yaklaşımı son derece önemlidir.

İşverenlerin iş sağlığı ve güvenliği sağlama konusunda kuracakları sistem ve uygulanmasında gereken yöntemler şöyle sıralanabilir:

- Risk değerlendirme,
- İnandırma ve özendirme,
- İşe uygun işçi seçme,
- İş güvenliği disiplininin sağlanması

Risk değerlendirmesi, işyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek tehlikelerin çalışanlara, işyeri ve çevresine verebileceği zararların ve bunlara karşı alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla yapılması gerekli çalışmalardır. Risk değerlendirme; işyeri ile ilgili bilgi toplanması, tehlikelerin belirlenmesi, tehlikeden kaynaklanan risklerin belirlenmesi, söz konusu tehlikelerden kaynaklanan riskin ortadan kaldırılması ya da azaltılmasına yönelik faaliyetlerin

planlanması ve risk değerlendirmenin belgelendirilmesi aşamalarından oluşmaktadır.

İnandırma ve özendirme; çalışmaları tamamlayıcı bir tedbirdir. Risklerin değerlendirilmesinden sonra insanları inandırarak veya özendirerek daha tedbirli davranmaya teşvik edebilmek gereklidir.

İşe uygun işçi seçme, iş kazalarının önlenmesinde etkili olan uygulamalardan biridir. Ergonomi işçilerin fizik yeteneklerine göre makine, donanım ve araç-gereç geliştirme çalışmaları yapmaktadır. İş güvenliğinin sağlanmasında, iş kazalarının ve meslek hastalıklarının önlenmesinde ergonomi önemli bir uygulama konusudur.

İş sağlığı ve güvenliği konusunda bahsi geçen uygulamalardan sonuç alınamaması halinde disiplin tedbirlerine son çare olarak başvurulmalıdır.

İş kazalarının önlenmesinde işçilerin üzerine düşen en önemli yükümlülük iş sağlığı ve güvenliği kurallarına titizlikle uymak olacaktır.

İş kazalarının önlenmesinde sendikaların yapması gereken en önemli iş, üyelerinin haklarını korumak ve onları eğitmektir. Ayrıca sendikalar toplu iş sözleşmelerine iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin önlemler de koydurmalıdır.

İş kazalarını önlenmesinde devletin üzerine düşen görevler;

- Öncelikle iş sağlığı ve güvenliği konularında yol gösterici olmak,
- Denetim,
- Mevzuatı düzenlemek,
- İş sağlığı ve güvenliğini bir devlet politikası haline getirmek ve
- Kurallara uymayanlara yaptırım uygulamaktır.

Meslek hastalıklarına karşı alınabilecek önlemler; genel ve özel olmak üzere ayrı ayrı düzenlenmiştir. Meslek hastalıklarına karşı alınabilecek genel önlemler arasında, meslek hastalığı meydana getirebilecek ve meslek hastalıkları listesinde kayıtlı maddelerle çalışan işyerlerinde her türlü bilgilendirme korunma yolları ve işçilerin eğitilmesi konusunda çalışmalar yapmak, işyerlerinde bu maddelerle hastalanma ve zehirlenmelere ait ilk belirtiler ile alınacak tedbirleri gösteren özel afişler uygun yerlere asmak, işyerinde kullanılan zehirli ve zararlı maddeleri teknik imkan varsa daha az zararlı ve zehirli maddelerle değiştirmek gibi önlemler yer almaktadır.

Meslek hastalıklarına karşı alınabilecek özel önlemler şöyle sıralanabilir:

- Kimyasallara karşı alınabilecek önlemler,
- Tozlara karşı alınacak önlemler,
- Bulaşıcı meslek hastalıklarına karşı alınacak önlemler
- Bulaşıcı hastalıklara karşı alınacak önlemler,

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

- Fizik ve mekanik faktörlere karşı alınacak önlemler.

İşçilerin sağlığını korumaya yönelik tüm faaliyetler çok önemlidir. İşçileri meslek hastalıklarına ve diğer hastalıklara karşı koruyan üç yol şöyle sıralanabilir:

- KORUYUCU SAĞLIK HİZMETLERİ** (İşçilere yönelik koruyucu sağlık hizmetleri: aşılama, seroprofilaksi-pasif bağışıklama, kemoprofilaksi, beslenme, erken tanı çalışmaları ve portör taramaları, işe dönüş muayeneleri, acil yardım ve ilkyardım, sağlık eğitimi; işyeri çevrelerine yönelik koruyucu sağlık hizmetleri: atıkların zararsız hale getirilmesi, yeterli ve temiz su sağlanması, gıdaların kontrolü, çevre kirliliğinin önlenmesi vb.),
- TEDAVİ EDİCİ SAĞLIK HİZMETLERİ** (ilaç kullanımı, cerrahi müdahale ile fizik tedavi gibi müdahale ve uygulamalar),
- REHABİLİTASYON** (Tıbbi rehabilitasyon, mesleki rehabilitasyon ve sosyal rehabilitasyon).

İŞ KAZALARI VE MESLEK HASTALIKLARINDAN DOĞAN MALİYETLER

Günümüzde dünyada meydana gelen iş kazaları ve meslek hastalıkları ve bunların neden olduğu maddi ve manevi kayıplar ürkütücü boyutlara ulaşmıştır. Bu nedenle iş kazaları ve mesleki hastalıkların maliyeti oldukça önem kazanmıştır. İş kazaları ve meslek hastalıklarının maliyetlerinden etkilenen ve bundan doğan maliyetlere katlanan çeşitli taraflar bulunmaktadır. Bu bakımdan iş kazaları ve meslek hastalıklarının maliyeti açısından üç ana başlıkta ele alınabilir:

İŞ KAZALARININ VE MESLEK HASTALIKLARININ İŞÇİLER AÇISINDAN MALİYETİ: İş kazalarından en çok zarar gören kesim işçilerdir. İşçilerin iş kazası ve meslek hastalığı nedeniyle uğradığı kayıplar şunlardır:

- Çalışma gücünde veya meslekte kazanma gücünde kayıplar,
- Gelir kaybı veya gelirden azalma,
- Psikolojik ve ruhsal sorunların ortaya çıkması.

İŞ KAZALARI VE MESLEK HASTALIKLARININ

İŞVEREN AÇISINDAN MALİYETİ: İşverenler açısından iş kazaları ve meslek hastalıkları maddi ve manevi kayıplara neden olmaktadır. İşverenlerin uğradığı ve katlanmak zorunda oldukları maliyetleri iki başlık altında sınıflandırmak mümkündür:

- DOĞRUDAN MALİYETLER** (işverenlerin SGK'ya ödedikleri iş kazaları ve meslek hastalıkları primi, karşılanan tıbbi müdahale ve hastane masrafları, ilaç bedelleri ile işçiye

ödenen geçici işgöremezlik ödeneği ve sürekli işgöremezlik geliri, ölüm geliri, mahkeme masrafları, işçiye ve ailesine, yakınların ödenen tazminatlar),

- DOLAYLI MALİYETLER** (Kazada hasara uğrayan makine ve araç-gerecin onarım ve yenilenmesine yönelik maliyetler, tazminat ödemeleri dışında kazaya uğrayan işçinin kayıp işgünü için ödenen ücretler, kazanın gerektirdiği düzenlemeleri yaptığı sürede nezaretçilere ödenen ücretler, sigortalanmamış tedavi giderleri, üretim kaybından doğan maliyetler gibi).

İŞ KAZALARI VE MESLEK HASTALIKLARININ ÜLKE AÇISINDAN MALİYETİ: İş kazaları ve meslek hastalıkları, işçiye ve işverene verdiği büyük maddi ve manevi zararların yanı sıra ülke ekonomisine de doğrudan zarar vermektedir. Vasıflı işgücü kaybı ve bunların işgöremez duruma düşmeleri ülke ekonomisine çok yönlü zararlar vermektedir. Çünkü sosyal ve kültürel bir varlık olan insan gücü toplumun bir kayıdır. İş kazaları ve meslek hastalıklarının ülke ekonomileri üzerinde meydana getirdiği kayıpları değerlendirirken bunu salt işgücü kaybı olarak görmemek, işçiye yapılan kültürel harcamaların ve eğitim harcamalarının kayıplarını da dikkate almak gerekmektedir. Böyle bakıldığında ortaya çok büyük bir maliyet çıkmaktadır.

ÜNİTE 3: TÜRKİYE'DE İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİNİN GENEL GÖRÜNÜMÜ

GENEL OLARAK TÜRKİYE'DE İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİNİN GENEL GÖRÜNÜMÜ

İş sağlığı ve güvenliği konusu Osmanlılardan günümüze kadar her dönemde çalışma hayatında önemli bir yer tutmuştur. Günümüzde, bütün dünyada olduğu gibi ülkemizde de iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin düşünce, değerlendirmeler ve yöntemler değişmektedir. Bu gelişmelerin temel düşüncesi en iyi çözüm şeklinin daha başlangıçta kaza olasılıklarını ve sağlık sorunlarını gidermek olduğudur.

TÜRKİYE'DE İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİNDEN SORUMLU KURUM VE KURULUŞLAR

Ülkemizde iş sağlığı ve iş güvenliğinden sorumlu kurum ve kuruluşlar şöyle listelenebilir:

- Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'na bağlı;
 - İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü,
 - İş Teftiş Kurulu Başkanlığı,
 - İş Sağlığı ve Güvenliği Araştırma ve Geliştirme Enstitü Başkanlığı (İSGÜM),

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkezi (ÇASGEM).

- Sağlık Bakanlığı,
- Milli Savunma Bakanlığı,
- Sosyal Güvenlik Kurumu,
- Belediyeler,
- Verimlilik Genel Müdürlüğü,
- Türk Standartları Enstitüsü (TSE),
- Üniversiteler,
- İşyeri iş sağlığı ve güvenlik kurulları.

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, İş Teftiş Kurulu müfettişleri ile işçi-işveren ilişkilerinde mevzuat hükümlerinin gereği gibi uygulanıp uygulanmadığını ve işyerindeki çevresel zararların denetimini yapar. Merkezi Ankara'da bulunan İSGÜM, çalışanların sağlıklarının korunması, çalışma ortamındaki iş kazaları ve meslek hastalıkları risklerinin en aza indirilmesini amaçlamaktadır.

İSGÜM'ü oluşturan birimlerden şöyle sıralanabilir:

- İş Sağlığı Bölümü,
- İş Güvenliği Bölümü,
- Kalite Bölümü,
- İş Hijyeni Fiziksel Faktörler Bölümü,
- İş Hijyeni Kimyasal Faktörler Bölümü,
- Proje Koordinasyon Bölümü,
- Eğitim Planlama ve Organizasyon Bölümü,
- KKY Laboratuvarı Yetkilendirme Bölümü.

ÇASGEM'in amaçları çalışma hayatıyla ve sosyal güvenlikle ilgili konularda ulusal ve uluslararası düzeyde eğitim, araştırma, inceleme, yayın, dokümantasyon ve danışmanlık faaliyetlerinde bulunmaktadır.

Türkiye açısından iş kazaları ve meslek hastalıklarının önlenmesiyle ilgili olarak çok yönlü ve yoğun faaliyetler gerçekleştirilmektedir. Ancak istenilen amaca ulaşılamamaktadır.

TÜRKİYE'DE İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ İLE İLGİLİ UYGULAMALARDA KARŞILAŞILAN SORUNLAR

Ülkemizde iş sağlığı ve güvenliği alanında karşılaşılan sorunlar şu başlıklar altında toplanabilir:

İŞYERLERİNİN YAPISINDAN KAYNAKLANAN

SORUNLAR: Ülkemizde genelde yaygın olan üretim sistemi küçük ve orta ölçekli işletmelere dayanmaktadır. İşte bu durum iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerinin etkin bir şekilde uygulanmamasının en önemli nedenidir. Sınırlı olanaklarla nispeten geri teknolojilerle çalışan küçük işletmeler, iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerinin yükleyeceği ek maliyetlerden kaçınmaktadırlar. Büyük işletmelerin ise bu konuda daha rahat mali olanaklar bulabildiği ve genellikle gereken tedbirleri aldıkları gözlenmektedir.

KANUNİ DÜZENLEMELERDEN KAYNAKLANAN

SORUNLAR: Ülkemizde, iş sağlığı ve güvenliği konusunda yeterli hukuki düzenleme olmadığını ileri sürmek doğru olmaz. Gerçekten de iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili düzenlemeler; Anayasa'da, ülkemizin onayladığı sözleşmelerde, 4857 sayılı İş Kanununda, 1593 sayılı Umumi Hıfzısıhha Kanunu'nda, 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununda (TBK), 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda, 854 sayılı Deniz İş Kanunu'nda, 5953 sayılı Basın Mesleğinde Çalışanlar Arasındaki Münasebetlerin Tanzimi Hakkında Kanun'da, 3146 sayılı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'da çeşitli maddeler yer almaktadır. Ayrıca, konu ile ilgili çok sayıda yönetmelikte çıkarılmıştır. 2012 yılında ülkemizin alandaki ilk kanunu olan 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu yayınlanmıştır. Çalışma hayatında yer alan herkesin, çalışanların ve işverenlerin, iş sağlığı ve güvenliği konusunu öncelikli sorumlulukları olarak görmeleri gereklidir.

İSTATİKSEL VERİLERDEN VE ARAŞTIRMA

SONUÇLARINDAN KAYNAKLANAN

SORUNLAR: Konuyla ilgili olarak gözönünde bulundurulması gereken ilk husus, bütün işyerleri SSGSSK kapsamında olmadığı için iş kazası ve meslek hastalıklarına ilişkin olarak verilen rakamların gerçek rakamların çok altında olduğudur. Ayrıca SSGSSK kapsamındaki işyerlerinde ortaya çıkan iş kazası ve meslek hastalıklarının da sadece belli bir bölümü kayıt altında tutulmaktadır. Bu nedenle yayınlanan rakamlarda gerçekte olduğundan daha aza iş kazası yaşandığı görülmektedir. Bağımsız çalışanların çalıştığı işyerlerine ait güvenilir rakamlar da yoktur. İş sağlığı ve güvenliğiyle ilgili değerlendirmeler çoğu kez yanlış ya da eksik verilere dayanabilmektedir.

ÖRGÜTLENME VE KOORDİNASYON

YETERSİZLİKLERİNDEN KAYNAKLANAN

SORUNLAR: Ülkemizde iş sağlığı ve güvenliğiyle ilgili kurum ve kuruluşlar, çok sayıda ve dağınıktır. Bunlar değişik düzeylerde çalışmalar yapmaktadır. Ancak ortaya koordinasyon yokluğu, kuruluşlar arasında dağınıklık, kurum ve kuruluşlar arasında görev benzerliği, etkili denetim yapılmaması ve adil yaptırımların sağlanmaması ve standartlar geliştirilmemesi gibi sorunlar ortaya çıkmaktadır. Örgütlenme konusundaki sorun, konuyla ilgili görev ve yetkilerin çeşitli idari birimler arasında karışmasına yol açmaktadır. Örgütlenme konusundaki dağınıklığın yarattığı ikinci önemli sorun, iş sağlığı ve güvenliği konusunda çok büyük önemi olan denetim sorunudur.

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

EĞİTİMLE İLGİLİ SORUNLAR: Ülkemizde iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili olarak sorunların çözümü de eğitimle sağlanacaktır.

- Konuyla ilgili eğitimin ilk boyutu, konuyla ilgili herkesin bilinçlendirilmesidir.
- Eğitimin konuyla ilgili ikinci boyutu ise her düzeyde elemanın yetiştirilmesidir.
- Konuyla ilgili eğitimin üçüncü ve en önemli boyutunu, fiilen çalışan işçilerin işbaşındaki eğitimleri oluşturmaktadır.
- Eğitim sorununun bir başka boyutu da değişik düzeylerdeki okulların ders programları içerisinde iş sağlığı ve güvenliğiyle ilgili konuların yer almasının sağlanmasıdır.

KAZALARDAN SONRA ORTAYA ÇIKAN

SORUNLAR: Kaza sonrasında yapılacak olan ilk yardım müdahalesi ihtiyacı işyerlerinde doğrudan sağlık işleriyle ilgili hekim ya da diğer sağlık görevlilerinin bulunmasını zorunlu kılmaktadır. İlk müdahale yapıldıktan sonra kazaya uğrayan işçilerin tam teşekküllü hastanelere ulaştırılması gerekir. İşverenlerin de bunu gerçekleştirmek üzere hazırlıklı olmaları gerekmektedir. Tam teşekküllü sağlık tesislerinde yapılacak tedavilerin temel amacı, yaralı işçileri kazadan önceki sağlık durumlarına ve çalışma güçlerine kavuşturmadır. Bu aşamada yapılması gereken, rehabilitasyon çalışmalarına ağırlık vermektir. Rehabilitasyon; koruyucu ve tedavi edici hizmetlerine rağmen bedenen veya ruhen sakat kalmış, çalışma gücünü kaybetmiş kişilerin, başkalarına bağımlı olmadan yaşamlarını sürdürebilmelerini sağlamak amacıyla yapılan tıbbi ve sosyal yardım çalışmalarıdır. Gerek acil ve ilk yardımlar gerekse tam teşekküllü hastanelerdeki tedavilerle ihtiyaç halinde ve daha sonraki aşamada ve rehabilitasyon merkezlerindeki tedaviler, uzman personelin yetiştirilmesini ve istihdamını zorunlu kılmaktadır. Bu bakımdan, işyeri hekimlerinin meslek içi eğitimlerinde ve uygulamaların denetlenmesinde Tabipler Odası etkin olarak görev almalıdır.

İŞ GÜVENLİĞİ HAKKININ ANAYASAL DAYANAĞI

1982 Anayasası md.2'de Türkiye Cumhuriyeti'nin bir sosyal hukuk devleti olduğu öngörülmüştür. Anayasa md.45'den itibaren başlayan üçüncü bölümünde ise kişilerin sosyal hak ve ödevleri düzenlenmiştir. Anayasa Mahkemesi kararlarında sosyal devlet; güçsüzleri güçlüler karşısında koruyarak gerçek eşitliği yani sosyal adaleti ve böylece toplumsal dengeyi sağlamakla yükümlü devlet şeklinde ifade etmiştir. Sosyal devletin diğer bir amacı da kişilerin özgürlüğünün geliştirilmesidir. Anayasanın 50.

maddesinde kimsenin yaşına, cinsiyetine ve gücüne uymayan işlerde çalıştırılmayacağı; küçükler ve kadınlar ile bedeni ve ruhi yetersizliği olanların çalışma şartları bakımından özel olarak korunması gerektiği ifade edilmiştir. İş sağlığı ve güvenliği önlemleri Anayasada herkes için tanınmış olan yaşama, beden bütünlüğü ve sağlık hakları ile çalışma hayatının özel bir uzantısını oluşturmaktadır. Anayasanın 60. maddesinde devletin sosyal güvenliği ve iş güvenliğini sağlama ödevinden bahsedilmektedir.

İŞ GÜVENLİĞİNE İLİŞKİN MEVZUATIN GENEL YAPISI

Ülkemizde ilk kez 1961 Anayasası ile sosyal haklar anayasal düzenleme içerisine alınmıştır. "SOSYAL VE İKTİSADİ HAKLAR" başlığı altında iş güvenliğine ilişkin hükümlere yer verilmiştir. İş güvenliğine ilişkin olarak bugün yürürlükte bulunan koruyucu mevzuat büyük ölçüde 6331 sayılı İSGK çevresindedir.

İş sağlığı ve güvenliği konusundaki denetimle ilgili olarak 6331 sayılı Kanunun 24. ve 25. maddesindeki düzenlemelerin dışında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun, Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu, Belediye Kanunu, (1 sayılı Uluslararası Sözleşme ve çok sayıda yönetmelik bulunmaktadır.

İş güvenliği mevzuatımızın önemli bir bölümünü işverenin, işçiyi gözetme borcuna ilişkin düzenlemeler oluşturmaktadır. Bu düzenlemeler;

- İşverenler tarafından alınması gereken teknik tedbirler,
- İşin düzenlemesiyle ilgili sağlık ve güvenlik kuralları,
- İşyerinin iş güvenliği konusunda örgütlendirilmesindeki kurallar ve
- İşçiyi gözetme borcunu yerine getiremeyen işverenlere uygulanacak yaptırımlar olarak gruplandırılabilir.

5510 sayılı Kanunda ise iş kazaları ve meslek hastalıkları sigortası tarafından iş kazası veya meslek hastalığı sonucu yapılacak yardımlar düzenlenmektedir. 6331 sayılı Kanun çıkarılıncaya kadar iş sağlığı ve güvenliği konusu 4857 sayılı İş Kanunu hükümlerine göre düzenlenmiştir. İş sağlığı ve güvenliği konusunda temel kanun olan 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunudur.

İşverenlerin yükümlülüklerinden bazıları şunlardır:

- Risk değerlendirmesi ve risklerden korunmanın sağlanması,
- Çalışanların görüşlerinin alınması, katılımlarının sağlanması ve çalışan temsilcisi görevlendirmek,

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

- İş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması için gereken sayıda uzman, hekim ve sağlık personelinin sağlanması ve istihdamı,
- Çalışanların sağlık gözetiminin sağlanması gibi yükümlülükleri bulunmaktadır.

Çalışanların yükümlülüklerinden bazıları şunlardır:

- Çalışanlar, iş sağlığı ve güvenliği konusunda aldıkları eğitim ve bu konudaki işveren talimatları doğrultusunda hem kendilerinin hem de kendi faaliyetlerinden etkilenen diğer çalışanların sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmemek zorundadırlar.
- Çalışanlar, işle ilgili makine, teçhizat, araç, malzeme ve üretim araçlarını ve bunların güvenlik donanımlarını doğru ve kurallara uygun şekilde kullanarak bunları keyfi ve izinsiz çıkarmamak ve değiştirmemek zorundadırlar.

Ciddi ve yakın bir tehlike ile karşılaşıldığında çalışanlar iş sağlığı ve güvenliği kuruluna, bu kurulun olmadığı yerlerde işveren başvurarak durumun tespit edilmesini ve gerekli tedbirlerin alınmasını talep edebilirler. Bu durumda karar derhal verilmelidir ve gerekli tedbirler alınıncaya kadar çalışanlar çalışmaktan kaçınabilirler. Ayrıca Kanunda, işyerindeki bina ve eklentilerinde, çalışma yöntem ve şekillerinde veya iş ekipmanlarında çalışanlar için hayati tehlike oluşturan hususun tespit edilmesi halinde tehlike giderilinceye kadar hayati tehlikenin niteliği ve bu tehlikeden doğabilecek riskin etkileyebileceği alan ile çalışanlar dikkate alınarak işyerinin bir bölümünde veya tamamında işin durdurulabileceği hükmü de yer almaktadır.

İş güvenliği önlemlerini alam borcunu yerine getirmeyen işverenler hukuki, idari ve cezai yaptırımlarla karşı karşıya kalırlar.

Türkiye Radyo Televizyon Kurumu ile ulusal, bölgesel ve genel yayın yapan özel televizyon kuruluşları ve radyolara, ayda en az 60 dakika iş sağlığı ve güvenliği, çalışma hayatında kayıt dışılığın önlenmesi, sosyal güvenlik, işçi ve işveren ilişkileri konularında uyarıcı ve eğitici mahiyette yayınlar yapmak zorundadırlar.

İŞVERENİN İŞÇİYİ GÖZETME BORCUNUN HUKUKİ DAYANAĞI

İş sözleşmesini diğer sözleşmelerden ayıran en önemli fark, işçi ile işveren arasında kişisel ilişki kurması ve işçinin işverene bağımlılığıdır. Bu durumda kişiler arasında sadakati gerektirir. İş sözleşmesinin işverene yüklediği borçların başında işçinin hayatının ve sağlığının korunması borcu gelir. İşyerinde iş güvenliği önemlerinin alınması, işverenin gözetme borcu kapsamındaki yükümlülüklerinin bir kısmını

oluşturur. İş güvenliği hukuku anlamında işverenin işçiyi gözetme borcu iş güvenliği önlemlerini alma borcu anlamında kullanılmaktadır. Özel hukuk açısından işverenin işçiyi gözetme borcunu düzenleyen temel bölüm TBK madde 417'dir. Bu madde işverenin iş güvenliği tedbirleri alma borcunun kapsamını Eski Borçlar Kanunu'nda aynı maddeyi düzenleyen md.332'ye göre oldukça genişletmiştir.

İşveren hizmet ilişkisinde işçinin kişiliğini korumak ve saygı göstermek, işyerinde dürüstlük ilkelerine uygun bir düzeni sağlamakla, özellikle işçilerin psikolojik ve cinsel tacize uğramamaları ve bu tür tacize uğramış olanların daha fazla zarar görmemeleri için gerekli önlemleri almakla yükümlüdür. İşveren işyerinde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması için gerekli her türlü önlemi almak, araç ve gereçleri noksansız bulundurmak; işçiler de iş sağlığı ve güvenliği konusunda alınan her türlü önleme uymakla yükümlüdür. İşverenin yukarıdaki hükümler dahil, kanuna ve sözleşmeye aykırı davranışı nedeniyle işçinin ölümü, vücut bütünlüğünün zedelenmesi veya kişilik haklarının ihlaline bağlı zararların tazmini, sözleşmeye aykırılıktan doğan sorumluluk hükümlerine tabidir (TBK madde 417).

İşverenin işçiyi koruma ve gözetme borcunun gerekli iş güvenliği tedbirlerini alma boyutu ise işveren sınırsız bir sorumluluk yüklemektedir.

İşverenin TBK kapsamında işçiyi gözetme borcuna aykırı davranmasının hukuki sonuçları şöyle sıralanabilir:

- İş sözleşmesinin geçersizliği,
- İşverenin alacaklı temerrüdüne düşmesi,
- İşçinin iş sözleşmesini derhal fesih hakkı.

Kamu hukuku açısından işverenin işçiyi gözetme borcu aşağıdaki kanunlarla düzenlenmiştir:

- 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu,
- 4857 sayılı İş Kanunu,
- 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu,
- Umumi Hıfzıssıhha Kanunu,
- Belediyeler Kanunu.

6331 sayılı Kanunda işverenin işçiyi gözetme borcu kapsamındaki sorumlulukları belli gruplar halinde ele alınabilir. Bu gruplar şöyle sıralanabilir:

- Risk değerlendirmesi ve risklerden koruma,
- Acil durum, yangınla mücadele, ilk yardım ve tahliye ile ilgili ön hazırlıklar,
- İş kazaları ve meslek hastalıklarının kayıt ve bildirimlerinin sağlanması,
- Çalışanların sağlık gözetiminin sağlanması,
- Çalışanların bilgilendirilmesi ve eğitimi,

- Çalışanların görüşlerinin alınması ve katılımlarının sağlanması,
- İş sağlığı ve güvenliği konusunda gereken sayıda ve nitelikte personelin görevlendirilmesi,
- İş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinde koordinasyonun sağlanması,
- İş sağlığı ve güvenliği hizmetlerine Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı desteği,
- İşin durdurulması.

4857 sayılı Kanundaki iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin hükümlerin 6331 sayılı Kanunla kaldırılmış olmasına rağmen iş sürelerinin düzenlenmesi, gece çalışmaları, fazla çalışmalar, telafi çalışmaları, denkleştirme süreleri ile ilgili hükümlerle çocuk ve genç işçiler, hamile ve emzikli kadın işçiler ve engelli işçilere ilişkin düzenlemeler dolaylı olarak iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili kabul edilmektedir.

5510 sayılı Kanunda da iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili dolaylı ve doğrudan hükümler bulunmaktadır. Umumi Hıfzıssıhha Kanununda da işçilerin, özellikle çocukların ve kadınların çalışma sürelerine ilişkin hükümler bulunmaktadır.

Belediye Kanunu'nda ise gayrisihhi müesseseler ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerini ruhsatlandırmak ve denetlemek belediyenin görevleri arasında yer almaktadır.

Özel hukuk yaptırımları tazminat ödenmesini öngörürken; kamu hukuku yaptırımları idari ve cezai yaptırımlar olarak ortaya çıkmaktadır.

ÜNİTE 4: İŞ KAZALARI VE MESLEK HASTALIKLARINDA İŞVERENİN HUKUKİ SORUMLULUĞU VE SORUMLULUĞUN HUKUKİ DAYANAĞI

SORUMLULUĞUN HUKUKİ DAYANAĞI (KAYNAKLARI)

İşverenin işçiyi koruma ve gözetme borcuna ilişkin kanuni düzenlemelerin bir kısmı özel hukuk, bir kısmı da kamu hukuku niteliği taşımaktadır. İşverenin koruma ve gözetme borcuna ilişkin özel hukuk niteliği taşıyan hukuki düzenlemelerin dayanağı 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu madde 417'dir. Kamu hukuku niteliği taşıyan işverenin koruma ve gözetme borcuna ilişkin düzenlemelerde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması için gerekli koruyucu önlemler yer almıştır ve bu önlemleri almakla yükümlü tutulmuştur. Kamu hukuku niteliği taşıyan hükümler Anayasa, 4857 sayılı İş Kanunu, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu, Umumi Hıfzıssıhha Kanunu ve Belediye Kanununda yer alır.

SORUMLULUK KAVRAMI VE TÜRLERİ

Hukuki sorumluluk, bir kimsenin sözleşmeye aykırı davranış veya hukukun yazılı veya yazısız kurallarına aykırı hareketi nedeniyle başkasına vermiş olduğu zararı tazmin etme borcudur.

Geniş anlamda sorumluluk akdi sorumluluk ve akit dışı sorumluluk olmak üzere ikiye ayrılır. Dar anlamda sorumluluk ise sadece akit dışı ilişkilerden doğan zararın tazmin yükümlülüğüdür.

Sorumluluk türleri üçe ayrılır:

- Akdi sorumluluk,
- Akit dışı sorumluluk (Kusur sorumluluğu ve sebep sorumluluğu),
- Hukuka uygun müdahaleden doğan sorumluluk.

Akdi (sözleşmeden doğan) sorumluluğun belli koşulları vardır. Bunlar şöyle sıralanabilir:

- Taraflar arasında bir borç ilişkisinin yani sözleşmenin olmasıdır.
- Borcun ifa edilmemiş olmasıdır.
- Borçlunun sözleşme ile üstlendiği borcunu gereği gibi ifa etmemiş olmasıdır.
- Sözleşmeden doğan borcun hiç veya gereği gibi ifa edilmemiş olması sonucunda borçlunun sorumlu tutulabilmesi için alacaklının be nedenle zarara uğramış olmasıdır.

Borçlunun borcunu yerine getirmemesi nedeniyle alacaklı zarara uğradığını borcun ifa edilmemesi ile uğranılan zarar arasında illiyet bağının mevcut olduğunu ispat etmelidir. Borçlunun akdi sorumluluğu kurla olarak kusur sorumluluğu olduğu için borçlunun sorumluluktan kurtulabilmesi için borcun hiç veya gereği gibi ifa edilmemesinde hiçbir kusurunun olmadığını ispat etmelidir.

Akit dışı sorumluluk;

- Kusur sorumluluğu ve
- Sebep sorumluluğudur.

KUSUR SORUMLULUĞU; hukuka uygun olmayan hukuk düzeninin kınadığı bir irade veya irade noksanıdır. Kusur sorumluluğunda en önemli unsur kusurdur. Sorumluluğun meydana gelebilmesi için fiilde kusurun olması gerekir.

Kusurun tanımı TBK'da yapılmamıştır. Sorumluluk hukukunda kusur, hukuka aykırı sonucu istemek (kast) veya hukuka aykırı sonucu istememekle beraber onu önlemek için aynı şartlar altındaki normal ve tedbirli bir kimseden beklenen davranışı göstermektir (ihmal).

SEBEP SORUMLULUĞU; zararın meydana gelmesine sebebiyet verme düşüncesine dayanır. Sebep sorumluluğunda kusur şartı aranmaz, kusur kurucu unsur değildir. Kısaca zararın tazmini için kişinin

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

kusurlu olması aranmaz. Kanunun öngördüğü belirli olay ve olgularla meydana gelen zarar arasında uygun illiyet bağı olması yeterlidir. Sebep sorumluluğu uygun illiyet bağına kesen mücbir sebep zarar görenin kusuru ve üçüncü şahsın kusuru halinde ortadan kalkar.

Kusur sorumluluğu sadece TBK m. 49'da genel ilke olarak yer alırken, sebep sorumluluğu TBK ve diğer değişik kanunlarda düzenlenmiştir ve kusur sorumluluğu ilkesinin istisnasıdır.

Sebep sorumluluğu;

- **OLAĞAN SEBEP SORUMLULUĞU** (Kanunda öngörülen özen yükümlülüğünün yerine getirilmesine dayanan bir kusursuzluk halidir ve sebep sorumluluğunun en hafif şeklidir) ve
- **TEHLİKE SORUMLULUĞU** (Sorumluluğun ağır tehlike taşıyan işletme veya faaliyetin yürütülmesine dayanır. Sorumluluk için bir kimsenin kusurlu olması veya objektif özen borcuna aykırı davranışı koşulu aranmaz) olmak üzere ikiye ayrılır. Türk sorumluluk hukukunda tehlike sorumluluğu özel kanunlarda düzenlenmiştir.

Hukuka uygun müdahaleden doğan sorumluluk; hukuka müdahaleden doğan sorumluluk ilkesine göre hukuk düzeni hukuka uygun müdahaleyi kabul etmektedir. Müdahale, bir kimsenin hukuk düzeni tarafından korunan şahıs veya mal varlığının bir başka kimse tarafından ihlal edilmesidir. Hukuka uygun müdahale neticesinde bozulan menfaat dengesinin korunabilmesi için fedakarlıkta bulunan ve dolayısıyla zarara uğrayan kimseye tazminat hakkı verilmektedir. Bu şekilde hukuka uygun müdahaleye uğrayan kimsenin bu fedakârlığı hukuk düzenince müdahalesine izin verilen üstün çıkar sahibi tarafından denkleştirmekte yani tazmin edilmektedir. Bu sorumluluk türünde hukuken korunan bir değer feda edildiği için sorumluluk kabul edilmektedir.

İŞVEREN SORUMLULUĞUNUN NİTELİĞİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLER

İşverenin sorumluluğunun niteliği konusunda iki görüş savunulmaktadır:

- **KUSURA DAYANAN SORUMLULUK GÖRÜŞLERİ:** işverenin iş kazası ve meslek hastalığından doğan sorumluluğunu kusur sorumluluğu esasına dayandıran görüşe göre işveren iş yerinde iş sağlığı ve güvenliği önlemlerini eksiksiz alır, bu konuda gerekli dikkat ve özeni gösterirse kusurlu sayılmaz ve zarardan sorumlu tutulmaz.
- **KUSURSUZ SORUMLULUĞA DAYANAN GÖRÜŞLER:** işverenler iş kazası nedeniyle

oluşan zarardan kusuru aranmaksızın sorumludur. Sorumluluğun ortaya çıkması için uygun illiyet bağı yeterlidir. İlliyet bağının kesilmesiyle işveren sorumluluktan kurtulur.

YARGITAY'IN GÖRÜŞÜ İSE; iş kazasına uğrayan veya meslek hastalığına tutulan sigortalının ve hak sahiplerinin bu nedenle işveren aleyhine açtıkları davalarda, uğradıkları zararın SGK tarafından tam olarak karşılanmaması halinde söz konusu olur. Yani işverenin sorumluluğu iş kazası ve meslek hastalığı neticesinde uğranılan ve 5510 sayılı SSGSK hükümlerince sağlanan haklar ve menfaatler dışında kalan zararların ödetilmesi ilkesine dayanır. Yargıtay'ın eski tarihli kararlarında kusur sorumluluğunu, daha yeni kararlarında ise kusursuz sorumluluğu kabul ettiği görülmektedir.

TÜRK BORÇLAR KANUNU'NDA İŞVERENİN SORUMLULUĞUNA İLİŞKİN DÜZENLEMELER

TBK'nın "İŞÇİNİN KİŞİLİĞİNİN KORUNMASI" başlığı altında m.417'de koruma ve gözetme borcu düzenlenmiştir. Getirilen hükme göre, "işveren hizmet ilişkisinde işçinin kişiliğini korumak ve saygı göstermek ve işyerinde, özellikle işçilerin psikolojik ve cinsel tacize uğramamaları ve bu tür tacizlere uğramış olanların daha fazla zarar görmemeleri için gerekli önlemleri almakla yükümlüdür". TBK m. 417/II'de ise işverenin işyerinde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması için gerekli her türlü önlemi almak, araç ve gereçleri noksansız bulundurmakla yükümlü olduğu hükmü düzenlenmiştir.

TBK m.417/III'de işverenin açıklanan hükümlere, kanun veya sözleşmeye aykırı davranışı nedeniyle işçinin ölümü, vücut bütünlüğünün zedelenmesi veya kişilik haklarının ihlaline bağlı zararların tazmininin, sözleşmeye aykırılıktan doğan sorumluluk hükümlerine tabi olduğu ifade edilerek sözleşmeye aykırılıktan doğan sorumluluk esaslarına göre sorumlu olduğu öngörülmüştür. TBK m.112'de yer alan genel hükme göre, işverenin kusurlu bulunduğu yönünde bir karine mevcuttur. İşveren sorumluluktan ancak kusurlu bulunmadığını ispatlayarak kurtulabilir. Karine, bilinen mevcut olaylara dayanarak bilinmeyen bir olayın varlığının kanun tarafından farz edilmesidir.

İşveren sorumluluğunun koşulları şöyle sıralanabilir:

- İşverenin sözleşme gereği alması gereken iş sağlığı ve güvenliği önlemlerini almaması,
- İşçinin alınmayan önlemler sebebiyle zarara uğraması,
- İşçinin uğradığı zarar ile olay arasında uygun illiyet bağının olması.

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

İllyet bağı; haksız fiil sebebiyle ortaya çıkan zararın tazmini borcunun doğabilmesi için haksız fiil ile zarar arasında bulunması gerekli neden-sonuç ilişkisidir.

İllyet bağı ortadan kaldıran sebepler;

- Mücbir sebep,
- Zarar görenin kusuru ve
- Üçüncü kişinin ağır kusurudur.

Mücbir sebep, sorumlunun faaliyet ve işletmesi dışında oluşan sözleşmeden doğan borcun ihlaline kesin olarak ve kaçınılmaz bir şekilde yol açan, öngörülmesi ve karşı konulması mümkün olmayan olağanüstü bir olaydır.

İŞVEREN SORUMLULUĞUNUN DİĞER SORUMLULUK HALLERİYLE KARŞILAŞTIRILMASI

İşverenin iş kazası ve meslek hastalığından doğan sorumluluğunda, sözleşmeden doğan sorumluluğun yanında TBK m.49, 66, 67, ve m.116'da düzenlenen sorumluluk şartları da gerçekleşmiş olabilir. Bu durumda işçi işvereni hangi maddeye göre sorumlu tutacağı konusunda seçimlik hakka sahiptir. Söz konusu sorumluluk halleri ispat ve zamanaşımı süreleri bakımından farklıdır.

Zamanaşımı; bir alacak hakkının belli bir süre içinde kullanılmaması yüzünden dava edilebilme niteliğinin yitirilmesi ya da kanunda öngörülen sürenin geçmesi ile bir hakkın dava yoluyla elde edilebilme olanağının zayıflamasıdır.

İşverenin haksız fiil sorumluluğunda işçi, işverenin kusuru olduğunu ispatlamak zorundadır. Aksine sözleşmeden doğan sorumlulukta işverenin kusurlu olduğu karine olarak kabul edilir. İşveren sorumluluktan kurtulmak için kusursuz olduğunu ispat etmek zorundadır. Sözleşmeden doğan sorumlulukta zamanaşımı süresi 10 yıl, haksız fiilden doğan sorumlulukta zamanaşımı süresi 2 yıldır. Adam çalıştırmanın sorumluluğunda adam çalıştırın işçiye gerekli talimat verirken ve gözetim ve denetimde özeni gösterdiğini ispatlarsa sorumluluktan kurtulabilir. Kısaca adam çalıştırın sorumluluğu da karine olarak kabul edilmiştir. Zira, işverenin sözleşmeden doğan sorumluluğunda kusurlu olduğu kabul edilir. Adam çalıştırın sorumluluğunda zamanaşımı süresi zarar görenin öğrendiği tarihten itibaren 2 yıl, her halde de fiilin işlendiği tarihten başlayarak 10 yıldır. Hayvan bulunduranın sorumluluğunda hayvan bulunduran kimse bu zararın doğmasını engellemek için gerekli özeni gösterdiğini ispatlarsa sorumluluktan kurtulabilir. Hayvan bulunduranın sorumluluğunun şartları; üçüncü kişinin uğradığı zarar olması, bu zararın hayvan tarafından verilmiş olması ve zarar ile hayvan arasında uygun illiyet bağının

olmasıdır. Zamanaşımı süresi zarar görenin öğrendiği tarihten itibaren 2 yıl, her halde de fiilin işlendiği tarihten başlayarak 10 yıldır.

Yapı malikinin sorumluluğunun şartları; bina veya diğer yapı eserlerinin olması, bina veya diğer yapı eserlerinin yapımında bozukluk veya bakımından eksikliklerin olması, bina veya diğer yapı eserinin yapımında bozukluk veya bakımında eksiklik ile uğranılan zarar arasında uygun illiyet bağının olmasıdır. İntifa ve oturma hakkı sahiplerinin de binanın bakımındaki eksikliklerden doğan zararlardan malikle birlikte müteselsilen sorumlu olduğu kabul edilmektedir.

Yardımcı kişilerin fiillerinden sorumluluk kapsamında işveren, yardımcı kişilerin işi yürüttükleri sırada diğer tarafa verdikleri zarardan TBK m. 116'ya göre sorumludur.

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KANUNU'NDA İŞVERENİN SORUMLULUĞUNA İLİŞKİN DÜZENLEMELER

İSGK'da getirilen düzenlemelerde işverenin iş sağlığı ve güvenliği konusunda; her türlü önlemi alma, denetleme, işçileri bilgilendirme yükümlülüğü yanında işçilerin de bu önlemlere uyma yükümlülüğü düzenlenmiştir. İSGK md.4'te işverenin işçiyi koruma ve gözetme borcunun düzenlendiği TBK m.417 gibi nisbi emredici nitelikte olup, işçi lehine olmadıkça aksine anlaşma yapılması yani değiştirilmesi mümkün değildir.

İşveren işyerinde işçilerin karşılaşabileceği işletme tehlikelerine karşı gerekli her türlü önlemi almak ve araç ve gereçleri eksiksiz bulundurmakla yükümlüdür. İşverenin gerekli her türlü önlemi alma yükümlülüğü, işverenin teknolojik gelişmelere uygun önlemleri almasını gerektirir.

İşveren, önlemlere uyulup uyulmadığını, araç ve gerecin kullanılıp kullanılmadığını denetlemekle de yükümlüdür.

İşveren, işçilere gerekli iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerini vermekle yükümlüdür.

İşveren iş sağlığı ve güvenliği yönünden risk değerlendirmesi yapmak veya yaptırmakla da yükümlüdür.

İşveren iş kazalarını kazadan sonraki 3 işgünü içinde sağlık hizmeti sunucularına veya işyeri hekimi tarafından kendisine bildirilen meslek hastalıklarını da öğrendiği tarihten itibaren 3 işgünü içinde SGK'ya bildirmelidir.

İşveren; elli ve daha fazla çalışanın bulunduğu ve altı aydan fazla sürekli işlerin yapıldığı işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili çalışmalarda bulunmak üzere iş sağlığı ve güvenliği kurulu oluşturmakla da yükümlüdür.

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

İSGK'da yer alan koruma ve gözetme borcunu yerine getirmeyen, gerekli iş sağlığı ve güvenliği önlemlerini almayan işveren için idari ve cezai yaptırımlar getirilmiştir.

Çalışanlar uygulamaya konulan iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerine katılmak ve eğitimlerde aldıkları bilgileri yaptıkları işlerde uygulamak ve talimatlara uymak zorundadırlar.

İşçiler iş sağlığı ve güvenliği önlemlerin uymamaları sonucu meydana gelen zarardan sorumludur.

ÜNİTE 5: İŞ KAZASI VE MESLEK HASTALIĞINDAN DOĞAN TAZMİNAT DAVALARI

İŞ KAZASI VE MESLEK HASTALIĞINDAN DOĞAN TAZMİNATLAR

SGK iş kazası ya da meslek hastalığı dolayısıyla zarar gören işçiye ve ailesin maddi yardım sağlamaktadır. İş kazası ve meslek hastalığından kaynaklanan zararların SGK yardımlarıyla karşılanamayan kısmının da belirli koşulların varlığı halinde işveren tarafından karşılanması gerekmektedir.

İşverenlerin, işçilerin karşılanmayan zararını karşılamalarını sağlamak için açtıkları davalara iş kazası ve meslek hastalığından doğan tazminat davaları adı verilmektedir. İşçiler, bu davalarla iş kazası ve meslek hastalığı nedeniyle uğradıkları zararların SGK tarafından karşılanamayan kısmının işveren tarafından karşılanmasını talep edebilmektedirler.

TAZMİNAT TÜRLERİ

MADDİ TAZMİNAT: İş kazası veya meslek hastalığından zarar gören işçi ya da ölümleri halinde desteğinden yoksun kalanlar, işçiye gözetme borcuna aykırı davranışları nedeniyle buna neden olan işverenlerden tazminat talep edebilirler. Ancak bu tazminatı talep edilebilmenin ön şartı, işverenin işçiye karşı sorumlu tutulabileceği bir iş kazasının varlığıdır. Bireysel iş hukuku anlamındaki iş kazasının kanuni temeli 6331 sayılı İSGK ve 6098 sayılı TBK m.417'dir. Anılan düzenlemelerle işverene yüklenen ödevlerin gerektiği gibi yerine getirilmemesinden doğan kaza, bireysel iş hukuku anlamında iş kazasını oluşturur ve işverenin işçiye karşı sorumluluğunu doğurur. Bu nitelikteki kazalar, sosyal güvenlik hukuku anlamındaki iş kazalarına oranla daha dar kapsamlıdır. Hakkında özel bir düzenleme bulunmaması nedeniyle genel hüküm niteliğindeki TBK m.54'e dayandırılan iş kazasından doğan maddi tazminat işçinin tedavi giderleri, kazanç kaybı, çalışma gücünün azalması ya da yitilmesinden doğan kayıplar ve ekonomik

geleceğin sarsılmasından doğan kayıpların karşılanmasına yöneliktir.

İş kazası veya meslek hastalığından zarar gören işçiler ya da ölümleri halinde desteğinden yoksun kalanlar, işçiye gözetme borcuna aykırı davranışları nedeniyle buna neden olan işverenlerden tazminat talep edebilirler. Maddi tazminat, işçinin vücut bütünlüğünün ihlalden kaynaklanan zararı karşılamaya yönelik olduğundan zararın unsurları da buna göre belirlenir. Maddi zararın belirlenmesindeki unsurlar şunlardır:

- **MESLEKTE KAZANMA GÜCÜ KAYBI:** Bu bağlamda belirlenecek ilk unsurdur. İş kazasından doğan maddi tazminat davalarında, maddi zararın belirlenebilmesi için kazaya uğrayan işçinin meslekte kazanma gücünü hangi oranda kaybettiği tespit edilmelidir. Bu şekilde işçinin, tam işgörebilir durumda iken elde edebildiği kazancın sakatlanma nedeniyle ne oranda azalmış olduğu belirlenebilir. Meslekte kazanma gücünün yitirilmesi konusunda Türk mevzuatında bir tanım yapılmamıştır. Ancak genel olarak uygulamada, iş kazası sonrasında bedensel bütünlüğü ihlal edilen işçinin bu hali mesleğini tam ya da gereği gibi yürütmesine engel olduğunda veya zorlaştırdığında meslekte kazanma gücünün kaybindan söz edilmektedir. İş kazası veya meslek hastalık sonucunda ortaya çıkan meslekte kazanma gücü kaybı oranı Çalışma Gücü ve Meslekte Kazanma Gücü Kaybı Oranı Tespit İşlemleri Yönetmeliği ile belirlenir.
- **İŞGÖREBİLME ÇAĞI VE YAŞAM SÜRESİ:** Maddi zararın belirlenmesinde kullanılan ikinci unsurdur. İşçinin çalışma gücündeki azalma nedeniyle ileride uğrayacağı zararın hesaplanması için fiili çalışmasını ve hayatını sürdürebileceği zaman sürecinin belirlenmesi gerekir. Zira kazaya uğrayan işçinin işgörebilme çağının sonuna kadar çalışabileceği ancak kazanın sonucunda uğradığı işgöremezliğin belli oranda ya da tümüyle buna engel olduğu kabul edilir. İşgörebilme çağı ile yaşam süresi birbirinden farklı kavramlardır. İşgörebilme çağı, yaşam süresi içinde yer alan bir zaman dilimini ifade ediyor olsa bile ondan daha kısa olmak zorundadır. Zira işçilerin hayatlarının sonuna kadar çalışabilecekleri kabul edilmemektedir. Belirli bir yaşta emekliye ayrılacakları ve o yaştan sonra ise geçimlerini çalışmaksızın alacakları yaşlılık aylığıyla sağlayacakları

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

düşünülür. Mevzuatta işgörebilme çağını düzenleyen bir hüküm yoktur.

- **ÜCRET:** Maddi zararın belirlenmesinde kullanılan üçüncü unsur, kazaya uğrayan ya da meslek hastalığına yakalanan işçinin tazminata esas alınacak ücretidir. Zira vücut bütünlüğü ihlal edilen işçinin çalışamaması nedeniyle uğradığı maddi zararların en önemli kısmını mahrum kaldığı ücretleri oluşturur. Ortaya çıkan bu zararın belirlenebilmesi için işçinin ücretinin tespitine ihtiyaç duyulur. Kazanç kaybından dolayı ortaya çıkan maddi zararların hesaplanması için gerekli olan bu ücret, kural olarak işçinin kaza tarihinde yürütmekte olduğu işten aldığı ücrettir. İş kazası veya meslek hastalığından kaynaklanan maddi ve destekten yoksun kalma tazminatlarının hesabında dikkate alınacak ücretleri, belirlenebilen ücretler ve bilinemeyen ücretler olarak ikiye ayırmak mümkündür. Belirlenebilen ücretler, işçinin kaza olmasaydı kaza anından rapor tarihine kadar çalışarak elde edebileceği ücretlerdir. Anılan dönemde, işçinin kaza nedeniyle tamamen ya da kısmen alamadığı ücretlerin belirlenmesi mümkündür. İşverenin, düzenlediği ve işçinin imzaladığı ücret bordroları ya da yine işveren tarafından düzenlenen sigorta prim bordroları, hesap pusulaları, hesap defterleri söz konusu ücretlerin miktarları konusunda bilgi verebilmektedir. Ayrıca, vizite kâğıdında ya da müfettiş raporunda yer alan ücret de günün koşullarına uygun olduğu sürece hesaplamalarda dikkate alınabilir. Bilinmeyen ücretler ise maddi zararın ve destekten yoksun kalma zararının belirlenmesi sırasında ücretlerin bilinmediği iki dönemi kapsamaktadır. Bu iki dönem; bilirkişinin hesap raporu tarihiyle hüküm tarihi arasındaki dönem ile hüküm tarihinden işgörebilirlik çağının sonuna kadar devam eden dönemdir.
- **TARAFLARIN KUSURU:** Maddi zararın belirlenmesinde kullanılan dördüncü unsurdur. İş kazası tazminatında, maddi zarar miktarına ulaşılabilmesi için tarafların kusur oranlarının belirlenmesi gerekir. TBK m.51'e göre, maddi tazminat ya da destekten yoksun kalma tazminatı talebiyle karşılaşan hâkim tazminatın kapsamını ve ödenme biçimini, durumun gereğini ve özellikle kusurun ağırlığını göz önüne alarak belirler. Tarafların

kusur dereceleri, işçinin işverenden talep edebileceği net tazminat miktarına ulaşılmasında toplam brüt zarara etki etmekte olan faktörler arasında da yer alır. Maddi tazminat bağlamında kusur, kural olarak işçi ya da işverenin iş kazasının oluşumuna yapmış olduğu katkıyı ifade eder. Anılan katkı, işverenler açısından işyerindeki iş sağlığı ve güvenliği önlemlerini almamak şeklinde gerçekleşir. Bu şekilde işveren, iş kazasının ortaya çıkmasına uygun bir ortam yaratır ve işçinin kazaya uğramasına ya da hastalanmasına neden olur. İşçinin kusuru ise genelde İSGK m.19'da belirtildiği şekilde işverenin sağladığı güvenli çalışma ortamının gereklerini yerine getirmemek, bu ortamı sürdürmeye yönelik talimatlara aykırı davranmak şeklinde oluşur. İşçinin ve işverenin kusurlarının değerlendirilmesi sırasında objektif ölçütlerin kullanılmasına özen gösterilmelidir. Söz konusu ölçüt, kural olarak benzer durum ve şartlar altında işçi ya da işverenin dahil olduğu çevredeki makul, normal bir insanın zararlı sonucun doğmasını önlemek için sarfedeceği çaba ve göstereceği özeni ifade eder.

İş kazası ve meslek hastalığı sonucu oluşan işçi zararlarının hangi kalemlerden oluştuğu, bu zararları karşılama amacı güden maddi tazminatın hukuksal dayanağını oluşturan TBK m.54'de belirtilmiştir. Maddeye göre bedensel zarar kalemleri; Tedavi giderleri (İş kazasına uğrayan ya da meslek hastalığına yakalanan işçinin bu nedenle bedensel bütünlüğünde ortaya çıkan maddi zararı gidermeye yönelik tedavi masrafları, maddi tazminat kapsamına girmektedir. Aynı şekilde iş kazası ya da meslek hastalığı nedeniyle ölen sigortalının, ölümüne kadar yapılan tedavi giderleri de bu kapsama dahildir. Ancak, bunun için anılan tedavi giderleriyle iş kazası ya da meslek hastalığı arasında uygun illiyet bağı aranmalıdır. İş kazası veya meslek hastalığı nedeniyle işçiye yapılan tedavi giderleri; kaza anında ve hemen ardından yapılan giderler ile kazayı takip eden daha sonraki giderler olarak ikiye ayrılabilir.),

- Kazanç kaybı (TBK ile getirilmiş bir hükümdür.),
- Çalışma gücünün azalmasından veya yitirilmesinden doğan kayıplar (Kazaya uğrayan ya da hastalanan işçinin meslekte kazanma gücünde bir kaybın oluşması, elde edebileceği menfaatlerde bir eksilme veya tümüyle kayba neden olabilir. Bu menfaatler parasal ya da parayla ölçülebilen nitelik taşır.),

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

- Ekonomik geleceğin sarsılmasından doğan kayıplardan (Ekonomik geleceğin sarsılmasından kaynaklanan zarar, işçinin ekonomik geleceği sarsılmasaydı elde edebileceği kazanç ile mevcut durumuyla gelecek elde edebileceği kazanç arasındaki farktır.) oluşur.

İş kazasından veya meslek hastalığından doğan maddi tazminat, işçi ile işveren arasında söz konusu olduğundan uygulamada bu ilişkinin özelliklerine göre belirlenmiş birtakım esaslara göre hesaplanır. İş kazası ya da meslek hastalığı sonucunda meslekte kazanma gücü kayba uğrayan işçinin karşılaştığı maddi zarar, kural olarak bütünüyle kaza anında ortaya çıkmayıp iki ayrı dönemde oluşur. Zararın bir kısmı kazayla birlikte doğmuş bulursa da büyük bölümü kaza sonrasında meydana gelir. İşçinin içinde bulunduğu bu durum, maddi zararın belirlenmesinde birtakım özgün unsurlardan yararlanılmasını gerektirmektedir. Bu unsurların başlıcaları;

- İşçinin meslekte kazanma gücündeki kayıp oranı,
- İşgörebilme çağının uzunluğu,
- Yaşam süresinin sonu,
- Kaza anındaki ücreti ve
- Müterafık kusur oranıdır.

Tazminat hesaplamalarında nihai rakama ulaşılması için sözü edilen unsurların belirlenmesi de yeterli değildir. Zira işçinin, maddi zararlarının oluşacağı zaman süreci çok sayıda bilinmeyi içerir. Bu anlamda işçinin, aynı işte mi çalışacağı yoksa daha yüksek ücretli başka bir işe mi geçeceği, liyakatine bağlı olarak işinde yükseliş yükselemeyeceği, enflasyon oranının nasıl seyredeceği, kaç yaşında emekli olmak isteyeceği, hangi yılda öleceği, işgöremezliğinin ekonomik geleceğini ne kadar sarsacağı hesaplamalar sırasında bilinmesi mümkün olmayan etkenlerden sadece birkaçıdır. Bunca bilinmeyi ve değişkeni barındıran bu durum karşısında tazminat hesaplamalarının yapılabilmesi, birtakım yöntemlerin geliştirilmesini zorunlu kılmıştır. Örneğin PMF cetveli gibi.

İş kazası veya meslek hastalığından doğan maddi tazminatın hesabına etki eden faktörlerin bir kısmı (örneğin, sorumlu işverenin maddi yardımları) miktar olarak ifade edilebiliyor olsa da büyük çoğunluğu (kusur, vergi ve işgöremezlik oranları) bir oran olarak ifade edilir.

Tazminata etki eden faktörlerin kapsamlarının etki aşamalarına göre değişiyor olması onların belirlenecek bir sıra dahilinde uygulanmasını gerektirir. Aksi halde hesabı yapan bilirkişilerin uygulayacakları sıra birbirinden farklı olur ki bu

durum aynı olay için çok değişik tazminat miktarlarına ulaşılmasına neden olur.

DESTEKTEN YOKSUN KALMA TAZMİNATI: İşverenin, iş sağlığı ve güvenliğinden sorumluluğu bağlamında incelenmesi gereken bir diğer tazminat ise destekten yoksun kalma tazminatıdır. İş kazası ya da meslek hastalığı sonucu hayatını kaybeden işçinin maddi desteğinden mahrum kalanlara sağlanmış olan bu tazminat hakkı, TBK'da düzenlenmiştir. Buna göre, ölüm halinde uğranılan zararlar;

- Cenaze giderleri,
- Ölüm hemen gerçekleşmemişse tedavi giderleri,
- Çalışma gücünün azalmasından ya da yitirilmesinden doğan kayıplar,
- Ölenin desteğinden yoksun kalan kişilerin bu nedenle uğradıkları kayıplardır (TBK m.53).

Destekten yoksun kalma zararı, ölen işçinin desteğinden mahrum kalanların zararını gidermeye yönelik olduğundan iki temel unsurun varlığını gerekli kılar. Bunlar, bakım gücü ve bakım ihtiyacıdır.

Destekten yoksun kalma tazminatında destek, geride kalanların geçimini kısmen veya tamamen sağlayacak şekilde fiilen ve düzenli olarak onlara yardım eden, olayların olağan akışına göre eğer ölüm gerçekleşmeseydi gelecekte az ya da çok bu yardımı sağlayacağına ilişkin güçlü bir olasılık bulunan kişidir. Söz konusu kişinin bu destek durumunun, herhangi bir kanun ya da sözleşmeye dayalı olması gerekmez. O nedenle sadece eş, çocuk veya ana ve babalar değil kardeşler, nişanlılar, evlilik dışında birlikte yaşayanlar vb. de fiili destek ilişkisinin varlığı halinde destekten yoksun kalma tazminatı davası açabilirler. Bu ilişkide, desteğin bu işlevini ne şekilde yerine getirdiği önem taşımaz. Yapılan yardımın nakdi ya da ayni olmasının bir önemi olmadığı gibi doğrudan bir ödeme yapmadan bazı mallarını karşılıksız kullanılması da destek olmak için yeterli sayılmalıdır.

Destekten yoksun kalma tazminatında zarar kalemleri; cenaze yardımı, iş kazası sonucu ölüm hemen gerçekleşmemişse çalışma gücünün azalmasından ya da yitirilmesinden doğan kayıplardır.

Destekten yoksun kalma tazminatının talep edilebilmesi için destekle hukuki ilişkinin olması gerekmez. Fiili bir ilişkide tazminat talebi için yeterlidir. Nikahsız eşlerin de destek yoksun kalma talebinde bulunma hakları vardır. Destekten yoksun kalan çocukların tazminat talepleri ise cinsiyetlerine ve yaşlarına göre farklılık gösterir. Destekten yoksun kalanların mutlaka mirasçı olması da gerekmez. Destekten yoksun kalma tazminatı da tıpkı maddi tazminat gibi destekten yoksun kalanların SGK tarafından karşılanmayan zararlarını telafi eder.

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

Rücu engeli bulunan hallerde destekten yoksun kalanlar hem SGK yardımını alacaklar hem de rücu edilemeyen miktar için ayrıca bir de sorumlu işverene dava açabileceklerdir.

Manevi Tazminat: İş kazası veya meslek hastalığı sonucu oluşan zarar, sadece maddi nitelik taşımaz. Olayın neden olduğu bedensel bütünlüğün ihlali, manevi zarar da doğurur. Bu zarar, sadece kaza ya da hastalık geçiren işçiler üzerinde değil onların sakatlanması ya da ölümleri halinde yakınları üzerinde de oluşur.

Hukuk sistemimizde, manevi tazminatı düzenleyen TBK m.56 ve m.58 şeklinde iki temel madde bulunmaktadır. Ancak, iş sağlığı ve güvenliği bağlamında dikkate alınması gereken hüküm, kişilik haklarına saldırı nedeniyle oluşan manevi tazminatı düzenleyen m.58 değil m.56'da düzenlenen manevi tazminattır. Bu hükme göre, "Hâkim, bir kimsenin bedensel bütünlüğünün zedelenmesi durumunda, olayın özelliklerini gözönünde tutarak, zarar görene uygun bir miktar paranın manevi tazminat olarak ödenmesine karar verebilir. Ağır bedensel zarar veya ölüm halinde, zarar görenin veya ölenin yakınlarına da manevi tazminat olarak uygun bir miktar paranın ödenmesine karar verilebilir". Söz konusu düzenlemeye göre, iş kazası sonucunda bedensel bütünlüğü ihlal edilen işçinin manevi tazminat talep hakkı olduğu gibi bu bedensel zararın ağır olması halinde ayrıca işçinin yakınlarına da manevi tazminat talep edebilme imkânı getirilmiştir. Aynı hükme göre, işçinin ölümü halinde yakınlarının da manevi tazminat isteyebilmeleri mümkündür.

Manevi tazminat iş kazasına veya meslek hastalığına maruz kalan işçinin uğradığı bedensel kaybın neden olduğu acı ve ıstırapı hafifletmeyi amaçlar. Aynı durum işçinin ölümü halinde geride kalan yakınları için de gereklidir.

Manevi tazminat hâkim tarafından olayın özellikleri göz önünden bulundurularak belirlenir. TBK m.56'da düzenlenen manevi tazminat hakkını kullanabilecek olanlar, kazaya uğrayan işçi ve yakınlarıdır. Ancak bu kimselerin manevi tazminat talebinde bulunabilmeleri, kazaya uğrayan işçinin hayatta olup olmamasına göre değişir. İş kazası sonucu yalnızca bedensel bütünlüğün ihlali söz konusu olduğunda yani kaza ölümle sonuçlanmadığında manevi tazminat talebi esas olarak kazaya uğrayan işçiye aittir. Bu anlayışın temelinde, manevi tazminatın kişiye bağlı haklardan sayılması yatar. Dolayısıyla, iş kazası ya da meslek hastalığı sonucunda bedensel bütünlüğü zarar gören işçinin, bunun doğal sonucu olarak manevi acı da

hissettiği düşünülerek bu zararının karşılanması sağlanır.

Uzun yıllardan beri gerek doktrinde bazı yazarlar tarafından gerekse Yargıtay kararlarında, iş kazası veya meslek hastalığı geçiren işçinin hayatını kaybetmediği hallerde ailesinin de manevi tazminat talebinde bulunabileceği kabul edilmektedir. TBK, doktrin ve yargı kararlarında da benimsenen bu görüşü Kanun kapsamında düzenlemiş ve zarar görenin yakınlarına da manevi tazminat olarak uygun bir miktar paranın ödenmesine karar verilebileceğini belirtmiştir. Ancak, bu hakkı oldukça sınırlamış ve söz konusu kişilerin manevi tazminat talep edebilmelerini, işçinin kaza ya da hastalık sonucunda ağır bedensel zarara uğraması koşuluna bağlamıştır (TBK m.56/II). Dolayısıyla, iş kazası ya da meslek hastalığı sonucunda bedensel zarara uğrayan işçinin bu zararının "ağır bedensel zarar" olarak görülmediği hallerde yakınlarının manevi tazminat talep hakları bulunmamaktadır. Kanunda geçen "ağır bedensel zarar" ifadesinden ne anlaşılması gerektiği açık değildir. Bu konuda, Kanunun gerekçesinde de bir açıklama yer almamaktadır. O nedenle, düzenlemeden ne anlaşılması gerekeceği yargı kararlarıyla açıklığa kavuşturulacaktır.

Eski Borçlar Kanunu döneminde Yargıtay, işçinin ölmediği olaylarda yakınlarına manevi tazminat ödenebilmesini yüksek oranda işgöremezliğe (%90'larda bedensel zarar) bağlamış olsa da uzun süre devam ettirdiği bu uygulamasını son yıllarda yumuşatmıştır. Bu anlayış içinde Yargıtay, işgöremezlik oranının %70 veya %81 düzeyine ulaştığı olaylarda da işçinin bakıma muhtaç hale geldiğini, bu durumun işçi yakınlarının ruhsal bütünlüğünü ağır şekilde bozduğunu belirterek bu kişiler lehine manevi tazminata karar verilebileceğini belirtmiştir.

Dolayısıyla, aynı yumuşak yaklaşımın TBK döneminde de sürdürülmesi halinde "ağır bedensel zarar" kriteri umulandan daha geniş bir uygulama alanına kavuşturulabilecektir.

İş kazası veya meslek hastalığı nedeniyle manevi tazminat talep edebilecek ikinci grup, işçinin ölümü halinde bu talebe hak kazanan yakınlarıdır. TBK m.56, eski Borçlar Kanunu'na göre hükmün kapsamını genişletmiştir. Eski Borçlar Kanunu'nda sadece ölenin ailesine sunulan manevi tazminat talep hakkı, TBK ile sadece ölenin ailesine değil yakınlarına da tanınmıştır. Ancak hiç şüphesiz bu yakınların manevi tazminat talep edebilmeleri, ölümden manevi acı duymalarına ve bunu ortaya koyabilmelerine bağlıdır. Yoksa söz konusu hükmün kapsamının genişlemesi, ölene manevi yakınlık duymayan tüm yakınların bu tazminatı talep edebilmelerine imkân sağlamaz.

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

Manevi tazminat talep edecek kişinin, işçiyle kan ya da sıhrî hısımlığı şart değildir. Ölene duygusal yakınlık yeterlidir. Bu anlamda olaydan acı ve ıstırap duyan sevgili, sözlü gibi yakınlar da manevi tazminat talebinde bulunabilirler. Dolayısıyla manevi tazminat talep edebilecek yakınlık, mirasçılık sıfatıyla eşleştirilemez. Yakınlık düzeyine göre bazı mirasçılar (eş, çocuk, anababa, kardeş vd.) tazminat hakkına sahip iken bazıları (uzakta yaşayan, yıllardır görüşülmeyen eş, çocuk vd.) bu haktan mahrum kalabilir.

TBK m.56, gerek bedensel zarara uğrayan işçi ve yakınlarına gerek ölen işçinin yakınlarına ödenecek manevi tazminatı "uygun bir miktar para" olarak ifade etmiştir.

TBK m.56 hükmüne göre hâkimin, özel halleri gözönünde tutarak manevi zarar adı ile ilgilere ödenmesine karar vereceği para tutarı adalete uygun olmalıdır. Hükm edilecek bu para, zarara uğrayanda manevi huzuru doğurmayı gerçekleştirecek tazminata benzer bir fonksiyonu olan özgün bir nitelik taşımaktadır. Bir ceza olmadığı gibi malvarlığı hukukuna ilişkin zararın karşılanması da amaç edinmemiştir. O nedenle bu tazminatın sınırı, onun amacına göre belirlenmelidir. Takdir edilecek miktar, mevcut halde elde edilmek istenilen tatmin duygusunun etkisine ulaşmak için gerekli olan kadar olmalıdır. Nitekim Yargıtay'ın yerleşmiş uygulamasında, bu tazminat miktarının takdir ve denetimini olayın oluş şekline, müterafık kusur oranlarına, davacıların duyduğu elem ve ıstırapın derecesine, tarafların sosyal ve ekonomik durumuna, 1966 tarihli içtihadı birleştirme kararının içeriğine ve öngördüğü koşulların somut olayda gerçekleşme biçimine, hak ve nesafet kurallarına göre yaptığı görülmektedir.

İş kazası veya meslek hastalığından doğan maddî tazminat ve destekten yoksun kalma tazminatları, son derece karışık verilere bağlı olarak yapılan uzun hesaplamalar sonucunda belirlenmektedir. Buna karşılık manevi tazminat, bu nitelikteki hesaplamalara bağlı olarak değil TBK m.56'daki ilkeler çerçevesinde hâkimler tarafından takdir edilir. Söz konusu takdir olayın oluş şekline, işçinin (müterafık) kusur oranına, davacıların duyduğu elem ve ıstırapın derecesine, tarafların sosyal ve ekonomik durumuna, hak ve nesafet kurallarına göre yapılmaktadır.

ÜNİTE 6: İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ ÖNLEMLERİNİ ALMAYAN İŞVERENLERE UYGULANACAK KAMU HUKUKU YAPTIRIMLARI

İDARİ YAPTIRIMLAR

İdari yaptırımlar, mevzuatın yetki verdiği durumlarda idarenin, herhangi bir yargı kararına dayanmadan, doğrudan doğruya idari bir tasarruf yani idari bir işlemle idare hukukuna özgü usullerle kamu yararını korumak amacıyla verdiği cezalardır.

İdarenin yani icra gücünün temel görevi, kamu yararını korumaktır. İdari yaptırımlar, kamu hukuku yaptırımı olarak idareye kamu yararını koruma görevini yerine getirmede yardımcı olan araçlardır. Hukuki ve cezai yaptırımlar, ancak bir yargı kararı sonucunda uygulanabilirler. Oysa idari yaptırımların uygulanabilmesi için yargı kararına ihtiyaç yoktur. Ayrıca idari yaptırımların uygulanmasında, yargısal usuller değil idare hukukuna özgü usuller geçerlidir. Bunun sonucu olarak, idari yaptırım uygulanmasına karar verilen kişinin kendini savunabilmesi kolay değildir. İspat yükü yer değiştirmiştir. Suç işlediği ileri sürülen kişi, suçsuzluğunu ispat etmek zorundadır. Herhangi bir idari yaptırımın uygulanabilmesi için bu yetkinin kanunla idareye tanınmış olması gerekir. İş güvenliğinin sağlanması açısından idari yaptırımların amacı büyük önem taşır. Çünkü idari yaptırımlar, cezalandırmaktan çok onarmayı ve önlemeyi amaçlar. Henüz bir zarar meydana gelmeden uygulanabildikleri için toplumun korunması ve hukuka aykırılıkların önlenmesi açısından oldukça etkilidirler.

İdari yaptırımlar uygulanırken, hukuk düzenine aykırılıkla bu aykırılığın karşılığını oluşturan yaptırım arasında kabul edilebilir, mantıklı bir oran bulunmalıdır.

İş güvenliği tedbirlerini almayan işverenlere idari yaptırım uygulanmasını gerektiren kanuni düzenlemeler; işyeri açma ve çalışma ruhsatının verilmesi, işin durdurulması, ölümlü iş kazası nedeniyle kamu ihalesinden yasaklamadır. İdari yaptırım uygulanmasını gerektirecek kanuni bir düzenleme de İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'tir (İAÇY). İAÇY, sıhhi ve gayrisıhhi işyerleri ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin ruhsatlandırılması ve denetlenmesine dair iş ve işlemleri kapsamaktadır. İAÇY m.5'e göre, işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilen işyerleri bazı şartları taşımak zorundadırlar. Bu şartlardan bazıları şöyle sıralanabilir:

- İş sağlığı ve güvenliğiyle ilgili olarak mevzuatta öngörülen tedbirlerin alınmış olması,
- Tapuda işyeri olarak görünen yerlerde, umuma açık istirahat ve eğlence yeri açılması durumunda yönetim planında aksine bir hüküm yoksa kat maliklerinin oy çokluğuyla aldığı kararın bulunması,

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

- Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinde genel asayiş ve güvenlik yönünden yetkili kolluk kuvvetinin görüşünün alınmış olması,
- Madencilik faaliyetleri sırasında patlayıcı madde kullanılan yerlerde yönetmelik hükümlerine uygun tedbirlerin alınması,
- Karayolu kenarındaki işyerleri için karayolu trafik güvenliğinin sağlanmış olması,
- Engellilerin işyerine giriş ve çıkışları için gereken kolaylaştırıcı tedbirlerin alınmış olması,
- Yabancı uyrukluların işyeri açması ve çalıştırması konusunda yabancılarla ilgili mevzuat hükümlerine uyulması,
- Büyükşehir belediyesi ile nüfusu 100.000'i geçen belediye sınırları içinde açılacak ekmek fırınlarının bu amaca tahsisli ayırık nizamda müstakil binalarda açılmış olması vb.

Yetkili idareler işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilmesinden sonra yapacakları denetimlerde bu hususların yerine getirilip getirilmediğini kontrol eder. Turizm işletme belgeli tesisler, işletme belgesinin düzenlenmesi ile ilgili hususlar sadece Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından denetlenir. Umuma açık istirahat ve eğlence yerleri için bu hususlar işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilmeden önce yerinde kontrol edilir.

Güvenlik raporu hazırlama yükümlülüğü bulunan işverenler, hazırladıkları güvenlik raporlarının içerik ve yeterlilikleri Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından incelendikten sonra işyerlerini işletmeye açabilirler.

Yetkili idarelerden usulüne göre işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açamaz ve çalıştırılmaz. İşyeri açma ve çalıştırma ruhsatı alınmadan açılan işyerleri, yetkili idareler tarafından kapatılır. İşyeri ruhsatları yetkili idarenin en üst amiri veya görevlendireceği yetkili tarafından Yönetmelikte öngörülen sürede imzalanır.

İAÇY'ye göre yapılacak her türlü ruhsat başvurusunda, müracaat sahibine başvuruyu kabul eden görevlinin adı, soyadı ve unvanıyla başvurunun yapıldığı tarih ve saati gösteren İAÇY Örnek 6'da yer alan alındı belgesi verilir. Ayrıca, başvuru ve beyan formuyla ekli evrakın verilmesi sırasında başvuruyu kabul eden görevli tarafından yapılacak ön incelemede tespit edilen noksanlıklar, müracaat sahibine verilen alındı belgesinde gösterilir. İAÇY'de belirtilen ruhsatlandırmaya ilişkin süreler, eksik belgelerin yetkili idareye verilmesiyle başlar.

Yetkili idareler tarafından verilen işyeri açma ve çalışma ruhsatlarının örnekleri aylık olarak Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) İl Müdürlüğü'ne ve ilgili

ticaret siciline gönderilir. Umuma açık işyerleri için düzenlenen işyeri açma ve çalışma ruhsatlarının bir örneği en geç 7 gün içinde yetkili idare tarafından kolluk kuvvetlerine gönderilir.

Ruhsatta belirtilen faaliyet konusu ve adresin değişmemesi kaydıyla işyerinin devredilmesi halinde devralan kişinin başvurusu üzerine dosyadaki bilgi ve belgeler esas alınmak suretiyle yeni işletmeci adına tekrar ruhsat düzenlenir. Ruhsatın yenilenmesi veya intibakı gereken hallerde yetkili idareye en geç 3 ay içinde müracaat edilmesi zorunludur. Bu süre mirasçılar için 6 ay olarak uygulanır.

İAÇY kapsamına girmesine rağmen adı ve nitelikleri belirtilmeyen sıhhi bir işyerinin açılması halinde benzeri işyerleri için öngörülen esaslara göre iş yapılır. Adresi ve işletmecisi aynı olan ve birden fazla faaliyet konusu bulunan işyerlerine, ana faaliyet dalı esas alınarak tekrar ruhsat düzenlenir. Tali faaliyet konuları ruhsatta ayrıca belirtilir. Aynı adreste bulunsa bile ana faaliyet konusu veya işletmecisi farklı olan işyerlerine ayrı ayrı ruhsat düzenlenir. İşyerinde depo olarak kullanılan yerlerde işyeri açma ve çalışma ruhsatında gösterilir. İşyeri açma ve çalışma ruhsatı işyerinde herkesin görebileceği şekilde asılır. Yönetmelikte öngörülen kriterlere uygun olarak başvurusu gerçekleştirilen işyeri açma ve çalışma ruhsatı, başka bir işleme gerek kalmaksızın düzenlenerek aynı gün içinde ilgiliye verilir. İşyeri açma ve çalışma ruhsatı verilen işyeri yetkili idareler tarafından ruhsatın verildiği tarihten itibaren 1 ay içinde kontrol edilir. Gayrisihhi müesseselerin başvuruları önce inceleme kurullarından geçecektir. İl özel idarelerinde birinci sınıf gayrisihhi müesseseleri inceleme kurulu, beş kişiden az olmamak üzere valinin veya görevlendireceği yetkilinin başkanlığında çevre, sağlık, hukuk, imar ve tarım birimleri görevlileri, İAÇY'de belirtilen Bakanlık İl Müdürlüğü temsilcisi, ilgili meslek odalarının temsilcileri ile tesisin özelliğine göre gerektiğinde vali tarafından belirlenecek diğer kuruluş temsilcilerinden oluşur.

Büyükşehir belediyelerinde birinci sınıf gayrisihhi müesseseleri inceleme kurulu, beş kişiden az olmamak üzere büyükşehir belediye başkanı veya görevlendireceği yetkilinin başkanlığında çevre, sağlık, hukuk, imar ve kışat birimleri görevlileri, İAÇY'de belirtilen Bakanlık İl Müdürlüğü temsilcisi, ilgili meslek odalarının temsilcileri ile tesisin özelliğine göre belediye başkanı tarafından belirlenecek diğer kuruluş temsilcilerinden oluşur.

İl belediyelerinde birinci sınıf gayrisihhi müesseseleri inceleme kurulu, büyükşehir belediyelerinde birinci sınıf gayrisihhi müesseseler için belirtilen esasa göre oluşturulur. Kurulların oluşturulması sırasında yeterli

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

teknik ve uzman elemana sahip olmayan belediyeler, kurulların oluşturulması için valilikten eleman görevlendirilmesini talep edebilir.

Organize sanayi bölgelerinde, inceleme kurulu oluşturulmaz. Tesisin özelliğine göre ilave olarak bırakılacak sağlık koruma bandı, organize sanayi bölgesi yönetim kurulu kararıyla tespit edilir. Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği hükümlerine göre ÇED olumlu kararı alınmış olan maden üretim faaliyetleriyle bu faaliyetlere dayalı olarak üretim yapılan geçici tesisler için inceleme kurulu oluşturulmaz.

BİRİNCİ SINIF GAYRİSİHHİ MÜESSESELER: Sanayi bölgesi, organize bölgesi ve endüstri bölgeleri ile bu bölgeler dışında kurulacak birinci sınıf gayrisihhi müesseselerin etrafında sağlık koruma bandı konulması zorunludur. Birinci sınıf gayrisihhi müesseseleri inceleme kurulu, ilgilinin başvurusundan itibaren en geç 7 gün içinde tesisin kurulacağı yeri mahallinde inceleyerek Yönetmelikte yer alan seçim raporu formu düzenler ve görüşünü bildirir. 3 gün içinde yer seçimi ve tesis kurma izni kararı verilir. Bir yılı geçmemek üzere deneme izni verilir. İşyeri açma ruhsatının verilmesinden sonra yetkili idare tarafından yapılacak denetim sonucunda toplum ve çevre sağlığı açısından zararlı olan işletmelerin faaliyeti, noksanlıklar ve aykırılıklar giderilinceye kadar derhal durdurulur.

İKİNCİ VE ÜÇÜNCÜ GAYRİSİHHİ

MÜESSESELER: Yönetmelikte yer alan başvuru formu ile yetkili idareye başvururlar. Başvurunun uygunluğu halinde işyeri açma ve çalışma ruhsatı 5 gün içinde ilgiliye verilir. İşyeri açma ve çalışma ruhsatı alan işyerleri yetkili idare tarafından 1 ay içinde kontrol edilir.

Gayrisihhi müesseseler, çevre ve toplum sağlığı açısından yetkili idareler tarafından denetlenir. Birinci sınıf gayrisihhi müesseselerde, işletmenin faaliyet alanında mesleki yeterliliğe sahip bir sorumlu müdür çalıştırılması zorunludur.

İşçilerin sağlığını ve güvenliğini korumak, iş kazalarını ve meslek hastalıklarını önlemek amacıyla en etkili idari yaptırımlardan biri de işin durdurulmasıdır. İSGK, işin durdurulması konusunda bazı yeni esaslar getirmektedir. Çok tehlikeli sınıfta yer alan maden, metal ve yapı işleri ile tehlikeli kimyasallarla çalışılan işlerin yapıldığı işyerleri ile ilgili olarak ayrıca risk değerlendirmesi yapılmasını şart koşturmuştur. Eğer bu gibi işyerlerinde, risk değerlendirmesi yapılmamışsa bilinen hayati tehlike yaratan hususlar tespit edilmese bile iş durdurulacaktır.

İşyerindeki bina ve eklentilerde, çalışma yöntem ve şekillerinde veya iş ekipmanlarında çalışanlar için

hayati tehlike oluşturan bir husus tespit edildiğinde, bu tehlike giderilinceye kadar hayati tehlikenin niteliği ve bu tehlikeden doğabilecek riskin etkileyebileceği alan ile çalışanlar dikkate alınarak işyerinin bir bölümünde veya tamamında iş durdurulur. İş sağlığı ve güvenliği bakımından teftişe yetkili üç iş müfettişinden oluşan heyet, iş sağlığı ve güvenliği bakımından teftişe yetkili iş müfettişinin tespiti üzerine gerekli incelemeleri yaparak, tespit tarihinden itibaren 2 gün içerisinde işin durdurulmasına karar verebilir. İşin durdurulması kararı, ilgili mülki idare amirine ve işyeri dosyasının bulunduğu Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'ne 1 gün içinde gönderilir. İşin durdurulması kararı, mülki idare amiri tarafından kolluk kuvvetleri marifetiyle 24 saat içinde yerine getirilir. Ancak, tespit edilen hususun acil olması halinde aynı gün yerine getirilir. İşveren, 6 işgünü içinde yetkili iş mahkemesinde işin durdurulması kararına itiraz edebilir. İtiraz, işin durdurulması kararının uygulanmasını etkilemez. Mahkeme, itirazı öncelikle görüşür ve 6 işgünü içinde karara bağlar. Mahkemenin kararı kesindir. İşverenin işin durdurulmasını gerektiren hususların giderildiğini Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'na yazılı olarak bildirmesi halinde en geç 7 gün içinde işyerinde inceleme yapılarak işverenin talebi sonuçlandırılır. İşveren, işin durdurulması nedeniyle işsiz kalan çalışanlara ücretlerini ödemekle veya ücretlerinde bir düşüklük olmamak üzere meslek veya durumlarına göre başka bir iş vermekle yükümlüdür. İşyerinde durdurulan işlerde izinsiz çalışma yaptıran işveren veya işveren vekillerine 3 yıldan 5 yıla kadar hapis cezası verilir (m.25).

Ölümlü iş kazası meydana gelen işyerlerinde kusuru yargı kararı ile tespit edilen işveren, mahkeme tarafından 2 yıl süreyle kamu ihalelerine katılmaktan yasaklanır.

CEZAI YAPTIRIMLAR

İş güvenliği mevzuatımız bütünüyle değerlendirildiğinde, iş kazalarını ve meslek hastalıklarını önleme konusunda işverenin ihmali ve kusuru varsa henüz bir zarar meydana gelmemiş olsa bile bir zarar doğması ihtimali varsa işverene gene de cezai yaptırım uygulanır. Bir zarar doğma ihtimalinin suç sayılması, zararı önleme amacına uygundur. İşverene uygulanacak cezai yaptırımların dayanağı, işverenin sorumluluğunun gereği olan koruma-gözetmedenetim görevlerini yerine getirmemesidir. İşveren, yönetim hakkını kullanırken çalışma mevzuatına ve özellikle iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uymak ve çalışanların da bu kurallara uymasını sağlamak zorundadır. Çalışanların iş sağlığı

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

ve güvenliği kurallarına uymalarını sağlamak için işveren, disiplin cezası vermekten iş sözleşmesini sona erdirmeye kadar değişen ölçülerde yetkilere sahiptir. İş sağlığı ve güvenliği açısından işverenin suçu kabul edilen ihmaller, genellikle mevzuatın öngördüğü yükümlülüklerden kaçmak şeklinde gerçekleşir. Gerekli koruyucu önlemler, belli bir masrafı gerektirir. Bazı işverenler, bu masraflardan kaçınarak maddi çıkar sağlamaktadırlar. İşte bu nedenle parasal cezai yaptırımların, beklenen kazaları önleyici fonksiyonu yerine getirebilmeleri için en az işverenin yapmaktan kaçındığı masraf düzeyinde olması gerekir. Aksi halde işverenler, masrafı iş güvenliği tedbirlerini almak yerine daha düşük miktardaki para cezalarını ödeme yoluna gideceklerdir.

6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'ndaki cezai yaptırımlara ilişkin hükümlerden bazıları şunlardır:

- İşveren, İSGK m.4'de belirtilen iş sağlığı ve güvenliği konusundaki genel yükümlülüklerini yerine getirmese, izleme ve denetleme yükümlülüklerini yerine getirmese yerine getirilmeyen her yükümlülük için ayrı ayrı 2.240 TL idari para cezası verilir.
- İSGK m.6/I uyarınca belirtilen nitelikte iş güvenliği uzmanı veya işyeri hekimi görevlendirmeyen işverene görevlendirmede her bir kişi için ayrı ayrı 5.601 TL idari para cezası verilir.
- İSGK m.10/I'e göre risk değerlendirmesi yapmayan veya yaptırmayan işverene 3.361 TL, aykırılığın devamı halinde her ay için 5.041 TL idari para cezası verilir.
- İSGK m.16 uyarınca çalışanları ve çalışan temsilcilerini bilgilendirmeyen işverenlere bilgilendirilmeyen her bir çalışan için 1.120 TL idari para cezası verilir.
- İSGK m.18 uyarınca çalışanların görüşünü almayan ve katılımlarını sağlamayan işverenlere her bir aykırılık için ayrı ayrı 1.120 TL idari para cezası verilir.
- İSGK m.20/I uyarınca çalışan temsilcisi seçimini veya atamasını gerçekleştiremeyen işverenlere 1.120 TL idari para cezası verilir.
- İSGK m.22 uyarınca iş sağlığı ve güvenliği kurulu kurmayan, bu kurulun kararlarına uymayan ve kurulun ilgili madde uyarınca çalışmasını sağlamayan işverenlere her bir aykırılık için ayrı ayrı 2.240 TL idari para cezası verilir.
- İSGK m.24/II uyarınca iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili konularda ölçüm, inceleme ve araştırma yapılmasına, numune alınmasına

veya eğitim kurumları ile ortak sağlık ve güvenlik birimlerinin kontrol ve denetiminin yapılmasına engel olan işverene 5.601 TL idari para cezası verilir.

- İSGK m.25 uyarınca işyerinin bir bölümünde veya tamamında verilen durdurma kararına uymayarak durdurulan işi yönetmelikte belirtilen şartları yerine getirmeden devam ettiren işverene fiil başka bir suç oluştursa dahi 11.203 TL idari para cezası verilir.
- İSGK m.29 uyarınca "büyük kaza önleme politika belgesi" hazırlamayan işverene 56.018 TL, güvenlik raporunu hazırlayıp Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından izin verilmeyen işyerini açan veya durdurulan işyerinde faaliyetine devam eden işverene 89.629 TL idari para cezası verilir.
- İSGK m.30 uyarınca iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili olarak çıkarılacak yönetmeliklerde belirtilen yükümlülüklerini yerine getirmeyen işverenlere uyulmayan her hüküm için tespit edildiği tarihten itibaren aylık olarak 1.120 TL idari para cezası verilir.

4857 Sayılı İş Kanunu'ndaki düzenlemeler dikkate alındığında İş Kanununa İlişkin Çalışma Süreleri Yönetmeliği'nde belirlenen çalışma sürelerine aykırı olarak işçilerini çalıştıran veya İK m.68'deki ara dinlenmelerini bu maddeye göre uygulamayan veya işçileri İK m.69'a aykırı olarak geceleri 7,5 saatten fazla çalıştıran, gece ve gündüz postalarını değiştirmeyen, İK m.71'de belirtilen çalışma yaşı ve çocukları çalıştırma yasağı hükmüne aykırı hareket eden, İK m.72'ye aykırı olarak bu maddede belirtilen yerlerde 18 yaşını doldurmamış erkek çocukları, gençleri ve her yaştaki kadınları çalıştıran, İK m.73'e aykırı olarak çocuk ve genç işçileri gece çalıştıran veya Kadın Çalışanları Gece Postalarında Çalıştırılma Koşulları Hakkında Yönetmelik hükümlerine aykırı hareket eden, İK m.74'deki hükme aykırı olarak doğumdan önceki ve sonraki sürelerde gebe veya doğum yapmış kadınları çalıştıran veya ücretsiz izin vermeyen, İK m.75'deki işçi özlük dosyalarını düzenlemeyen, İK m.76'da belirtilen Haftalık İşgünlerine Bölünemeyen Çalışma Süreleri Yönetmeliği ve Postalar Halinde İşçi Çalıştırılarak Yürütülen İşlerde Çalışmalara İlişkin Özel Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik hükümlerine uymayan işveren veya işveren vekiline 1.343 TL idari para cezası verilir. İK m.64'de telafi çalışması için öngörülen hükümlere aykırı davranan işveren veya işveren vekiline bu durumda olan her işçi için 246 TL idari para cezası uygulanır. Türk Ceza Kanunu'ndaki düzenlemelere göre iş sağlığı ve iş güvenliği tedbirlerine uyulmaması sonucu olarak

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

yaralanma ya da ölüm olayı meydana gelmişse işveren, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu (TCK) m.85 ve m.89'a göre cezalandırılır. Cezai sorumluluk, kazanın ya da meslek hastalığının oluşmasına neden olan kişi için söz konusudur.

İŞ KAZALARI SONRASINDA YAPILAN SORUŞTIRMALAR

İşyerinde meydana gelen bir kaza sonucunda durumun belirlenmesi, nedenlerinin ortaya çıkartılıp değerlendirilmesi için bazı işlemler yapılır. Bunlardan biri de kanuni soruşturmadır. İş kazaları sonrasında yapılan soruşturmalar;

- Ceza Muhakemesi Kanunu,
- Türk Ceza Kanunu,
- İş Kanunu ve
- Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu (SSGSSK) hükümlerine göre yapılır.

Kolluk kuvvetleri ve Cumhuriyet Savcılığı tarafından yapılan soruşturmalarda, Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince işyerinde meydana gelen her iş kazası olayının soruşturulması ve sonucuna göre kovuşturma açılması gereklidir. Amaç, kazaya yol açan kişinin belirlenmesi, kusurlu olup olmadığının ve kusurluysa kusur oranının anlaşılmasıdır. Bu soruşturma, iş kazası belediye sınırları içerisinde meydana gelmişse polis karakolları, dışındaysa jandarma karakolları yardımıyla Cumhuriyet Savcılığı tarafından yürütür. Savcılık, dava açılıp açılmayacağına karar verir.

İşveren, iş kazasını o yer yetkili kolluk kuvvetlerine derhal ve SGK'ya da en geç kazadan sonraki 3 işgünü içinde iş kazası ve meslek hastalığı bildirgesiyle doğrudan veya taahhütlü postayla bildirmekle yükümlüdür. Bildirilen olayın 5510 sayılı SSGSSK m.13'e göre iş kazası sayılıp sayılmayacağı hakkında karar verebilmesi için m.13 uyarınca SGK müfettişleri tarafından soruşturma yapılır. Bu soruşturmada, yaralanan sigortalının ya da sigortalı ölmüşse hak sahiplerinin haklarının tespit edilmesi söz konusudur. Bu nedenle sigorta müfettişlerinin yaptığı soruşturmada, olayın meydana geliş şekli, iş kazasıyla meslek hastalığı olup olmadığı, işverenin, kazaya uğrayan işçinin, üçüncü şahısların kusurlu olup olmadıkları ve kusur oranları raporlarında belirtilir. 2011 yılında Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı adına iş müfettişlerince yapılan soruşturmalarda SGK'ya devredilmiştir.

Ağır yaralanma ve ölümle sonuçlanan iş kazalarında, durumun öncelikle ilgili kolluk kuvvetlerine sonra da SGK'ya bildirmesinden sonra bazı aşamalardan geçilir ve soruşturmadan sonra gerekli görülüyorsa savcı tarafından ceza davası açılabilir.

İş kazasından ve bunun sonucu ağır yaralanma ya da ölüm olayından haberdar olunduktan sonra belediye sınırları içerisinde ilgili polis karakolu, dışındaysa jandarma karakolu derhal olay yerine eleman göndererek tanıkları çağırır. Düzenlenen tutanak, Cumhuriyet Savcılığı'na ulaştırılır. Savcı, kaza sonucunun ağırlığına ve teknik duruma göre bir bilirkişiyle birlikte olay yerine gelir. Birlikte görgü tanıklarının ifadeleri alınarak kanıtları toplarlar. Hakkında kuvvetli şüphe bulunan kişinin kaçması veya kanıtları karartması tehlikesi varsa savcı, sulh ceza hâkiminden tutuklama talep edebilir. Bu aşamaya, "soruşturma" denir. Soruşturmada, tutuklamaya ancak sulh ceza hâkimi karar verebilir.

Savcı, soruşturma sırasında topladığı kanıtlara göre şüphelileri belirler. Toplanan kanıtlar, şüphelilerin suçu işlediğine ilişkin yeterli şüphe oluşturmuyorsa savcı kovuşturmayla yer olmadığı (takipsizlik) kararı vererek dosyayı kapatır. Bu takdirde, cezai sorumluluk açısından kaza olayı kapanmış olur.

Toplanan kanıtlara göre iş güvenliği tedbirlerine ihmal, tedbirsizlik gibi nedenlerle uyulmamış ve kazaya neden olan kişiler belirlenmişse savcı bir iddianameyle ceza mahkemesinde kamu davası açar. Ceza davası açılmışsa ve hâkim gerekli görürse yeniden bilirkişi incelemesi isteyebilir. Yargılama sonucunda, sanık olarak belirtilen kişiler hakkında karar verilir. Bu durumda sanıklar ya beraat edecek ya da ceza göreceklidir. Burada esas olan ceza, hapis cezasıdır.

Tedbirsizlik veya dikkatsizlikle ölüme neden olmak 2 yıldan 6 yıla kadar hapis cezasını gerektirir. İş kazasına yol açacak fiil birkaç kişinin ölümüne ya da bir kişinin ölümüyle birkaç kişinin yaralanmasına sebep olmuşsa ceza arta ve 2 yıldan 15 yıla kadar hapis cezasını gerektirir. İşveren ya da işveren vekillerinin tedbirsizlik ya da dikkatsizlikle yaralanmaya neden olmaları halinde TCK m. 89. uyarınca yaralanmanın ağırlık derecesine göre 3 aydan 1 yıla kadar hapis ve adli para cezasını uygulanır.

ÜNİTE 7: İŞYERİNDE İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ ÖRGÜTLENMESİ

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİNDE İŞYERİ ÖRGÜTLENMESİNE GENEL BAKIŞ

İşyerlerinde iş sağlığı ve güvenliğinin örgütlenmesiyle ilgili olarak İSGK'ya dayanılarak konulan düzenlemeler İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği, İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları Hakkında Yönetmelik, İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik ve İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik'tir.

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

İşyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği örgütlenmesi, çalışanlara ve işverenlere bu bilincin kazandırılması ve önlemlerin hemen işyeri içerisinde denetlenmesinin sağlanması bakımından özel önem taşımaktadır.

Nitekim, doktrinde isabetli olarak belirtildiği gibi iş sağlığı ve güvenliği konusunda alınabilecek önlemler içerisinde belki de en önemlisi, işyerinin iş sağlığı ve güvenliği konusunda iyi bir biçimde örgütlenmesidir. Bu örgütlenmeyle iş sağlığı ve güvenliği geleneği yaratılarak iş kazaları ve meslek hastalıkları ya da diğer risklerle mücadelede başarılı olunacağı gibi bu iç örgütlenme, dış denetim eksiğinin de bir ölçüde giderilmesini sağlayacaktır.

İSGK, iş sağlığı ve güvenliği çalışan temsilcisi konusunu kanuni düzeyde ilk kez düzenlemiş ve konuya ilişkin bir de uygulama tebliği çıkarılmıştır.

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ ÇALIŞAN TEMSİLCİSİ

İş sağlığı ve güvenliği çalışan temsilcisi, iş sağlığı ve güvenliğinde sahip olduğu belirli görev ve yetkililerle işyeri örgütlenmesinin önemli bir ayağını oluşturmaktadır.

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından çalışan temsilcisinin nitelikleri, seçimi veya atanmasına ilişkin usul ve esaslara ilişkin olarak "İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Çalışan Temsilcisinin Nitelikleri ve Seçilme Usul ve Esaslarına İlişkin Tebliğ" (İSGÇTT) yayınlanmış ve yayımı tarihinden itibaren 30 gün sonra yürürlüğe girmiştir.

Çalışan temsilcisi olabilmek için;

- İşyerinin tam süreli daimi çalışanı olmak,
- En az 3 yıllık iş deneyiminin bulunması ve
- En az ortaokul düzeyinde öğrenim görmüş olmak şartlarının sağlanması gerekir (İSGÇTT m.6).

Çalışan temsilcisi sayısının belirlenmesinde esas olan işyeridir. İSGÇTT'de işyerindeki asgari temsilci sayısı, işyerindeki çalışan sayısına göre düzenlenmiştir (İSGÇTT m.7). Buna göre işyerinde görevlendirilecek çalışan temsilcisi sayısı;

- 2-50 arasında çalışanı bulunan işyerlerinde 1,
- 51-100 arasında çalışanı bulunan işyerlerinde 2,
- 101-500 arasında çalışanı bulunan işyerlerinde 3,
- 501-1000 arasında çalışanı bulunan işyerlerinde 4,
- 1001-2000 arasında çalışanı bulunan işyerlerinde 5 ve
- 2001 ve üzeri çalışanı bulunan işyerlerinde 6'dır.

Birden fazla çalışan temsilcisinin bulunması halinde baş temsilci çalışan temsilcileri arasında yapılacak seçimle belirlenir.

İSGÇTT işyerinde, sendika temsilcisi bulunması halinde her durumda bu kişiye üstünlük tanıyarak doğrudan iş sağlığı ve güvenliği çalışan temsilcisi olmasını öngörmüştür (İSGÇTT m.8). Bu düzenlemeyle sendika işyeri temsilcisinin, iş mevzuatının uygulanmasıyla doğrudan ilgili olduğu gözetilmiş ve temsil konusunda bir çatışma olmasının önüne geçilmek istenilmiştir.

İşyerinde yetkili sendika bulunmaması halinde çalışan temsilcisi, çalışanlar arasından seçimle belirlenir (İSGÇTT m.5). Bu seçimin ilk aşaması, adayların belirlenmesidir. Çalışan temsilcisi adaylarının belirlenmesi sürecinde, adayların başvuru yapabilmesi için işveren tarafından 7 günden az olmamak üzere süre tanınarak işyerinde ilân edilir.

Adayların belirlenmesinden sonra seçim aşamasına geçilir. Oylamanın gizli yapılması esastır. Seçim sonuçları 5 yıl geçerlidir.

Aslanan çalışan temsilcilerinin, seçim yoluyla belirlenmesidir. Ancak, seçimle belirlemenin mümkün olmadığı hallerde belirlemenin, işveren tarafından atama yoluyla yapılması gerekir (İSGK m.20; İSGÇTT m.4). Kuşkusuz buradaki atama ifadesi işverenin, çalışanın rızasına bağlı olmaksızın tek taraflı olarak temsilci belirlemesi değildir. İşverenin, çalışan temsilcisi olarak belirleme teklifinin çalışan tarafından da kabul edilmesi gerekir.

Çalışan temsilcisi;

- İş sağlığı ve güvenliğiyle ilgili çalışmalara katılma,
- Çalışmaları izleme,
- Tehlike kaynağının yok edilmesi veya tehlikeden kaynaklanan riskin azaltılması için tedbir alınmasını isteme,
- Tekliflerde bulunma ve benzeri konularda çalışanları temsil etmeye yetkilidir.

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KURULU OLUŞTURMA YÜKÜMÜ

İş sağlığı ve güvenliği kurulları, bir tür yönetime katılma modeli oluşturmaktadırlar. İşverenin, iş sağlığı ve güvenliği kurulu oluşturma yükümünün koşulları şunlardır:

- İşyerinde altı aydan fazla sürekli işlerin yapılması,
- İşyerinde en az elli çalışanın bulunması.

İş sağlığı ve güvenliği kurulları aşağıdaki kişilerden oluşmaktadır:

- İşveren veya işveren vekili,
- İş güvenliği uzmanı,

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

- İşyeri hekimi,
- İnsan kaynakları, personel, sosyal işler veya idari ve mali işleri yürütmekle görevli bir kişi,
- Bulunması halinde sivil savunma uzmanı,
- Bulunması halinde işyerinde görevli formen, ustabaşı veya usta,
- Çalışan temsilcisi, işyerinde birden çok çalışan temsilcisi olması halinde baş temsilci.

İş sağlığı ve güvenliği kurulunda bir kişinin birden fazla sıfatla yer alması mümkün değildir.

İş sağlığı ve güvenliği kuruluna işveren veya işveren vekili başkanlık eder. Sekreteryaya ise kural olarak iş güvenliği uzmanı tarafından yürütülür.

İş sağlığı ve güvenliği kurulu üyeleri aşağıdaki konularda eğitim alacaklardır:

- Kurulun görev ve yetkileri,
- İş sağlığı ve güvenliği konularında ulusal mevzuat ve standartlar,
- Sık rastlanan iş kazaları ve tehlikeli olayların nedenleri,
- Endüstriyel hijyenin temel ilkeleri,
- Etkili iletişim teknikleri,
- Acil durum önlemleri,
- Meslek hastalıkları,
- İşyerine ait özel riskler,
- Risk değerlendirmesi.

İş sağlığı ve güvenliği kurulunun görev ve yetkileri şunlardır:

- İş sağlığı ve güvenliği iç yönerge taslağı hazırlamak,
- Alınması gerekli tedbirleri planlamak ve belirlemek,
- Önleme politikası geliştirmek,
- Eğitim programları hazırlamak,
- Yıllık rapor hazırlamak,
- İşçinin çalışmaktan kaçınma hakkını kullanmasında karar vermek.

İş sağlığı ve güvenliği kurul üyeleri, görev ve yetkileri kapsamı içerisindeki işleri yaparken öğrendikleri mesleki tekniklere ve çalışma metotlarına ilişkin sırları gizli tutmak zorundadırlar.

İş sağlığı ve güvenliği kurulu en az ayda bir kere toplanır. Ancak, kurul işyerinin tehlike sınıfı dikkate alınarak tehlikeli işyerlerinde 2 ay, az tehlikeli işyerlerinde 3 ay olarak toplanabilir. Toplanın gündemi, yeri, günü ve saati en az 48 saat öncesinden kurul üyelerine bildirilir.

İş sağlığı ve güvenliği kurulunun toplantılarında geçen süreler günlük çalışma süresinden sayılır. Kurul tarafından ilan edilen kararlar işverenleri ve çalışanları bağlar.

İş sağlığı ve güvenliği kurulları yapacakları tekliflerde bulunacakları tavsiyelerde ve verecekleri kararlarda

işverenin durumu ve işverenin olanakları gözönünde bulundurulur.

Çalışanlar işyerinde iş sağlığı ve güvenliği konusunda alınan her türlü önleme uymakla yükümlüdürler.

İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ VE ORTAK SAĞLIK GÜVENLİK BİRİMİ

İşyeri sağlık ve güvenlik birimi (İSGB), iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini yürütmek üzere işyerinde kurulan, gerekli donanım ve personele sahip olan birimdir. İşyeri sağlık birimi kurulması ve donanımına ilişkin hükümlere İSGK m.6, m.7 ve m.8'de yer verilmiştir. Ayrıca bu konuda, İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği'nde (İSGHY) de ayrıntılı hükümler yer almıştır.

İşveren, işyerlerinde alınması gereken iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerinin belirlenmesi ve uygulanmasının izlenmesi, iş kazası ve meslek hastalıklarının önlenmesi, çalışanların ilk yardım ve acil tedaviyle koruyucu sağlık ve güvenlik hizmetlerinin yürütülmesi amacıyla İSGB oluşturmakla, bu birimde bir veya birden fazla işyeri hekimiyle 10 ve daha fazla çalışanı olan çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde diğer sağlık personelini görevlendirmekle ve tehlike sınıfına uygun bir veya birden fazla iş güvenliği uzmanı görevlendirmekle yükümlüdür. İşverenin bu yükümlülüklerin tamamını veya bir kısmını, işyerinde belirlenen nitelikli personelin bulunmaması halinde işyeri dışından da bu hizmetleri alabilir ya da işverenin kendisinin de belirlenen niteliklere sahip olması (işyerinin tehlike sınıfı ve çalışan sayısına göre) halinde bu hizmeti kendisi yerine getirebilir.

Sağlık ve güvenlik hizmetlerini yürütmek üzere işyerinden personel görevlendirmek veya işletme dışında kurulu Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından yetkilendirilen birimlerden hizmet almak suretiyle bu konudaki yetkilerini devreden işverenin, iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerine ilişkin yükümlülükleri devam eder. İşveren, işyerinde yürütülen iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin her türlü kaydı ve ayrıca çalışanların işten ayrılma tarihinden itibaren en az 15 yıl süreyle kişisel sağlık dosyalarını saklamakla yükümlüdür.

Çalışanların, işyerinden ayrılarak başka bir işyerinde çalışmaya başlaması halinde yeni işveren çalışanın kişisel sağlık dosyasını talep ederse önceki işveren dosyanın bir örneğini onaylayarak 1 ay içinde gönderir.

İşyeri hekimi veya iş güvenliği uzmanının, onaylı deftere iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin yazacağı tedbir ve önerilerin yerine getirilmesinden ve defterin imzalanması ve düzenli tutulmasından, işveren veya

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

İşveren vekili sorumludur. Onaylı defter, işyerinin bağlı olduğu Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'ne veya notere her sayfası mühürlenerek onaylattırılır. Defterin aslı işveren, suretleri ise işyeri hekimi ve/veya iş güvenliği uzmanı tarafından muhafaza edilir.

İSGHY, iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin yerine getirilmesi çerçevesinde çalışanlar için de çeşitli haklar ve yükümlülükler öngörmüştür. Nitekim çalışanlar, sağlık ve güvenliklerini etkileyebilecek tehlikeleri iş sağlığı ve güvenliği kuruluna, kurulun bulunmadığı işyerlerindeyse işverene bildirerek durumun tespiti edilmesini ve gerekli tedbirlerin alınmasını talep edebilirler. Bunun yanında çalışanlar ve temsilcileri, işyerinde yürütülecek iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin amaç ve usulleri konusunda haberdar edilir ve elde edilen verilerin kullanılmasıyla ilgili bilgilendirilirler (İSGHY m.8).

Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinde geçirdikleri süreler, çalışma süresinden sayılır.

İSGHY m.10'da işyeri sağlık ve güvenlik biriminde bulunması gerekli fiziki koşulları belirtilmiştir.

İSGB, en az bir işyeri hekimiyle işyerinin girdiği tehlike sınıfına uygun belgeye sahip en az bir iş güvenliği uzmanının görevlendirilmesiyle oluşur. Bu birimde işveren diğer sağlık personeli de görevlendirilir.

Ortak sağlık ve güvenlik birimi (OSGB), iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini sunmak üzere gerekli donanım ve personele sahip olan ve Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından yetkilendirilen kamu kurum ve kuruluşlarıyla Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre faaliyet gösteren şirketler tarafından kurulan işyerlerine iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini sunmak üzere kurulan gerekli donanıma sahip birimlerdir.

OSGB kurulabilmesi ve hizmet sunabilmesi için tam süreli iş sözleşmesiyle çalışan en az bir işyeri hekimi, en az bir iş güvenliği uzmanı ve en az bir diğer sağlık personeli istihdamı zorunludur.

OSGB'ler, iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin yürütülmesine ve personel sayısına yetecek büyüklükte, işyeri hekimi tarafından kullanılmak üzere 10 metrekairelik bir muayene odası, 15 metrekairelik ilkyardım ve acil müdahale odası, 10 metrekairelik iş güvenliği uzmanı odalarıyla 12 metrekairelik bekleme yeri, uygun büyüklükte arşiv odası ve en az bir tuvalet ve lavabodan oluşur (İSGHY m. 12/3).

Fiziki olarak OSGB'ler, kuruldukları il ve sınır komşusu illerde hizmet sunmaya yetkilidir. Sınır illerin dışında hizmet verilebilmesi için bu İSGHY'de belirtilen şartları sağlayarak o illerde şube açılması zorunludur.

İSGB ve OSGB'ler, hizmetlerin sağlanması sırasında işin normal akışını aksatmamaya özen gösterirler.

İşyerinde çalışanlar arasından işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanı görevlendirilmesi durumunda bu kişilerle işveren arasında, OSGB'lerden hizmet alınması durumunda OSGB ile işveren arasında sözleşme imzalanır.

Gerekli şartları taşıması halinde İSG-KATİP üzerinden bildirilen sözleşme en geç 5 gün içerisinde sistem üzerinden onaylanır. Durum ilgili taraflara bildirilir. Sözleşme veya görevlendirilmeleri İSGGM tarafından onaylanmayan işyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı ve diğer sağlık personeli İSGK kapsamındaki görevlerine başlatılamaz ve yetkilerini kullanamazlar. İş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi ve diğer sağlık personeline, iş sağlığı ve güvenliğiyle ilgili çalışmaları yaptığı süre içinde başka görev verilemez.

İşletme içinden veya dışından iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinde görevlendirilenler arasında koordinasyon işveren tarafından sağlanır.

İşyeri hekimi olarak görevlendirilecek hekimler, İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik'te (İHY), belirtilen işyeri hekimliği belgesine sahip olmak zorundadırlar.

İşyeri hekimliği belgesi, işyeri hekimliği eğitim programını tamamlayan ve eğitim sonunda Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından yapılan işyeri hekimliği sınavında başarılı olan hekimlere, iş sağlığı ve güvenliği bilim uzmanı unvanına sahip olan Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından yapılacak işyeri hekimliği sınavında başarılı olan hekimlere ve hekimlik diplomasına sahip iş sağlığı, iş sağlığı ve iş güvenliği bilim doktorlarına, iş sağlığı ve güvenliği alanında en az 8 yıl teftiş yapmış iş müfettişlerine, İSGMM ve bağlı birimlerinde iş sağlığı ve güvenliği alanında en az 8 yıl fiilen çalışmış hekimlere ve iş ve meslek hastalıkları yan dal uzmanlığı alan hekimlere istekleri halinde verilir.

İşyeri hekimliği hizmetlerinin, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından yetkilendirilen Sağlık Bakanlığı'na bağlı Toplum Sağlığı Merkezleri'nden de alınabilmesi mümkündür.

İşyeri hekimlerinin çalışma süreleri işyerinin girdiği tehlike sınıfına ve derecesine göre ve işyerindeki çalışan sayısına göre değişen koşullarda belirlenmiştir. İşyeri hekiminin görevlendirilmesinde, sözleşmede belirtilen süre kadar işyerinde hizmet sunulur.

İşyeri hekimlerinin görevleri şunlardır:

- Rehberlik ve danışmanlık,
- Sağlık gözetimi,
- Eğitim ve bilgilendirme,
- İlgili birimlerle işbirliği.

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

İHY'de, işyeri hekimlerine önemli yetkiler tanınmıştır. İHY m.10'da sayılan bu yetkiler;

- İşyeri bina ve eklentilerinde, çalışma metot ve şekillerinde veya iş ekipmanında çalışanlar açısından yakın ve hayati tehlike oluşturan bir husus tespit ettiğinde işverene bildirmek,
- İşyerinde belirlediği yakın ve hayati tehlike oluşturan hususun acil müdahale gerektirmesi halinde işveren veya işveren vekilinin onayını almak kaydıyla işi geçici olarak durdurmak,
- Görevi gereği işyerinin bütün bölümlerinde iş sağlığı ve güvenliği konusunda inceleme ve araştırma yapmak,
- Gerekli bilgi ve belgelere ulaşmak ve çalışanlarla görüşmek, görevinin gerektirdiği konularda işvereni bilgilendirerek ilgili kurum veya kuruluşlarla iletişime geçmek ve işyerinin iç düzenlemelerine uygun olarak işbirliği yapmaktır.

Ayrıca tam süreli iş sözleşmesiyle görevlendirilen işyeri hekimleri, çalıştıkları işyeriyle ilgili mesleki gelişmelerini sağlamaya yönelik eğitim, seminer ve panel gibi organizasyonlara katılma hakkına sahiptir. Bu gibi organizasyonlarda geçen sürelerden, bir yıl içerisinde toplam 5 işgünü kadar çalışma süresinden sayılır ve bu süreler nedeniyle işyeri hekiminin ücretinden herhangi bir kesinti yapılamaz. İşyeri hekimleri, iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin yürütülmesindeki ihmallerinden dolayı hizmet sundukları işverene karşı sorumludurlar.

Diğer sağlık personeli olarak işyerinde görevlendirilenler işyeri hekimiyle birlikte çalışırlar. İş güvenliği uzmanı, iş sağlığı ve güvenliği alanında görev yapmak üzere Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından yetkilendirilmiş, iş güvenliği uzmanlığı belgesine sahip, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve ilgili kuruluşlarında çalışma hayatını denetleyen müfettişlerle mühendislik veya mimarlık eğitimi veren fakültelerin mezunlarıyla teknik elemanı ifade etmektedir.

İşveren tarafından iş güvenliği uzmanı olarak görevlendirilecekler, İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmeliğe göre geçerli iş güvenliği uzmanı belgesine sahip olmak zorundadırlar.

İş güvenliği uzmanı belgesi (A), (B) ve (C) grubu olarak sınıflandırılmıştır. İş güvenliği uzmanlarından;

- (C) sınıfı belgeye sahip olanlar az tehlikeli sınıfta,
- (B) sınıfı belgeye sahip olanlar az tehlikeli ve tehlikeli sınıflarda,

- (A) sınıfı belgeye sahip olanlarsa bütün tehlike sınıflarında yer alan işyerlerinde çalışabilirler.

İş güvenliği uzmanlarının çalışma süreleri işyerinin girdiği tehlike sınıfına ve derecesine göre ve işyerindeki çalışan sayısına göre değişen koşullarda belirlenmiştir.

İş güvenliği uzmanlarının, birden fazla işyeriyle kısmi süreli iş sözleşmesi yapması durumunda bu işyerleri arasında yolda geçen süreler haftalık kanuni çalışma süresinden sayılmaz.

İş güvenliği uzmanlarının görevleri şunlardır:

- Rehberlik ve danışmanlık,
- Risk değerlendirme,
- Çalışma ortamı gözetimi,
- Eğitim, bilgilendirme ve kayıt.

Tam süreli iş sözleşmesiyle görevlendirilen iş güvenliği uzmanlarının, katıldıkları çalıştıkları işyeriyle ilgili mesleki gelişmelerini sağlamaya yönelik eğitim, seminer ve panel gibi organizasyonlarda geçen sürelerden, bir yıl içerisinde toplam 5 işgünü kadar çalışma süresinden sayılır.

İş güvenliği uzmanları, iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin yürütülmesindeki ihmallerinden dolayı hizmet sundukları işverene karşı sorumludurlar.

İşyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanlarına ödenecek ücret, mevzuatın emredici hükümlerine aykırı olmamak üzere tarafların anlaşmasına tabidir.

İş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin yerine getirilmesi için Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından destek sağlanması mümkün olmaktadır.

ÜNİTE 8: ULUSLARARASI MEVZUATTA İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

ULUSLARARASI MEVZUAT OLUŞTURMA AMAÇLARI

I. Dünya Savaşı sonunda imzalanan Versay Barış Antlaşması'na eklenen "Emek" başlıklı XIII. Bölüm ILO'nun kurulmasında kanuni dayanak olmuştur. ILO düzenlemelerinin %80'e yakını ve etkinliklerinin de önemli bir bölümü iş sağlığı ve güvenliğiyle doğrudan veya dolaylı olarak ilgilidir.

ILO verilerine göre, her yıl oluşan 337 milyon iş kazasının 358.000'i ölümle sonuçlanmakta, meslek hastalıkları nedeniyle 1,95 milyon kişi ölmektedir. Sorunun ekonomik boyutu da önemlidir.

İş kazaları ve meslek hastalıklarının ekonomik maliyeti, her yıl dünya gayri safi hasılasının %4'üne ulaşmaktadır.

AB'de, iş sağlığı ve güvenliği alanında ortak mevzuat oluşturma amacı başlangıçta ILO ile aynıdır. Zaman içerisinde bu amaca ekonomik amaç da eklenmiştir.

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

ULUSLARARASI ÇALIŞMA ÖRGÜTÜNÜN İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ MEVZUATI

ILO, BM'nin uzmanlık kuruluşları arasında en eski olanıdır. ILO'nun iş sağlığı ve güvenliği mevzuatında temel oluşturan ilke ve kuralları ILO Anayasasında ve temel bildirgelerde tanımlanmıştır. İş sağlığı ve güvenliğinin çeşitli alanlarındaki uygulamalarda esas alınacak ilke ve kurallara ise sözleşme, protokol ve tavsiye kararlarında belirlenmiştir.

1998 yılında onaylanan "Çalışmaya İlişkin Temel Haklar ve İlkeler Bildirgesi"nde, üyelere ILO'ya katıldıkları andan başlayarak Anayasa ve Filadelfiya Bildirgesi'nde tanımlanan hedeflere ILO ilkeleri doğrultusunda ulaşmak için yükümlülük üstlenmiş oldukları anımsatılmıştır.

2008 yılında onaylanan "Adil Bir Küreselleşme için Sosyal Adalet Bildirgesi" de, ILO ilke ve politikalarına güçlü bir destek vermiştir. Bildirgede, küreselleşme koşullarında ilerlemeyi sürdürmek ve sosyal adaleti sağlamak için üyelere ILO'nun 1999 yılından bu yana geliştirdiği "insan onuruna uygun iş" hedefine odaklanmaları ve ILO'nun temel ilke ve kurallarını savunmaları istenmiştir.

Anayasa'da ve bildirgelerde iş sağlığı ve güvenliği, hedefler arasında sadece birer kez yer almıştır. Ancak, "iş sağlığına bütünsel yaklaşım" esas alındığında, hedeflerin çoğunun iş sağlığı ve güvenliğiyle doğrudan ilgili olduğu görülmektedir. ILO, söz konusu hedeflere ulaşılmasını sağlamak için;

- Temel insan haklarını geliştirmek, çalışma ve hayat koşullarını iyileştirmek, istihdam yaratmak için uluslararası politika ve programlar oluşturacak,
- Üyelere, bu politika ve programları uygulamaları için yol gösterecek uluslararası standartlar oluşturacak ve uygulamaları izleyecek (Anayasa m.19),
- Üyelere, politikaları uygularken yardımcı olacak uluslararası teknik işbirliği programlarını taraflar ile işbirliği yaparak oluşturacak ve uygulayacak,
- Bu hedeflere ulaşılmasını destekleyen eğitim, öğretim, araştırma ve yayın etkinliklerini gerçekleştirecektir.

ILO'nun temel uygulama araçları;

- Sözleşme,
- Protokol ve
- Tavsiye kararlarıdır.

Sözleşme, ilke ve kuralların belirlenmesinde temel araçtır. Uluslararası antlaşma niteliğindedir, ulusal politikaya yol gösterir ve onaylayan ülkeyi bağlar.

Protokol, sözleşmeyle aynı numarayı taşır, aynı niteliktedir, sözleşmeyi tamamlar ve onaylayan ülkeyi bağlar.

Tavsiye kararı, sözleşmeyle eşzamanlı çıkarılan, onaylanması gerekmeyen, bağlayıcı olmayan, ilke ve kuralların nasıl uygulanacağını açıklayan sözleşmeyi tamamlayan bir araçtır. Ayrıca sözleşme olarak düzenlenecek olgunluğa ulaşmayan konuları düzenlemek için de kullanılmaktadır.

Ayrıca ILO'nun hukuki bir araç olmayan ancak sözleşme ve tavsiye kararları ile düzenlenmemiş olan iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili konularda var olan 43 uygulama kuralından da söz edilebilir.

İşte sağlıklı ve güvenli olmak; çalışanın çalışma ortamını, koşullarını, ilişkilerini ve çevresini motive olduğu bir çalışma yürütebileceği bir biçimde etkileyebileceği, sağlıklı ve güvenli bir üretim ortamının ürünü olan fiziksel, ruhsal ve toplumsal olarak en uygun iyilik halinde olmasıdır.

ILO düzenlemeleri işlevsel olarak üç grupta sınıflandırılabilir:

- İş sağlığı ve güvenliğinin temel ilkeleri ve kuralları (Bu alanda 3 temel sözleşme, 3 tavsiye kararı ve 1 protokol ile iş sağlığı ve güvenliğinin temel ilke ve kuralları tanımlanmaktadır),
- Özgün risklerden korunma ilkeleri ve kuralları (Bu kapsamda 5 sözleşme ve tavsiye kararı bulunmaktadır),
- Özgün işkollarındaki korunma ilkeleri ve kuralları (Bu kapsamda 4 sözleşme ve tavsiye kararı bulunmaktadır).

Ulusal iş sağlığı ve güvenliği ve çalışma çevresi politikası, işçilerin sağlık ve güvenliğini korumak amacıyla ulaşılması gereken hedefleri, kullanılacak girişim yöntemlerini, hizmet örgütlenmesini, taraflar arası ilişkileri, iş örgütlenmesini, atama politikasını, kaynakları ve ulaşılması beklenen hedefleri belirleyen tarafların katılımı ile hazırlanmış ve taraflarca onaylanmış, uygulamayı belirleyen ana politikadır. Ulusal iş sağlığı ve güvenliği sistemi, ulusal politikayı uygulamak için görev yapan hukuki, yönetsel, örgütsel, bilimsel ve teknik altyapılar ve aralarındaki ilişkiler bütünüdür.

Önleme odaklı ulusal sağlık ve güvenlik kültürü, sağlıklı ve güvenli bir çevrede çalışma hakkının her düzeyde tanındığı, hükümetin, işverenlerin ve işçilerin sağlıklı ve güvenli bir çalışma çevresinde çalışmanın tanımlanmış bir hakları, sorumlulukları ve görevleri sistemi sayesinde güvence altına alınmasına etkili bir biçimde katıldıkları bir kültürdür.

Ulusal iş sağlığı ve güvenliği programı, ulusal politikayı uygulamak için hangi hedeflere, hangi

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

önceliklere göre hangi araç ve yöntemler kullanılarak, kimler ile işbirliği yapılarak, hangi sürede ve ne ölçüde ulaşılabileceğini belirlemektedir.

İş sağlığı hizmetleri, işçinin fiziksel ve ruhsal sağlığının korunmasını kolaylaştıracak sağlıklı ve güvenli bir çalışma çevresi oluşturulması ve sürdürülmesini ve işin işçinin sağlık durumu temel alınarak belirlenen çalışma kapasitesine en uygun hale getirilmesini sağlayacak koşullar hakkında işverene, işçilere ve temsilcilerine önleme öncelikli öneriler yapmak için işyerinde örgütlenen hizmetlerdir.

Ulusal sağlık hizmetlerinin işlevleri;

- Çalışma çevresi gözetimi,
- İşçilerin sağlık gözetimi,
- Bilgilendirme, danışmanlık, eğitim ve öğretim,
- İlk yardım, tedavi ve sağlık programları,
- Diğer işlevlerdir.

Çalışma çevresi gözetimi, işyerinde tehlikeli etkenlerin mümkünse ölçüm de yapılarak saptanmasını, tehlike düzeyine uygun önlem seçilip uygulanmasını ve alınan önlemlerin etkinliğinin mümkünse ölçüm de yapılarak belirlenmesini kapsayan yerinde, sürekli ve sistematik olarak yürütülen etkinlikler bütünüdür.

İşçilerin sağlık gözetimi, tehlike ve risklerden etkilenmeyi sağlık zararı oluşmadan önlemek, önlenemeyen etkilenmeye erken tanı koymak, etkilenmiş işçinin sağlık zararının artmasını önlemek için düzenli ve sürekli olarak yürütülen, fizik muayeneyi ve gerekli laboratuvar ölçümlerini ve görüntülemeleri de kapsayan etkinlikler bütünüdür.

AVRUPA BİRLİĞİNİN İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ MEVZUATI

AB, işçilerin sağlık ve güvenliğinin korunmasına katkı yaparken iki araçtan yararlanmaktadır. Bunlar;

- Üyelerin kurucu antlaşmaların yüklediği yükümlülükleri yerine getirme zorunluluğu,
- AB kurumlarının antlaşmaların tanıdığı bağımsız yetkileri kullanma hakkıdır.

İş sağlığı ve güvenliği alanında kararların alınması ve asgari gerekleri belirleyen direktiflerin çıkarılmasında nitelikli çoğunluk yönteminin belirlenmesi, direktifler üzerinde uzlaşmayı kolaylaştırmış, Topluluğun karar alma gücünü ve hızını arttırmıştır.

89/391/EEC sayılı Çerçeve Direktif ve bu Direktif uyarınca çıkarılan çok sayıda direktif sayesinde AB iş sağlığı ve güvenliği mevzuatı dikey ve yatay anlamda yeniden yapılandırılmıştır.

AB üyeleri, iş sağlığı ve güvenliği direktiflerindeki ilke ve kuralları uygun ve uygulanabilir düzenlemelerle ulusal hukuka yansıtmak, yapılan düzenlemeyi uygulamak, uygulamayı denetlemek ve değerlendirmekle yükümlüdürler.

AB, son dönemde mevzuat konusunda oluşturma ve yansıtılmasını sağlama aşamalarından, uygulama ve uygulamaları denetleme ve değerlendirme, uygulamada yaşanan güçlükleri aşmak için de politika ve strateji oluşturma ve uygulama aşamalarına geçmiştir.

AB'nin iş sağlığı ve güvenliği alanında temel düzenleme araçları direktiflerdir. Direktiflerde, işçilerin güvenliğini korumak için uyulacak asgari gerekler belirlenir. Bu gerekler, üye ülkelerin ulaşmakla yükümlü olduğu asgari hedefleri tanımlar. Gerekler belirlenir, uygulanır ve irdelenirken sosyal taraflar söz ve karar sahibi olur. Gerekler, direktifte belirlenen sürede ve uygulanabilir bir biçimde ulusal mevzuata yansıtılacak ve uygulanacaktır. Bunun için üyelere bir geçiş süreci tanınacak, üyelerin koruma düzeyi farklılıkları dikkate alınacak; düzeyi geri olan ülkeye daha uzun geçiş süresi tanınacaktır.

AB'nin iş sağlığı ve güvenliği alanındaki birincil mevzuatı, AB'nin dayandığı temel ilke ve kuralları tanımlar ve esas olarak kurucu antlaşmalardan ve bu antlaşmaları değiştiren antlaşmalardan oluşur.

AB'nin iş sağlığı ve güvenliği alanındaki ikincil mevzuatı, Topluluk kurumlarının görevlerini Topluluk Antlaşması'nın hükümlerine uygun olarak yürütmek için yaptıkları ve tüzük, direktif, karar, tavsiye ve görüş olarak sıralanabilecek düzenlemelerden oluşur.

Tüzük, belirlenen ilke ve kurallara ulusal mevzuata yansıtılmadan uyulması istendiğinde çıkarılan, üyeler için bağlayıcı olan ve doğrudan uygulanan bir düzenlemedir.

Direktif, her üyenin direktifteki ilke ve kuralları belirtilen sürede mevzuatında tanımlanan uygun yöntem ve araçları kullanarak iç hukukuna yansıtmakla yükümlü olduğu iş sağlığı ve güvenliği alanında sık kullanılan, bağlayıcı araçtır. Karar, düzenlediği konuda hedef tarafı bağlayan bir metindir.

Tavsiye ve görüşler, mevzuattan sayılmayan, bağlayıcı olmayan ama politika hazırlanırken yol gösteren araçlardır.

AB'de, 89/391 sayılı Çerçeve Direktifte tanımlanan temel ilke ve kurallara uygun olarak çıkarılan direktiflerin de eklenmesiyle birlikte temel direktif sayısı 19'a ulaşmıştır. Çerçeve Direktife göre çıkartılmayan ancak onun belirlediği ilke ve kuralları esas alan ve iş sağlığının bütünsel yaklaşımına uygun olarak temel direktifleri tamamlayan 9 direktif ile birlikte sayıları 29 olmuştur. Bu direktifler sayesinde AB iş sağlığı ve güvenliği mevzuatı dikey ve yatay anlamda yeniden yapılandırılmıştır.

İş sağlığı ve güvenliği alanındaki direktiflerde;

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

- İşçilerin sağlık ve güvenliğini korumak için uyulacak temel ilke ve kuralları (Çerçeve Direktif),
- İşçilerin, sağlık ve güvenliğini bir işkolunda veya işte (riskli işkolları, işler ve faaliyetler) ya da bir tehlike veya riskten (risk etmenleri ve etmen grupları) korumak için uyulacak asgari gerekler,
- Demografik özellikleri veya iş ilişkileri nedeniyle risk grubu oluşturan işçilerin (gebe, emziren, yeni doğum yapmış işçiler, gençler, belirli süreli ve geçici istihdam ilişkisiyle çalışan işçiler, kendi hesabına çalışanlar) sağlık ve güvenliğini korumak için uyulacak asgari gerekler,
- İşçileri, tehlike ve risklerden korumak için kullanılan teçhizat (uyarı işaretleri, kişisel koruyucu teçhizat) ile ilgili asgari gerekler belirlenmiştir.

Çerçeve Direktifin (89/391/EEC sayılı İşte İşçilerin Sağlık ve Güvenliğinin Geliştirilmesini Destekleyen Önlemler Alınması Hakkında Direktif) amacı, bir işte çalışan işçilerin sağlık ve güvenliklerini geliştirecek önlemler alırken uyulacak genel ilke ve kuralları belirlemektir. Direktif bütün ekonomik faaliyetleri ve işçileri kapsamına almaktadır.

İşyeri ve iş teçhizatı hakkındaki direktifler şöyle sıralanabilir:

- İşyerlerindeki Asgari Sağlık ve Güvenlik Gerekleri Hakkında Direktif (89/654/EEC),
- İşçilerin İşte İş Teçhizatı Kullanmalarında Asgari Sağlık ve Güvenlik Gerekleri Hakkında Direktif (89/655/EEC),
- İşçilerin İşyerinde Kişisel Koruyucu Donanım Kullanmalarında Asgari Sağlık ve Güvenlik Gerekleri Hakkında Direktif (89/656/EEC),
- İşte Sağlık ve/veya Güvenlik İşaretleri Kullanılırken Uyulacak Asgari Gerekler Hakkında Direktif (92/58/EEC),
- Üye Ülkelerde Patlama Potansiyeli Olan Ortamlarda Kullanılacak Koruyucu Araç ve Sistemler ile İlgili Mevzuat Hazırlanması Hakkında Direktif (94/9/EC).

İşkolları ve özellikli işler hakkındaki direktifler şöyle sıralanabilir:

- İşçilerde Özellikle Sırt İncinmesi Riski Yaratan Ağır Yük Kaldırma ve Taşıma İşlerinde Asgari Sağlık ve Güvenlik Gerekleri Hakkında Direktif (90/269/EEC),
- Ekranlı Araçlarla Yapılan Çalışmalarda Asgari Sağlık ve Güvenlik Gerekleri Hakkında Direktif (90/270/EEC),

- Teknelerde Tıbbi Müdahalenin İyileştirilmesinde Asgari Sağlık ve Güvenlik Gerekleri Hakkında Direktif (92/29/EEC),
- Geçici ve Seyyar İnşaat Şantiyelerinde Uyulacak Asgari Sağlık ve Güvenlik Gerekleri Hakkında Direktif (92/57/EEC),
- Sondajla Maden Çıkarma Sanayilerinde İşçilerin Sağlık ve Güvenliğinin Daha İyi Korunması için Uyulacak Asgari Gerekler Hakkında Direktif (92/91/EEC),
- Yeraltından ve Yerüstünden Maden Çıkarma Sanayilerindeki İşçilerin Sağlık ve Güvenliğinin Daha İyi Korunması İçin Uyulacak Asgari Gerekler Hakkında Direktif (92/104/EEC),
- Balıkçı Teknelerindeki İşlerde Asgari Sağlık ve Güvenlik Gerekleri Hakkında Direktif (93/103/EEC).

Fiziksel, kimyasal ve biyolojik etkenler hakkındaki direktifler şöyle sıralanabilir:

- İşçilerin İşte Asbeste Maruz Kalmalarından Kaynaklanan Risklerden Korunmaları Hakkında Direktif (83/477/EEC),
- İşçilerin ve Toplumun Sağlığının İyonlaştırıcı Işınlardan Yol Açtığı Tehlikelerden Korunması İçin Temel Güvenlik Standartları Getiren Direktif (96/29/EURATOM),
- İşçilerin Sağlık ve Güvenliğinin İşteki Kimyasal Etkenlere Bağlı Risklerden Korunması Hakkında Direktif (98/24/EC),
- Patlayıcı Ortamların Riski Altında Olan İşçilerin Sağlık ve Güvenliğinin Daha İyi Korunmasında Asgari Gerekler Hakkında Direktif (1999/92/EC),
- İşçilerin İşte Biyolojik Etkenlere Maruz Kalmalarına Bağlı Risklerden Korunmaları Hakkında Direktif (2000/54/EC),
- İşçilerin Fiziksel Etkenlere (Titreşim) Maruz Kalmalarına Bağlı Riskler ile İlgili Asgari Sağlık ve Güvenlik Gerekleri Hakkında Direktif (2002/44/EC),
- İşçilerin Fiziksel Etkenlere (Gürültü) Maruz Kalmalarına Bağlı Riskler ile İlgili Asgari Sağlık ve Güvenlik Gerekleri Hakkında Direktif (2003/10/EC),
- İşçilerin İşte Kanserojen ve Mutajenlere Maruz Kalmalarına Bağlı Risklerden Korunmaları Hakkında Direktif (04/37/EC),
- İşçilerin Fiziksel Etkenlere (Elektromanyetik Alanlar) Maruz Kalmalarına Bağlı Riskler ile İlgili Asgari Sağlık ve Güvenlik Gerekleri Hakkında Direktif (2004/40/EC),

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

- İşçilerin Fiziksel Etkenlere (Optik Işıma) Maruz Kalmalarına Bağlı Riskler ile İlgili Asgari Sağlık ve Güvenlik Gereklilikleri Hakkında Direktif (2006/25/EC),
- 98/24/EC Sayılı Konsey Direktifinin Uygulanması İçin İkinci Belirleyici Maruz Kalma Sınır Değerleri Listesinin Oluşturulmasını Sağlayan ve 91/322/EEC ve 2000/39/EC Sayılı Direktifleri Değiştiren Direktif (2006/15/EC).

Risk gruplarının korunması hakkındaki direktifler şöyle sıralanabilir:

- Belirli Süreli veya Geçici İş İlişkisi ile Çalışan İşçilerin Sağlık ve Güvenliğini İyileştirmek İçin Alınacak Önlemleri Tamamlayan Direktif (91/383/EEC),
- Gebe, Yeni Doğurmuş veya Emziren İşçilerin İş Sağlığı ve Güvenliğinin Geliştirilmesini Destekleyen Önlemler Hakkında Direktif (92/85/EEC),
- Gençlerin İşte Korunması Hakkında Direktif (94/33/EC).

Çalışma süresiyle ilgili direktif; Çalışma Süresi Örgütlenmesinin Bazı Boyutları Hakkında Direktif (2003/ 88/EC)'tir.

ULUSAL MEVZUATIN ULUSLARARASI MEVZUAT KARŞISINDAKİ DURUMUNUN DEĞERLENDİRMESİ

Türkiye ILO'nun iş sağlığı ve güvenliği başlığı altında sınıflandırdığı 19 sözleşmeden 9'unu onaylamış, 1 protokolü ise onaylamamıştır. Türkiye'nin onayladığı sözleşmelerden üçü genel ilke ve kuralları tanımlayan 155, 187 ve 161 sayılı Sözleşmelerdir. 155 sayılı Sözleşmeyi tamamlayan 155 sayılı Protokol ise Türkiye tarafından onaylanmamıştır. Türkiye bu sözleşmelere ek olarak 115, 176 ve 167 sayılı Sözleşmeleri de onaylamıştır. Türkiye, AB'nin 29 temel direktifinin 24'ünü üç yıl içinde ulusal mevzuata uyarlayıp uygulamaya sokmuştur.

ARA SINAVDA NELER OLUR?

1.Soru

Aşağıdakilerden hangisi SSGSSK m.13'e göre, iş kazası tanımına uymaz?

- a) Sigortalının işyerinde ya da ikametinde bulunduğu sırada
- b) İşveren tarafından yürütülmekte olan iş nedeniyle sigortalı kendi adına ve hesabına bağımsız çalışıyorsa yürütmekte olduğu iş nedeniyle
- c) Bir işverene bağlı olarak çalışan sigortalının, görevli olarak işyeri dışında başka bir yere gönderilmesi nedeniyle asıl işini yapmaksızın geçen zamanlarda

- d) Sigortalıların, işverence sağlanan bir taşıtla işin yapıldığı yere gidiş geliş sırasında, meydana gelen ve sigortalıyı hemen veya sonradan bedenen ya da ruhen engelli hale getiren olay
- e) emziren kadın sigortalının, iş mevzuatı gereğince çocuğuna süt vermek için ayrılan zamanlarda

Yanıt Açıklaması:

SSGSSK m.13'e göre, "iş kazası

- a) Sigortalının işyerinde bulunduğu sırada,
- b) İşveren tarafından yürütülmekte olan iş nedeniyle sigortalı kendi adına ve hesabına bağımsız çalışıyorsa yürütmekte olduğu iş nedeniyle,
- c) Bir işverene bağlı olarak çalışan sigortalının, görevli olarak işyeri dışında başka bir yere gönderilmesi nedeniyle asıl işini yapmaksızın geçen zamanlarda,
- d) Bu Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında emziren kadın sigortalının, iş mevzuatı gereğince çocuğuna süt vermek için ayrılan zamanlarda,
- e) Sigortalıların, işverence sağlanan bir taşıtla işin yapıldığı yere gidiş geliş sırasında, meydana gelen ve sigortalıyı hemen veya sonradan bedenen ya da ruhen engelli hale getiren olaydır".

2.Soru

Daha çok çalışma ortamında bulunan ve işçinin sağlığını etkileyebilecek risk faktörleri karşısında işçinin sağlığının korunması aşağıdakilerden hangisidir?

- a) İş sağlığı
- b) İş güvenliği
- c) Meslek hastalığı
- d) İş kazası
- e) Zilyetlik

Yanıt Açıklaması:

İş sağlığı, daha çok çalışma ortamında bulunan ve işçinin sağlığını etkileyebilecek risk faktörleri karşısında işçinin sağlığının korunması anlamındadır. Doğru cevap A'dır.

3.Soru

Gürültü,
Psikoloji
Aydınlatma,
Isı
Nem,
Radyasyon

Yukarıdaki ifadelerden kaç tanesi iş kazalarına yol açan çevresel faktörlerdendir?

- a) 5
- b) 4
- c) 6
- d) 3
- e) 2

Yanıt Açıklaması:

İş kazalarına yol açan çevresel faktörler şunlardır:

- Gürültü,
- Aydınlatma,
- Isı ve nem,
- Radyasyon.

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

4.Soru

Aşağıdakilerden hangisi tehlikeli davranışlara yol açan fizyolojik faktörler arasında yer alır?

- a) Eğitim düzeyi
- b) Uykusuzluk
- c) Yaş
- d) Kıdem
- e) Cinsiyet

Yanıt Açıklaması:

Tehlikeli davranışlara yol açan fizyolojik faktörler şunlardır:

- Fiziksel yetersizlikler,
- Fiziksel uyumsuzluk,
- Uykusuzluk,
- Yorgunluk.

5.Soru

I. İş sözleşmesinin geçersizliği

II. İşverenin alacaklı temerrüdüne düşmesi

III. İşçinin iş sözleşmesini derhal fesih hakkı

Yukarıdakilerden hangisi/hangileri işverenin Türk Borçlar Kanunu (TBK) kapsamında işçiye gözetme borcuna aykırı davranmasının hukuki sonuçları arasında yer almaktadır?

- a) Yalnız I
- b) Yalnız II
- c) I ve II
- d) II ve III
- e) I, II ve III

Yanıt Açıklaması:

İşverenin TBK kapsamında işçiye gözetme borcuna aykırı davranmasının hukuki sonuçları şunlardır:

İş sözleşmesinin geçersizliği,

İşverenin alacaklı temerrüdüne düşmesi,

İşçinin iş sözleşmesini derhal fesih hakkı.

Doğru cevap E seçeneğidir.

6.Soru

Motorlu taşıt araçlarının neden oldukları trafik kazaları hangi tür sorumluluğa örnek teşkil etmektedir?

- a) Akdi sorumluluk
- b) Kusur sorumluluğu
- c) Tehlike sorumluluğu
- d) Olağan sebep sorumluluğu
- e) Hukuka uygun müdahaleden doğan sorumluluk

Yanıt Açıklaması:

Sebeb sorumluluğunun bir türü olan tehlike sorumluluğunda, sorumluluk için bir kimsenin kusurlu olması veya objektif özen borcuna aykırı davranması koşulu aranmaz. Sorumluluk, ağır tehlike taşıyan işletme veya faaliyetin yürütülmesine dayandırılmıştır. Çevre ve toplum için ağır tehlike yaratan bir işletme, tesisin işletilmesi veya yürütülmesi niteliği itibarıyla tehlike yarattığı için bunların üçüncü kişilere zarar verme ihtimali yüksektir. Örnek olarak motorlu taşıt araçlarının neden oldukları trafik kazaları gösterilebilir. Doğru cevap C'dir.

7.Soru

İşveren vekilinin işin başındayken işçinin gördüğü zarardan işverenin hukuken sorumlu olması aşağıda belirtilen sorumluluk türlerinden hangisine dayanmaktadır?

- a) İşverenin haksız fiil sorumluluğu

- b) Adam çalıştırmanın sorumluluğu
- c) Yapı malikinin sorumluluğu
- d) Hayvan bulunduranın sorumluluğu
- e) Yardımcı kişilerin fiillerinden sorumluluk

Yanıt Açıklaması:

İşveren, sözleşmeden doğan koruma ve gözetme borcu gereği iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin tedbirlerin alınması yükümlülüğünü yanında çalışanlar gibi yardımcı kişilere örneğin işletme şefine, ustabaşıya bırakmış olabilir. İşveren, yardımcı kişilerin işi yürüttükleri sırada diğer tarafa (işçiye) verdikleri zarardan TBK m.116'ya göre sorumludur. Doğru cevap E'dir.

8.Soru

Hangi sayılı Milli Müdafaa Mükellefiyeti Kanunu'na göre devletin askeri manevralar ve atışlardan doğan sorumluluğu (m.62, 63) tehlike sorumluluğu olarak düzenlenmiştir?

- a) 3634
- b) 3635
- c) 3636
- d) 3637
- e) 3638

Yanıt Açıklaması:

Türk sorumluluk hukukunda, tehlike sorumluluğu özel kanunlarda düzenlenmiştir. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nda motorlu araç işletenin sorumluluğu (m.85/I), 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu'nda, sivil hava aracının verdiği zarardan dolayı işletenin sorumluluğu ve 3634 sayılı Milli Müdafaa Mükellefiyeti Kanunu'na göre devletin askeri manevralar ve atışlardan doğan sorumluluğu (m.62, 63) tehlike sorumluluğu olarak düzenlenmiştir. Doğru cevap A seçeneğidir.

9.Soru

Aşağıdakilerden hangisi İşyerlerini, işin yürütümü nedeniyle oluşan tehlikelerden ve sağlığa zarar verebilecek koşullardan arındırarak, daha iyi bir çalışma ortamı sağlamak için yapılan sistemli çalışmalarını tanımlar?

- a) Üretim güvenliği
- b) İş sağlığı
- c) İş güvenliği
- d) Sosyal güvenlik
- e) İş hukuku

Yanıt Açıklaması:

İş güvenliği, daha çok çalışanın teknik özellik taşıyan risklere karşı korunmasını ifade etmektedir. İşyerinde kullanılan makine, donanım, teçhizata bağlı olarak ortaya çıkabilecek risklerin belirlenmesi ve bunlara karşı önlem alınmasıdır (Arıcı, 1999, s.50). İş güvenliği, "işyerlerini, işin yürütümü nedeniyle oluşan tehlikelerden ve sağlığa zarar verebilecek koşullardan arındırarak, daha iyi bir çalışma ortamı sağlamak için yapılan sistemli çalışmalar olarak" tanımlanabilir (Gerek, 2008, s.17). Günümüzde iş güvenliği, teknik bir bilim dalı haline gelmiştir ve hukuk, iktisat, istatistik, ergonomi, tıp, mühendislik gibi bilimlerden de yararlanmaktadır (Gerek, 2008, s.17; Yiğit, 2011, s.2). Doğru cevap C'dir.

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

10.Soru

İş sağlığı ve güvenliğinin tarihsel gelişimini incelediğimizde, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili ilk yazılı kaynaklar kime dayanır?

- a) Herodot
- b) Arşimed
- c) Hipokrat
- d) Pinili
- e) Agricola

Yanıt Açıklaması:

İş sağlığı ve güvenliğinin tarihsel gelişimini incelediğimizde, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili ilk yazılı kaynaklar Yunanlı düşünür Herodot'a kadar dayandırılmaktadır. Çalışanların sağlığı ile yapılan iş arasındaki ilişkilerin araştırılmasına ilk onun tarafından başlandığı ileri sürülmektedir. Ünlü tarihçi ve düşünür Herodot, ilk kez çalışanların verimli olması için yüksek enerjili besinlerle beslenmesi gerektiği üzerinde durmuştur

11.Soru

Gürültü

Aydınlatma

Radyasyon

Ergonomi

Yukarıda verilenlerden hangileri iş kazalarına yol açan çevresel faktörlerdendir?

- a) I - II - III - IV
- b) I - II - III
- c) II - III - IV
- d) III - IV
- e) I - II

Yanıt Açıklaması:

İş kazalarına yol açan çevresel faktörler şunlardır:

- Gürültü,
- Aydınlatma,
- Isı ve nem,
- Radyasyon.

12.Soru

Plastiklerin işçilere zararlı olmasının nedeni seçeneklerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- a) Çözücü olarak benzen kullanılması
- b) Üretimlerinde karbonmonoksit, klor, amonyak, kükürtlühidrojen ve kükürtdioksit kullanılması
- c) Üretiminde sabunlar, deterjanlar ve boyar maddelere ihtiyaç duyulması
- d) Üretiminde ana madde olarak kullanılan polietilen, polipropilen, polyamid, polikarbonat ve polyester gibi maddelerin kullanılması
- e) Üretiminde civa, krom, bakır, demir ve asbest ocaklarında delme yapılması

Yanıt Açıklaması:

Plastikler nihai ürün anlamında işçi sağlığı açısından çok zararlı değildir. Plastiklerin zararlı olmasının nedeni, üretiminde ana madde olarak kullanılan polietilen, polipropilen, polyamid, polikarbonat ve polyester gibi maddelerdir. Bu maddeler, zehirlenmelere yol açmakta, ciltte, sindirim sistemi ve sinir sistemi üzerinde olumsuz etkiler yapmaktadır.

13.Soru

Aşağıdakilerden hangisi çalışanların sağlık gözetiminin sağlanması ile ilgili değildir?

- a) Çalışanlar işe girişlerinde, iş değişikliklerinde, iş kazası ve meslek hastalığı veya meslek hastalığı dışındaki sağlık nedenleriyle tekrarlanan işten uzaklaşmalarından sonra işe dönüşlerinde talepte bulunmaları halinde sağlık gözetimine tabi tutulurlar
- b) İSGK'da öngörülen sağlık raporlarının, işyeri sağlık ve güvenlik biriminde veya hizmet alınan ortak sağlık ve güvenlik biriminde görevli olan iş yeri hekiminden alınması gerekir
- c) Başka iş yerlerinden çalışmak üzere kendi iş yerine gelen çalışanların genel nitelikteki bilgileri almalarını sağlamak üzere bu çalışanların işverenlerine gerekli bilgileri verir
- d) Sağlık gözetimi ve kontrolleri ile ilgili maliyet işveren tarafından karşılanır.Çalışanlara yansıtılamaz
- e) İşin devamı süresince çalışanın ve işin niteliği ile iş yerinin tehlike sınıfına göre AÇSHB tarafından belirlenen düzenli aralıklarla sağlık kontrolü yapılır

Yanıt Açıklaması:

Çalışanların Sağlık Gözetiminin Sağlanması

- Çalışanlar işe girişlerinde, iş değişikliklerinde, iş kazası ve meslek hastalığı veya meslek hastalığı dışındaki sağlık nedenleriyle tekrarlanan işten uzaklaşmalarından sonra işe dönüşlerinde talepte bulunmaları halinde sağlık gözetimine tabi tutulurlar.
- İşin devamı süresince çalışanın ve işin niteliği ile iş yerinin tehlike sınıfına göre AÇSHB tarafından belirlenen düzenli aralıklarla sağlık kontrolü yapılır.
- Tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan iş yerlerinde çalışacaklar, yapılacak işe uygun olduklarını belirten sağlık raporu olmadan işe başlatılamazlar.
- İSGK'da öngörülen sağlık raporlarının, işyeri sağlık ve güvenlik biriminde veya hizmet alınan ortak sağlık ve güvenlik biriminde görevli olan iş yeri hekiminden alınması gerekir.
- Sağlık gözetimi ve kontrolleri ile ilgili maliyet işveren tarafından karşılanır.Çalışanlara yansıtılamaz.
- Çalışanın özel hayatı ve itibarının korunması açısından sağlık muayenesi yapılan çalışanın sağlık bilgileri gizli tutulur (m.15).

1.Soru

Çalışanların yükümlülükleri hangi madde ile belirtilmiştir?

- a) TBK m.417
- b) Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik m.9
- c) TBK m.400/1
- d) İSGK m.19
- e) İSGK m.28

Yanıt Açıklaması:

İSGK m.19'da, "Çalışanların yükümlülükleri" başlığı altında getirilen düzenlemeye göre çalışanlar, iş sağlığı ve

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

güvenliği ile ilgili olarak aldıkları eğitim ve işverenin bu konudaki talimatları doğrultusunda kendilerinin ve hareketlerinden veya yaptıkları işten etkilenen diğer çalışanların sağlık ve güvenliklerini tehlikeye düşürmemekle yükümlüdürler.

2.Soru

Sözleşmeden doğan sorumlulukta zamanaşımı süresi ne kadardır?

- a) 2 yıldır
- b) 10 yıldır
- c) 60 gündür
- d) 5 yıldır
- e) Zamanaşımı süresi yoktur.

Yanıt Açıklaması:

Sözleşmeden doğan sorumlulukta zamanaşımı süresi 10 yıldır.

3.Soru

Hangisi işveren, çalışanları ve çalışan temsilcilerini iş yerinin özelliklerini de dikkate alarak öncelikle bilgilendirmesi gereken konulardan birisi değildir?

- a) İş yerinde karşılaşılabilecek sağlık ve güvenlik risklerin ne olduğu
- b) Çalışanların kendileri ile ilgili hak ve sorumlulukları
- c) Başka iş yerlerinden çalışmak üzere kendi iş yerine gelen çalışanların genel nitelikteki bilgileri almalarını sağlamak üzere bu çalışanların işverenlerine gerekli bilgileri verilmesi
- d) İlk yardım, olağan dışı durumlar, afetler ve yangınla mücadele ve tahliye işlerinde görevlendirilenlerin kimler olduğu
- e) Sağlık ve güvenlik riskleri ile ilgili koruyucu ve önleyici tedbirler

Yanıt Açıklaması:

Başka iş yerlerinden çalışmak üzere kendi iş yerine gelen çalışanların genel nitelikteki bilgileri almalarını sağlamak üzere bu çalışanların işverenlerine gerekli bilgileri verilmesi, işverenin genel bilgilendirmelerin dışında vermesi gereken bilgiler arasında yer alır.

4.Soru

“Ülkemizde genelde yaygın olan üretim sistemi, küçük ve orta ölçekli işletmelere dayanmaktadır. Bu durum, iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerinin etkin bir şekilde uygulanamamasının nedenlerinden biridir” ifadesi Türkiye’de iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili uygulamalarda karşılaşılan sorunlardan hangisiyle ilgilidir?

- a) Eğitim
- b) Örgütlenme ve koordinasyon yetersizlikleri
- c) Kanuni düzenlemeler
- d) İş yerlerinin yapısı
- e) Kazalardan sonra ortaya çıkan problemler

Yanıt Açıklaması:

Cevap D şıkkıdır. Ülkemizde genelde yaygın olan üretim sistemi, küçük ve orta ölçekli işletmelere dayanmaktadır. İşte bu durum, iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerinin etkin bir şekilde uygulanamamasının en önemli nedenidir. Yayınlanan istatistikler incelendiğinde, sanayi ve hizmet sektörlerinde faaliyet gösteren işletmelerin %90’ından

fazlası 1-9 arasındaki sayıda işçi çalıştırmaktadır. Bu yapıya ve çalışma düzenine sahip olan işyerlerine etkin şekilde hizmet götürülmesi de, denetim yapılması da çok zordur.

5.Soru

Aşağıdakilerden hangisi üretim organizasyonunun yol açtığı kazaların nedenlerinden birisidir?

- a) Makinenin standartlara uygun olmayan şekilde üretilmiş olması
- b) İş sağlığı ve güvenliğine ilişkin gerekli tüm tedbirlerin alınmamış olması
- c) Makinelerin asıl kullanım alanları ve amaçları dışında kullanılması
- d) Makinelerin koruyucularının olmaması veya varsa bile devre dışı bırakılması
- e) Makinenin üretim hatası nedeniyle arızalı olması

Yanıt Açıklaması:

Üretim organizasyonunun yol açtığı kazaların nedenleri; Mühendislik bilgisinin veya makinelerin kurulacağı alanın yeterli olmaması nedeniyle üretim organizasyonunun yanlış planlanması ve uygunsuz yerleştirilmiş olması, Makinelerin kullanımının ve çalıştırılma düzeninin insanın doğasına ve yapısına uyumlu olmaması (ergonomik olmaması), İşe alınırken işçinin işe uygun olup olmadığına dikkat edilmemesi yani işçi seçiminde titiz davranılmaması, İş sağlığı ve güvenliğine ilişkin gerekli tüm tedbirlerin alınmamış olması, İş sağlığı ve güvenliğine ilişkin gerekli araç ve gereçlerin eksik olması, İşçilere, genel iş sağlığı ve güvenliği eğitimi ile kullanacağı makine, araç ve gereçlerle ilgili yeterli eğitimin verilmemiş olması, İşverenin ve devletin iş sağlığı ve güvenliği denetimine gereken önemi göstermemesi, Yeterli iş güvenliği uzmanının bulunmaması, bulunanların da işyerlerinde istihdam edilmesinden kaçınılmasıdır.

6.Soru

Aşağıdakilerden hangisi, iş güvenliğinin önem kazanmasının nedenlerinden biri olan teknik zorunluluklara örnek gösterilebilir?

- a) Havuzlarda çalışanların kimyasal maddeye maruz kalması
- b) Evde çalışma
- c) Tele çalışma
- d) Kısmi süreli çalışma
- e) Slikozis hastalarının yaşadıklarına kamuoyunun ilgisini yöneltmesi

Yanıt Açıklaması:

Yaygın olarak kullanılan kimyasalların sayısı gün geçtikçe artmakta ve buna bağlı olarak meslek hastalıklarının sayısında da artış olmaktadır. Örneğin, havuzlarda çalışanlarda, havuzun temizlenmesinde kullanılan kimyasal maddeler nedeniyle meslek hastalıkları gündeme gelmiştir.Yeni teknolojilere bağlı olarak geleneksel riskler azalmakta, niteliği değişmekte ancak yeni riskler söz konusu olmaktadır.

7.Soru

Aşağıdakilerden hangisi İş sağlığı ve Güvenliğinin öneminden biridir?

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

- a) Çalışanları Korumak
- b) Üretim Güvenliğini Sağlamak
- c) Sosyal Zorunluluklar
- d) İşyeri Güvenliğini Sağlamak
- e) İş Sağlığı

Yanıt Açıklaması:

Sosyal Zorunluluklar

8.Soru

Aşağıdakilerden hangisi tehlikeli davranışlara yol açan kişisel özellikler arasında sınıflandırılmıştır?

- a) Fiziksel yetersizlikler
- b) Sakarlık
- c) Aşırı güven duygusu
- d) Zihinsel yetenek
- e) Eğitim düzeyi

Yanıt Açıklaması:

Aşırı güven duygusu, zihinsel yetenek ve sakarlık tehlikeli davranışlara yol açan psikolojik faktörler iken; fiziksel yetersizlikler tehlikeli davranışlara yol açan fizyolojik faktörlerden biridir. Tehlikeli davranışlara yol açan kişisel özellikler ise yaş, cinsiyet, medeni durum, statü, kıdem ve eğitim düzeyi olarak gruplandırılabilir. Doğru cevap E seçeneğidir.

9.Soru

Kişilerin, fiziksel ve psikolojik özelliklerini gözönünde bulundurarak işin kişilere, kişilerin işe uyumu için gerekli şartları ortaya koyan çok disiplinli bilim dalına ne ad verilir?

- a) Ergonomi
- b) Psikoloji
- c) Fizyoloji
- d) Astronomi
- e) Ekonomi

Yanıt Açıklaması:

Ergonomi: Kişilerin, fiziksel ve psikolojik özelliklerini gözönünde bulundurarak işin kişilere, kişilerin işe uyumu için gerekli şartları ortaya koyan çok disiplinli bir bilim dalıdır.

10.Soru

Yargıtay'ın daha yeni tarihli kararlarında hangi tip sorumlulukları kabul ettiği görülmektedir?

- a) Haksız fiil sorumluluğu
- b) İşverenin kusurlu bulunduğu yönünde bir karine
- c) Kusura dayanan sorumluluğu
- d) Kusursuz sorumluluğu
- e) Hukuki sorumluluğu

Yanıt Açıklaması:

Yargıtay'ın eski tarihli kararlarında kusur sorumluluğunu, daha yeni kararlarında ise kusursuz sorumluluğu kabul ettiği görülmektedir. Nitekim Yargıtay 9. Hukuk Dairesi'nin (HD) 3.11.1967 tarih ve 8057/10174 sayılı ve 27.3.1957 gün ve 1/3 sayılı içtihadı birleştirme kararında yer alan risk nazariyesinden hareketle iş hukuku alanındaki bilimsel içtihatlar ve özellikle risk nazariyesinin, sanayinin gelişmesiyle iş kazalarına karşı işçileri koruma zorunluluğunun bir ifadesi olduğu belirtilmiştir. Yargıtay 9. HD bu kararında, "kusursuz sorumluluğu" kabul ederken, görüşünü ekonomik ve sosyal olaylara ve işçi ve işveren

arasındaki ekonomik açıdan farklılığa dayandırmış ve bu görüşünü birçok kararda da sürdürmüştür.

11.Soru

Hayvanlarla doğrudan temas veya koyun, keçi, sığır, manda gibi hayvanların etleri, süt ve idrar gibi vücut sıvıları, enfekte süt ile hazırlanan süt ürünleri aracılığı ile insanlara bulaşan mesleki bulaşıcı hastalık hangisidir?

- a) Şarbon
- b) Domuz yılanlığı
- c) Kuduz
- d) Verem
- e) Brusella

Yanıt Açıklaması:

Brusella da hayvanlardan insanlara geçen meslek hastalıklarından biridir. Malta humması adı da verilen bu hastalık, hayvanlarla doğrudan temas veya koyun, keçi, sığır, manda gibi hayvanların etleri, süt ve idrar gibi vücut sıvıları, enfekte süt ile hazırlanan süt ürünleri aracılığı ile insanlara bulaşmaktadır. Solunum yoluyla da bulaşabilmektedir. Titreme ile yükselen ateş, kas ve büyük eklem ağrıları ile seyreden bir hastalıktır. Bu hastalık da daha çok çiftçiler, hayvan bakıcıları, veterinerler ve mezbalalarda çalışanlar ile kasaplarda görülmektedir.

12.Soru

Kişilerin, fiziksel ve psikolojik özelliklerini göz önünde bulundurarak işin kişilere, kişilerin işe uyumu için gerekli şartları ortaya koyan çok disiplinli bir bilim dalı aşağıdakilerden hangisidir?

- a) gastronomi
- b) agronomi
- c) işnomi
- d) ergonomi
- e) ekonomi

Yanıt Açıklaması:

Ergonomi: Kişilerin, fiziksel ve psikolojik özelliklerini gözönünde bulundurarak işin kişilere, kişilerin işe uyumu için gerekli şartları ortaya koyan çok disiplinli bir bilim dalıdır. Doğru cevap D'dir.

13.Soru

Aşağıdakilerden hangisi iş kazaları ve meslek hastalıklarının işçiler açısından maliyetlerinden biri değildir?

- a) İşçilerin iş kazaları ve meslek hastalıkları nedeniyle uğradıkları kayıplar
- b) Doğrudan ve dolaylı maliyetler
- c) Çalışma gücünde veya meslekte kazanma gücünde kayıplar
- d) Gelir kaybı veya gelirden azalma
- e) Kazanın neden olduğu psikolojik sorunlar

Yanıt Açıklaması:

İşçilerin iş kazaları ve meslek hastalıkları nedeniyle uğradıkları kayıplar; işçilerin çalışma gücünde meydana gelen kayıplar, meslekte kazanma gücünde kayıplar, gelir kaybı veya gelirden azalma ile kazanın neden olduğu psikolojik sorunlar olarak sınıflandırılabilir.

14.Soru

İş sağlığı ve güvenliğinin temel amacı nedir?

- a) İş yeri sahibinin sağlığını güvence altına almak

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

- b) İş kazaları ve meslek hastalıkları meydana gelmeden önce önlemek
- c) İş kazaları sonrası işçilerin bakımını gerçekleştirmek
- d) İşçi ve işveren arasında parasal antlaşmaları sağlamak
- e) İşçi ailelerini korumak

Yanıt Açıklaması:

İş kazaları ve meslek hastalıkları meydana gelmeden önce önlemek

15.Soru

Anayasa'nın hangi maddesinde sosyal güvenlik bakımından özel olarak korunması gerekenler başlığı altında devletin engellilerin korunmalarını ve toplum hayatına intibaklarını sağlayıcı tedbirleri alma görevi ifade edilmektedir?

- a) Madde 2
- b) Madde 56
- c) Madde 50
- d) Madde 17
- e) Madde 61

Yanıt Açıklaması:

Anayasa m.61 ise sosyal güvenlik bakımından özel olarak korunması gerekenler başlığı altında devletin engellilerin korunmalarını ve toplum hayatına intibaklarını sağlayıcı tedbirleri alma görevini ifade etmektedir. Doğru cevap E'dir.

16.Soru

Bir işyerinin büyüklüğü iş sağlığı ve güvenliği açısından hangi sorunlara neden olmaktadır?

- a) Kanuni düzenlemelerden kaynaklanan sorunlar,
- b) İstatistiksel verilerden kaynaklanan sorunlar
- c) İşyerlerinin yapısından kaynaklanan sorunlar,
- d) Örgütlenme ve koordinasyon yetersizliklerinden kaynaklanan sorunlar,
- e) Kazalardan sonra ortaya çıkan sorunlar.

Yanıt Açıklaması:

İşyerlerinin Yapısından Kaynaklanan Sorunlar Ülkemizde genelde yaygın olan üretim sistemi, küçük ve orta ölçekli işletmelere dayanmaktadır. İşte bu durum, iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerinin etkin bir şekilde uygulanamamasının en önemli nedenidir. Çünkü işçi sayısı 6-7 civarında olan bir işletmede, yapılacak her yeni düzenleme çok doğal olarak iş sağlığı ve güvenliği konusundaki maliyeti de yükseltecektir. Zaten sınırlı olanaklarla ve nispeten geri teknolojilerle çalışan küçük işletmeler, iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerinin yükleyeceği ek maliyetlerden kaçınmaktadırlar. Büyük işletmelerin, bu konuda daha rahat mali olanaklar bulabildiği ve genellikle gereken tedbirleri aldıkları gözlenmektedir. Doğru cevap C'dir.

17.Soru

6 Mayıs 1930 tarihli ve hangi sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu'nda da, iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin hükümler mevcuttur?

- a) 1591
- b) 1592
- c) 1593

- d) 1594
- e) 1595

Yanıt Açıklaması:

6 Mayıs 1930 tarih ve 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu'nda da, iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin hükümler mevcuttur (m.173-180).

18.Soru

"İşveren, hizmet ilişkisinde işçinin ki-şiliğini korumak ve saygı göstermek ve işyerinde dürüstlük ilkelerine uygun bir dü-zeni sağlamakla, özellikle işçilerin psikolojik ve cinsel tacize uğramamaları ve bu tür tacizlere uğramış olanların daha fazla zarar görmemeleri için gerekli önlemleri almakla yükümlüdür." ifadesi hangi kanunda yer almaktadır?

- a) TBK
- b) İSGK
- c) BK
- d) İK
- e) SSGSK

Yanıt Açıklaması:

Doğru cevap A şıkkıdır. TBK kapsamında işverenin işçiyi gözetme borcu TBK m.417'de düzenlenmiştir. TBK m.417, "İşveren, hizmet ilişkisinde işçinin ki-şiliğini korumak ve saygı göstermek ve işyerinde dürüstlük ilkelerine uygun bir dü-zeni sağlamakla, özellikle işçilerin psikolojik ve cinsel tacize uğramamaları ve bu tür tacizlere uğramış olanların daha fazla zarar görmemeleri için gerekli önlemleri almakla yükümlüdür.

19.Soru

İş kazalarına aşağıdakilerden hangisi en çok yol açar?

- a) İnsana bağlı nedenler
- b) Çevreye bağlı nedenler
- c) İnsan fazlalığı
- d) Ekonomik nedenler
- e) Politik nedenler

Yanıt Açıklaması:

Kazaların temel nedenleri insana bağlı nedenler ile fiziksel ve mekanik çevre koşullarına bağlı nedenlerdir.

20.Soru

Aşağıdaki düzenlemelerden hangisi ile Türkiye'de zorla çalıştırma sistemi tamamiyle ortadan kalkmıştır?

- a) Maadin Nizamnamesi
- b) Dilaver Paşa Nizamnamesi
- c) Mecelle
- d) İzmir İktisat Kongresi
- e) Türk Borçlar Kanunu

Yanıt Açıklaması:

1869 tarihli Maadin Nizamnamesi, iş güvenliği ile ilgili kurallara daha fazla yer vermiş, Dilaver Paşa Nizamnamesi'nin eksiklerini tamamlamıştır. Maadin Nizamnamesi ile madenlerde zorla çalıştırma sistemi tamamiyle ortadan kaldırılmıştır.

FİNALDE NELER GELEBİLİR?

1.Soru

Aşağıdakilerden hangisi Uluslararası Çalışma Örgütü'nün kısaltmasıdır?

- a) WHO

1.Soru

Aşağıdakilerden hangisi Uluslararası Çalışma Örgütü'nün kısaltmasıdır?

- a) WHO
- b) ILO
- c) IC
- d) GBO
- e) GLO

Yanıt Açıklaması:

Uluslararası Çalışma Örgütü (International Labour Organization-ILO)

2.Soru

Aşağıdakilerden hangisi iş sağlığı ve güvenliği kurulunun görev ve yetkileri arasında yer almamaktadır?

- a) İş sağlığı ve güvenliği iç yönerge taslağı hazırlamak
- b) Alınması gerekli tedbirleri planlamak ve belirlemek
- c) Eğitim programları hazırlamak
- d) Ulusal mevzuat ve standartları belirlemek
- e) Yıllık rapor hazırlamak

Yanıt Açıklaması:

İş sağlığı ve güvenliği kurulunun görev ve yetkileri şunlardır:

- İş sağlığı ve güvenliği iç yönerge taslağı hazırlamak,
- Alınması gerekli tedbirleri planlamak ve belirlemek,
- önleme politikası geliştirmek,
- Eğitim programları hazırlamak,
- Yıllık rapor hazırlamak,
- İşçinin çalışmaktan kaçınma hakkını kullanmasında karar vermek.

Doğru cevap D seçeneğidir.

3.Soru

Aşağıdakilerden hangisi iş sağlığı ve güvenliği temsilcilerinin belirlenmesine ilişkin doğru bir bilgidir?

- a) Seçim, sonuçları itibariyle 3 yıl geçerlidir.
- b) Seçime katılma hakkına sahip olanlar, İSGK'da çalışan kıdemli personeldir.
- c) Seçimle belirlemenin mümkün olmadığı hallerde belirlemenin, işveren tarafından atama yoluyla yapılması gerekir.
- d) Adayların, İSGC,TT'de belirtilen nitelikleri taşımaları halinde aday olmaları engellenemeyeceğinden işverenin, çalışan temsilcisi olabilmek için başka kriterler koyması mümkündür.
- e) Seçim sırasında açık oylama yapılır.

Yanıt Açıklaması:

İşyerinde yetkili sendika bulunmaması halinde çalışan temsilcisi, çalışanlar arasından seçimle belirlenir.

Adayların, İSGC,TT'de belirtilen nitelikleri taşımaları halinde aday olmaları engellenemeyeceğinden işverenin, çalışan temsilcisi olabilmek için başka kriterler koyması mümkün değildir. Adaylar belirlendikten sonra seçim aşaması gelir. Seçim, işyerindeki çalışan- ların en az yarısından bir fazlasının katılacağı bir oylamayla yapılır. Seçime katılma hakkına sahip olanlar, İSGK'da "çalışan" olarak nitelendirilen herkeştir. Oylamanın, gizli yapılması esastır. En fazla oy alan aday veya adaylar, çalışan temsilcisi veya temsilcileri olarak ila^n edilir. Seçim, sonuçları itibariyle 5 yıl geçerlidir.

4.Soru

Kaç yıl süreyle İSGGM veya bağlı birimlerinde görev yapmış mühendislik veya mimarlık eğitimi veren fakülte mezunlarıyla teknik elemanlar (C) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı sınavına doğrudan katılabilirler?

- a) 4
- b) 6
- c) 8
- d) 10
- e) 12

Yanıt Açıklaması:

İSGGM veya bağlı birimlerinde en az 10 yıl görev yapmış mühendislik veya mimarlık eğitimi veren fakülte mezunlarıyla teknik elemanlar ve iş sağlığı ve güvenliği alanında müfettiş yardımcılığı süresi dahil en az 10 yıl görev yapmış mühendis, mimar veya teknik eleman olan iş müfettişleri, (C) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı sınavına doğrudan katılabilirler. AÇSHB'da geçen çalışma süreleri, fiilen iş güvenliği uzmanlığı sözleşmesi süresinden sayılır ve bu durumda olanlar AÇSHB'deki görevlerinden ayrıldıkları takdirde hak ettiği belgenin sınavına doğrudan katılabilirler. Doğru cevap D seçeneğidir.

5.Soru

- I. Yaş
- II. Cinsiyet
- III. Meslek
- IV. Gelir düzeyi

Yukarıdakilerden hangisi ya da hangileri manevi tazminat talebinde göz önünde bulundurulmaz?

- a) Yalnız I
- b) I ve II
- c) II ve III
- d) I ve IV
- e) Hepsi

Yanıt Açıklaması:

Manevi tazminat talep edecek kişinin, işçiyle kan ya da sıhrî hısımlığı şart değildir. Ölene duygusal yakınlık yeterlidir.

6.Soru

I. Dünya Savaşı sonunda imzalanan Versay Barış Antlaşması'na işçileri korumak için çalışacak bir uluslararası örgüt kurulmasına hukuki dayanak oluşturan eklenen XIII. Bölümün başlığı aşağıdaki seçeneklerin hangisinde doğru verilmiştir?

- a) Dayanışma
- b) Emek
- c) İşçiler
- d) İş
- e) Hak

Yanıt Açıklaması:

I. Dünya Savaşı sonunda imzalanan Versay Barış Antlaşması'na işçileri korumak için çalışacak bir uluslararası örgüt kurulmasına hukuki dayanak oluşturan "Emek" başlıklı XIII. Bölüm bu nedenle eklenmiştir.

7.Soru

Aşağıdakilerden hangisi ulusal sağlık hizmetlerinin işlevlerinden biri değildir?

- a) Çalışma çevresi yönetimi
- b) Bilgilendirme

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

- c) İlk yardım
- d) Danışmanlık
- e) Kazanç

Yanıt Açıklaması:

Ulusal sağlık hizmetlerinin işlevleri,

- Çalışma çevresi gözetimi,
- İşçilerin sağlık gözetimi,
- Bilgilendirme, danışmanlık, eğitim ve öğretim,
- İlk yardım, tedavi ve sağlık programları,
- Diğer işlevlerdir.

Bu durumda doğru cevap (e) seçeneğidir.

8.Soru

Aşağıdakilerden hangisi destekten yoksun kalma tazminatında zararın belirlenmesinde başvurulacak unsurlardan değildir?

- a) Gerçek destek
- b) Farazi destek
- c) Bakım gücü
- d) Yaş
- e) Bakım ihtiyacı

Yanıt Açıklaması:

Yaş destekten yoksun kalma tazminatında zararın belirlenmesinde başvurulacak unsurlardan değildir.

9.Soru

Türkiye’de sosyal güvenliğin başlangıcı olarak da kabul edilen yardımlaşma yapısının adı nedir?

- a) Orta sandığı
- b) Lonca teşkilatı
- c) Yeniçeri ocağı
- d) Vergiler
- e) Borçlar kanunu

Yanıt Açıklaması:

Loncalarda, Türkiye’de sosyal güvenliğin başlangıcı olarak da kabul edilen orta sandığı veya teavün sandığı adı verilen yardımlaşma sandıkları bulunmaktadır

10.Soru

101-500 arasında çalışanı bulunan işyerlerinde görevlendirilecek çalışan temsilcisi sayısı kaç olmalıdır?

- a) 1
- b) 2
- c) 3
- d) 4
- e) 5

Yanıt Açıklaması:

İşyerinde görevlendirilecek çalışan temsilcisi sayısı; 2-50 arasında çalışanı bulunan işyerlerinde 1, 51-100 arasında çalışanı bulunan işyerlerinde 2, 101-500 arasında çalışanı bulunan işyerlerinde 3, 501-1000 arasında çalışanı bulunan işyerlerinde 4, 1001-2000 arasında çalışanı bulunan işyerlerinde 5, 2001 ve üzeri çalışanı bulunan işyerlerinde 6’dır. Doğru cevap C seçeneğidir.

11.Soru

I. Dünya Savaşı sonunda imzalanan Versay Barış Antlaşması’na işçileri korumak için çalışacak bir uluslararası örgüt kurulmasına hukuki dayanak oluşturan hangi birlik ve bölümdür?

- a) Hukuk
- b) Barış

- c) Emek
- d) Dernek
- e) Destek

Yanıt Açıklaması:

I. Dünya Savaşı sonunda imzalanan Versay Barış Antlaşması’na işçileri korumak için çalışacak bir uluslararası örgüt kurulmasına hukuki dayanak oluşturan “Emek” başlıklı XIII. Bölüm bu nedenle eklenmiştir. Doğru cevap C’dir.

12.Soru

Birden fazla faaliyet konusu bulunan işyerlerine ruhsat düzenlenmesi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- a) Adresi ve işletmecisi aynı olan ve birden fazla faaliyet konusu bulunan işyerlerinin tüm çalışma alanlarına ayrı ruhsat düzenlenir.
- b) Adresi ve işletmecisi aynı olan ve birden fazla faaliyet konusu bulunan işyerlerinin tali faaliyet konuları ruhsatta ayrıca belirtilir.
- c) Aynı adreste bulunsun bile ana faaliyet konusu veya işletmecisi farklı olan işyerlerine ayrı ayrı ruhsat düzenlenir.
- d) İşyerlerinin, depo olarak kullandıkları yerler, işyeri açma ve çalışma ruhsatında gösterilir.
- e) İşyeri açma ve çalışma ruhsatı, işyerinde herkesin görebileceği şekilde asılır.

Yanıt Açıklaması:

Adresi ve işletmecisi aynı olan ve birden fazla faaliyet konusu bulunan işyerlerine, ana faaliyet dalı esas alınarak tek ruhsat düzenlenir. Doğru cevap A’dır.

13.Soru

"Çalışmaya İlişkin Temel Haklar ve İlkeler Bildirgesi" hangi yıl onaylanmıştır?

- a) 1998
- b) 2008
- c) 1999
- d) 1944
- e) 1919

Yanıt Açıklaması:

"Çalışmaya İlişkin Temel Haklar ve İlkeler Bildirgesi"1998 yılında onaylanmıştır.

14.Soru

Üretim araçlarının

tasarımı,denenmesi,seçimi,düzenlenmesi,bakım ve onarımı aşağıdaki hangi ILO düzenlemeleri işlevinde yer almaktadır?

- a) Özgün risklerden korunma ilkeleri ve kuralları
- b) İş sağlığı ve güvenliğinin temel ilkeleri ve kuralları
- c) Özgün iş kollarındaki korunma ilkeleri ve kuralları
- d) Ulusal iş sağlığı ve güvenliği sistemleri
- e) Önleme odaklı sağlık ve güvenlik kültürü

Yanıt Açıklaması:

İş sağlığı ve güvenliğinin temel ilkeleri ve kuralları ILO düzenlemelerinin işlevinde ; Üretim araçlarının tasarımı,denenmesi,seçimi,düzenlenmesi,bakım ve onarımı yer almaktadır.

15.Soru

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

Aşağıdakilerden hangisi işverenin TBK kapsamında işçiyi gözetme borcuna aykırı davranmasının hukuki sonuçlarından birisidir?

- a) İş sözleşme süresine bağlı kalınması
- b) İşçinin tazminat ödemesi
- c) İş sözleşmesinin geçersiz sayılması
- d) Yeni bir çalışan bulununcaya değin sözleşmenin devamı
- e) İşçinin yeni bir iş bulana değin mevcut sözleşmenin devamı

Yanıt Açıklaması:

İşverenin TBK kapsamında işçiyi gözetme borcuna aykırı davranmasının hukuki sonuçları şunlardır:

- İş sözleşmesinin geçersizliği,
- İşverenin alacaklı temerrüdüne düşmesi,
- İşçinin iş sözleşmesini derhal fesih hakkı.

16.Soru

- I. Çalışma çevresi gözetimi,
- II. İşçilerin sağlık gözetimi,
- III. Bilgilendirme, danışmanlık, eğitim ve öğretim,
- IV. İlk yardım, tedavi ve sağlık programları,
- V. Ailelerle etkili iletişim

Yukarıda verilen maddelerden hangileri ulusal sağlık hizmetlerinin işlevleri arasında yer almaktadır.

- a) I, II, IV ve V
- b) II, III, IV ve V
- c) I, II, III ve V
- d) I, II, III ve IV
- e) I, III, IV ve V

Yanıt Açıklaması:

- I. Çalışma çevresi gözetimi,
- II. İşçilerin sağlık gözetimi,
- III. Bilgilendirme, danışmanlık, eğitim ve öğretim,
- IV. İlk yardım, tedavi ve sağlık programları,
- V. Diğer işlevler şeklinde sıralanamaktadır. Doğru cevap D'dir.

17.Soru

Çalışma Çevresi Sözleşmesi hangi tarihte yapılmıştır?

- a) 1980
- b) 1977
- c) 1974
- d) 1969
- e) 1964

Yanıt Açıklaması:

Çalışma Çevresi (Hava Kirliliği, Gürültü ve Titreşim) Sözleşmesi (No.148) ve Tavsiye Kararı (No. 156) 1977 yılında yapılmıştır. Çalışma çevresini; hava kirliliği, gürültü veya titreşime bağlı tehlikelerden olası en üst düzeyde arındırma koşulu getirilmiştir.

18.Soru

Maddi zararın belirlenmesinde kullanılan ikinci unsur aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Kazaya uğrayan işçinin iş yapamama süresi
- b) Kazaya uğrayan işçinin iş karşılığını tazminata dönüştürme isteği
- c) Kazaya uğrayan işçinin iş konusunda fikir yürütebilmesi

- d) Kazaya uğrayan işçinin iş görebilme çağı ve yaşam süresidir

- e) Kazaya uğrayan işçinin iş seçebilme yeteneği

Yanıt Açıklaması:

Maddi zararın belirlenmesinde kullanılan ikinci unsur kazaya uğrayan işçinin iş görebilme çağı ve yaşam süresidir.

19.Soru

İş kazası sonucu bedensel bütünlüğünün ihlali söz konusu olduğunda manevi tazminat talebi esas olarak kime aittir?

- a) İşveren
- b) Meslektaşları
- c) İş güvenliği uzmanı
- d) Kazaya uğrayan işçi
- e) İş yeri hekimi

Yanıt Açıklaması:

İş kazası sonucu bedensel bütünlüğünün ihlali söz konusu olduğunda manevi tazminat talebi esas olarak kazaya uğrayan işçiye aittir.

20.Soru

Kaza anı ile maddi tazminat davasının hüküm tarihi arasında geçen süreye ne ad verilir?

- a) İşlemiş zarar dönemi
- b) Zaman aşımı
- c) SGK ortalama yaşam süresi cetveli
- d) PMF cetveli
- e) Hüküm tarihi

Yanıt Açıklaması:

Kaza anı ile maddi tazminat davasının hüküm tarihi arasında geçen süreye İşlemiş zarar dönemi denir.

21.Soru

Maddi zararın belirlenmesinde aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- a) İşçinin meslekte kazanma gücündeki kayıp oranı,
- b) İş görebilme çağının uzunluğu,
- c) Yaşam süresinin sonu,
- d) Kaza anındaki ücreti,
- e) Objektif ölçüt

Yanıt Açıklaması:

İş kazası ya da meslek hastalığı sonucunda meslekte kazanma gücü kayba uğrayan işçinin karşılaştığı maddi zarar, kural olarak bütünüyle kaza anında ortaya çıkmayıp iki ayrı dönemde oluşur. Zararın bir kısmı kazayla birlikte doğmuş bulunsun da büyük bölümü kaza sonrasında meydana gelir. İşçinin içinde bulunduğu bu durum, maddi zararın belirlenmesinde birtakım özgün unsurlardan yararlanılmasını gerektirmektedir. Bu unsurların başlıcaları işçinin meslekte kazanma gücündeki kayıp oranı, iş görebilme çağının uzunluğu, yaşam süresinin sonu, kaza anındaki ücreti ve müterafık kusur oranıdır.

Tazminat hesaplamalarında nihai rakama ulaşılması için sözü edilen unsurların belirlenmesi de yeterli değildir. Zira işçinin, maddi zararlarının oluşacağı zaman süreci çok sayıda bilinmeyen içerir. Bu anlamda işçinin, aynı işte mi çalışacağı yoksa daha yüksek ücretli başka bir işe mi geçeceği, liyakatına bağlı olarak işinde yükselip yükselemeyeceği, enflasyon oranının nasıl seyredeceği, kaç yaşında emekli olmak isteyeceği, hangi yılda öleceği, iş

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

göremezliğin ekonomik geleceğine kadar sarsacağı hesaplamalar sırasında bilinmesi mümkün olmayan etkenlerden sadece birkaçıdır. Bunca bilinmeyi ve değişkeni barındıran bu durum karşısında tazminat hesaplamalarının yapılabilmesi, bir takım yöntemlerin geliştirilmesini zorunlu kılmıştır.

22.Soru

İşyeri açma ve çalışma ruhsatı verilen işyerleri, yetkili idareler tarafından ruhsatın verildiği tarihten itibaren en geç kaç gün içerisinde kontrol edilmektedir?

- a) 1 hafta
- b) 15 gün
- c) 1 ay
- d) 3 ay
- e) 6 ay

Yanıt Açıklaması:

İşyeri açma ve çalışma ruhsatı verilen işyerleri, yetkili idareler tarafından ruhsatın verildiği tarihten itibaren en geç 1 ay içinde kontrol edilir.

İşyerinin, bu süre içinde kontrol edilmemesi halinde ruhsat kesilir. Kontrol görevlerini yerine getirmeyen yetkili idare görevlileri hakkında kanuni işlem yapılır. Doğru cevap C seçeneğidir.

23.Soru

Aşağıdakilerden hangisi PMF cetveline göre belirlenen maddi tazminat unsurudur?

- a) Kişilerin ortalama yaşam süresi
- b) Kişilerin iş görebilme çağı
- c) İşçilerin ücretleri
- d) Tarafların kusur oranları
- e) ÇSGB ortalama yaşam süresi endeksi

Yanıt Açıklaması:

Kişilerin ortalama yaşam süresi PMF cetveline göre belirlenen maddi tazminat unsurudur.

24.Soru

I. Maddi tazminat bağlamında kusur, kural olarak işçi ya da işverenin iş kazasının oluşuma yapmış olduğu katkısı ifade eder. II. Tazminat miktarı hesaplanırken iş göremezlik oranı değiştiği andan itibaren yeni ve yüksek iş göremezlik oranı kullanılır. III. İş kazasına katkı sağlayan kusurlu davranış ile işçinin görevini ihmal etmesi, kusur değerlendirmesinde aynı kavramlardır. IV. Kusurun tespiti ve yüzde üzerinden rakamsal ifadelendirilmesi SGK tarafından yapılır. V. İşçi ve işverenler hakkında kusur değerlendirmesini içeren bir diğer belge, SGK kararıdır. Maddi zararın belirlenmesinde tarafların kusuru unsuru ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- a) I, III, IV
- b) I, II
- c) II, III
- d) IV, V
- e) III, IV, V

Yanıt Açıklaması:

İş kazasına katkı sağlayan kusurlu davranış ile işçinin görevini ihmal etmesi, kusur değerlendirmesinde farklı kavramlardır. Kusurun tespiti ve yüzde üzerinden

rakamsal ifadelendirilmesi teknik bilirkişi kurulları tarafından yapılır. İşçi ve işverenler hakkında kusur değerlendirmesini içeren bir diğer belge, ceza mahkemesi kararı olacaktır.

I, II seçenekleri doğru verilmiştir. Doğru cevap B'dir.

25.Soru

Manevi tazminat talebinde aşağıdakilerden hangisi ölen işçi ile olan fiili ilişkisine dayanarak manevi tazminat davası açabilir?

- a) İşvereni
- b) Mirasçısı
- c) Görüşülmeyen kardeşi
- d) Yıllardır uzakta yaşayan çocuğu
- e) Nişanlısı

Yanıt Açıklaması:

Destekten yoksun kalma tazminatının talep edilebilmesi için destekle hukuki ilişkinin olması gerekmez. Fiili bir ilişki de tazminat talebi için yeterlidir. Ölen işçinin eşi, nişanlısı, çocukları, evlatlığı, anne ve babası, kardeşleri ve hatta nikâhsız birlikte yaşadığı arkadaşı bile koşulların varlığı halinde tazminat talebinde bulunabilir.

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ FİNAL

Çek403u

1. Aşağıdakilerden hangisi Avrupa birliği'nin bütün ekonomik faaliyetleri ve işçileri kapsayan direktifi dir?
 - a) İşte sağlık ve veya güvenlik işaretleri kullanırken uyulacak asgari gerekler hakkında direktif
 - b) İşyerlerindeki asgari sağlık ve güvenlik gerekleri hakkında direktif
 - c) işçilerin işte iş techizatı kullanımlarında askeri sağlık ve güvenlik gerekleri hakkında direktif
 - d) işte işçilerin sağlık ve güvenliğinin geliştirilmesini destekleyen önlemler alınması hakkında direktif**
 - e) Çalışma süresi örgütlenmesinin bazı boyutları hakkında direktif
2. Tam süreli iş sözleşmesi ile görevlendirilen işyeri hakimleri mesleki gelişmelerini sağlamaya yönelik eğitim seminer ve panel gibi organizasyonlara katıldıkları zaman bir yıl içinde toplam Kaderi çalışma sürelerinden sayılır.

Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi doğru olarak tamamlar?

- a) 3 gün
 - b) 3 iş günü
 - c) 5 iş günü**
 - d) 5 gün
 - e) 10 gün
- 3.
- I. 115 sayılı radyasyondan korunma sözleşmesi
 - II. 167 sayılı inşaat işlerinde sağlık ve güvenlik sözleşmesi
 - III. 170 sayılı kimyasallar sözleşmesi
 - IV. 176 sayılı madenlerde sağlık ve güvenlik sözleşmesi

Yukarıdakilerden hangileri Türkiye'nin 2015 yılında onaylayıp 2016 yılında yürürlüğe giren Uluslararası çalışma örgütünün sözleşmeleri dir?

- a) Yalnız 4
- b) 1 ve 3
- c) 2 ve 4**
- d) 1 2 ve 3

e) 1 2 3 ve 4

4.

- I. Çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde toplantı aralığı bir aydan daha uzun bir süre olarak kararlaştırılan maz
 - II. iş sağlığı ve güvenliği kurulunun toplantılarında geçecek süreler günlük çalışma süresinde sayılmaz
 - III. iş sağlığı ve güvenliği kurulu tarafından işyerlerinde ilan edilen kararlar işverenleri ve çalışanları bağlar
 - IV. İş sağlığı ve güvenliği kurulu oy birliği ile karar alır
- İş sağlığı ve güvenliği kuruluna ilişkin yukarıdakilerden hangileri doğrudur?

a) Yalnız bir

b) 1 ve 3

c) 3 ve 4

d) 12 ve 4

e) 1 2 3 ve 4

5. Zorunlu geçit Hakkı aşağıdaki sorumluluk türlerinden hangisinin kapsamındadır?

a) Sebep sorumluluğu

b) Tehlike sorumluluğu

c) Kusur sorumluluğu

d) Hukuka uygun müdahaleden Doğan sorumluluk

e) Sözleşmeden Doğan sorumluluk

6. Maddi tazminat aşağıdaki kayıplardan hangisini karşılamaya yönelik değildir?

a) Ruhsal zarar

b) Çalışma gücünün azalması ya da yitirilmesinden Doğan kayıplar

c) Ekonomik geleceğin sarsılmasından Doğan zarar

d) Kazanç kaybı

e) İşçinin tedavi giderleri

SINCE 2020

7. Haksız fiil sebebiyle ortaya çıkan zararın tazmini borcunun doğabilmesi için haksız fiil ile zarar arasında bulunması gerekli neden sonuç ilişkisine ne ad verilir?

a) Teavün sandığı

b) Müteallik

c) İlliyet bağı

d) Zilyetlik

e) Mecelle

8. Belirli süreli veya geçici iş ilişkisi ile çalışan işçilerin sağlık ve güvenliğini iyileştirmek için alınacak önlemleri tamamlayan direktif Avrupa birliği'nin aşağıdakilerden hangisi kapsamında değerlendirilen direktifi dir?

a) Çalışma süresi ile ilgili direktifler

b) İş kolları ve özellikli işler hakkındaki direktifler

c) Risk gruplarının korunması hakkındaki direktifler

d) fiziksel kimyasal ve biyolojik etkenler hakkındaki direktifler

e) İşyeri ve iş teçhizatı hakkındaki direktifler

9. 2. Ve 3. Sınıf gayri sıhhi işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilen işyerlerinin yetkili idare tarafından ne kadar süre içinde kontrol edilmesi gereklidir?

a) 10 gün

b) 15 gün

c) 1 ay

d) 2 ay

e) 3 ay

10. sağlık hizmeti sunucuları kendilerine intikal eden iş kazalarında en geç kaç gün içinde sosyal güvenlik kurumuna bildirmekle yükümlüdürler?

a) 3

b) 6

c) 7

d) 10

e) 15

SINCE 2020

11.iş kazasını uğrayanlara tazminat ödenmesi ilk olarak 1885 yılında hangi ülkede uygulanmaya başlamıştır?

- a) **Almanya**
- b) İngiltere
- c) Fransa
- d) ABD
- e) İsviçre

12.Uluslararası çalışma örgütünün sözleşme ile eşzamanlı çıkarılan onaylanması gerekmeyen bağlayıcı olmayan ilke ve kurulların nasıl uygulanacağını açıklayan ayrıntılı hükümleri ile sözleşmeyi tamamlayan aracı

Yukarıdaki boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi doğru olarak tamamlar?

- a) **Tavsiye kararıdır**
- b) Direktiftir
- c) Uygulama kuralıdır
- d) Protokoldür
- e) Yönergedir

13.

- I. Medeni durum
- II. Uykusuzluk
- III. Stres

Yukarıdakilerden hangileri tehlikeli davranışlara yol açan psikolojik faktörlerdendir?

- a) Yalnız 1
- b) **Yalnız 3**
- c) 1 ve 2
- d) 2 ve 3
- e) 1 2 ve 3

DON'T ASK QUESTIONS,JUST FOLLOW...

SINCE 2020

14.aile çalışma ve Sosyal hizmetler bakanlığı tarafından iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin yerine getirilmesi için sağlanan destekten kamu kurum ve kuruluşları hariç az çalışanı bulunan çok tehlikeli ve tehlikeli sınıfta yer alan işyerleri yararlanabilir.

Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi doğru olarak tamamlar?

a) 10dan

b) 15 ten

c) 25 ten

d) 30 dan

e) 50 den

15.çalışma gücü ve meslekte kazanma gücü kaybı oranı tespit işlemleri yönetmeliği ne göre bir hastalığın meslek hastalığı sayılması için ortaya çıkması gereken zaman aralığı yükümlülük süresi aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

a) 5 gün 20 yıl

b) 10 gün 5 yıl

c) 2 gün 25 yıl

d) 2 gün 15 yıl

e) 5 gün 10 yıl

16.İşin durdurulması kararına itiraz edilmesi halinde mahkeme ne kadar zaman içinde karar verir?

a) 3 iş günü

b) 6 gün

c) 6 iş günü

d) 7 gün

e) 7 iş günü

17.destekten yoksun kalma tazminatında şehirlerde kız çocukların kaç yaşına kadar destek ihtiyacı olacakları kabul edilmektedir?

a) 15

b) 18

c) 20

d) 22

e) 25

18.İş yeri iş sağlığı ve güvenliği kurulunun sekreteryası..... Tarafından yürütülür
Yukarıdaki bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi doğru olarak tamamlar

a) iş güvenliği uzmanı

b) işyeri hekimi

c) işveren

d) işveren vekili

e) insan kaynakları bölümünden gelen kişi

19.İş sağlığı ve güvenliği çalışan temsilcisi olabilmek için genel olarak işyerinin tam süreli daimi çalışanı olmanın yanı sıra en az kaç yıllık iş deneyiminin de bulunması gerekir?

a) 1

b) 2

c) 3

d) 5

e) 10

20.

I. İş sözleşmesinin geçersizliği

II. İşverenin alacaklı temerrüdüne düşmesi

III. İşçinin borçlu temerrüdüne düşmesi

IV. İşçinin iş sözleşmesini derhal fesih hakkı

Yukarıdakilerden hangileri işverenin Türk borçlar kanunu kapsamında işçiye gözetme borcuna aykırı davranmasının hukuki sonuçlarındandır?

a) Yalnız 2

b) yalnız 4

c) 2 ve 4

d) 1 2 ve 4

e) 1 2 3 4

21. Osmanlı imparatorluğu'nda gelir kaynağını esnaftan alınan aidatlar loncaya yapılan bağışlar çıraklıktan kalfalığa kalfalıktan ustalığa geçişlerde yapılan törenler için alınan para ve harçların oluşturduğu üyelerine ekonomik ve sosyal yardım sağlamak üzere kurulmuş olan yardımlaşma ve dayanışma sandıklarına ne ad verilir?

- a) Nizamiye sandığı
- b) esnaf sandığı
- c) teavün sandığı
- d) fütüvvet sandığı
- e) zaviye sandığı

22. Maddi tazminatta meslekte kazanma gücü kaybı oranı aşağıdakilerden hangisinde belirlenen usul ile tespit edilir?

- a) Çalışma gücü ve meslekte kazanma gücü kaybı oranı tespit işlemleri yönetmeliği
- b) Türk borçlar kanunu
- c) Sosyal sigorta sağlık işlemleri tüzüğü
- d) Sosyal sigorta sağlık işlemleri yönetmeliği
- e) Sosyal sigorta ve genel sağlık sigortası uygulama işlemleri yönetmeliği

23. Aşağıdakilerden hangisi iş kazalarına yol Açan çevresel faktörlerden biri değildir?

- a) Radyasyon
- b) gürültü
- c) ısı ve nem
- d) zihinsel yetenek
- e) aydınlatma

- I. sigortalının öğle tatilinde işyeri dışındaki bir lokantaya yemek yemeye giderken trafik kazası geçirip yaralanması
 - II. sigortalının toplantı için başka bir şehre gönderilmesi halinde boş zamanını değerlendirmek için gittiği sinemada düşerek ayağını kırması
 - III. Sigortalının sarhoşken iş yerinde kendini yaralayıp kan kaybından ölmesi
- yukarıdaki olaylardan hangileri sosyal sigortalar ve genel sağlık sigortası kanunu anlamında iş kazası sayılır?

- a) Yalnız 1

b) yalnız 3

c) 1 ve 2

d) 2 ve 3

e) 1 2 ve 3

24.işyerinde risk değerlendirmesi yapmak aşağıdakilerden hangisinin görevleri arasında yer alır?

a) iş güvenliği uzmanı

b) diğer sağlık personeli

c) iş yeri hekimi

d) çalışan temsilcisi

e) işyeri sendika temsilcisi

25.İş kazası veya meslek hastalığı meydana geldikten sonra iş kazası ve meslek hastalığı sigorta kolundan sağlanan yardımlar aşağıdaki kanunlardan hangisinde düzenlenmektedir?

a) Türk borçlar kanunu

b) İş kanunu

c) İş sağlığı ve güvenliği kanunu

d) Sosyal sigortalının genel sağlık sigortası kanunu

e) Umumi Hıfzıssıhha kanunu

26.Aşağıdakilerden hangisi Uluslararası çalışma örgütünün uluslararası anlaşma niteliğinde olan ulusal politikaya yol gösteren ve onaylayan ülkeyi bağlayan temel uygulama araçlarındandır?

a) Yönerge

b) sözleşme

c) uygulama kuralı

d) protokol

e) direktif

27.bilinen mevcut olaylara dayanarak bilinmeyen bir olayın varlığının kanun tarafından farz edilmesi aşağıdakilerden hangisidir?

a) Karine

b) Mücbir sebep

c) Zamanaşımı

d) Müteselsilen sorumluluk

e) İlliyet bağı

28.İşyerinde durdurulan işlerde izinsiz çalışma yaptıran işveren veya işveren vekillerine yıldan Yıla kadar hapis cezası verilir.

yukarıdaki cümlede boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla ve doğru olarak tamamlar?

a) 1-3

b) 1-5

c) 3-5

d) 3-10

e) 5-10

29.Manevi tazminat ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

a) Manevi tazminat hakkını kullanabilecek olanlar kazaya uğrayan işçi ve yakınlarıdır

b) Düzenlenirken kusur unsuruna vurgu yapılmıştır

c) Manevi tazminatta illiyet bağının bulunması gerekir

d) Manevi tazminat talep edebilmek için işçi ile kan veya hısımlık gerekli değildir

e) Manevi tazminat tutarını hakim olayın özelliklerini göz önünde bulundurarak karar verecektir

30.umuma açık istirahat ve eğlence yerleri için düzenlenen işyeri açma ve çalıştırma ruhsatlarına bir örneği en geç yedi gün içinde yetkili idare tarafından Gönderilmesi gereklidir.

Aşağıdakilerden hangisi doğru olarak tamamlar?

a) Ticaret odasına

b) Çalışma ve iş kurumu il müdürlüğü'ne

c) Kolluk kuvvetlerine

d) Valiliğe

e) Belediyeye

31.projesine uygun olarak inşa edilmiş bir sınıf gayri sıhhi müesseselere yetkili idarenin gerekli işyeri sahibinin müracaatı halinde deneme izle en fazla ne kadar süre için verilebilir?

a) 6 ay

b) 9 ay

c) 3 yıl

d) 2 yıl

e) 1 yıl

32. Gayri sıhhi müesseseler de işyeri açma ve çalışma ruhsatı da değişiklik gerektiren haller ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

a) Sahibinin değişmesi durumunda dosyadaki mevcut bilgi ve belgeler esas alınarak yeni sahibi adına ruhsat düzenlenir

b) işletmenin faaliyet alanının değişmesi halinde yeniden ruhsat alınması zorunlu değildir

c) Tesiste yapılan bir değişiklik sonucunda bir alt sınıfa geçen tesislerin yeniden ruhsat alması gerekli değildir

d) Yeniden sınıflandırılması sonucunda bir alt sınıfa geçen tesislerin yeniden ruhsat alması gerekli değildir

e) Yeniden sınıflandırma sonucunda bir üst sınıfa geçen tesislerin bir yıl içinde yeni sınıfa göre ruhsat alması zorunludur

33. aşağıdakilerden hangisi Avrupa birliği'nin her üyenin düzenlemede belirtilen ilke ve kuralları belirtilen sürede mevzuatında tanımlanan uygun yöntem ve araçları kullanarak iç hukuk a yazıtın makla yükümlü olduğu bağlayıcı aracıdır?

a) Tüzük

b) karar

c) direktif

d) protokol

e) sözleşme

34. Çalışan temsilcisi seçim sonuçları kaç yıl süreyle geçerlidir?

a) 1

b) 3

c) 5

d) 8

e) 10

35. Çocuklar anne ve baba açısından nasıl destek tirler?

a) Gerçek destek

b) Ferazi destek

c) Belirsiz destek

d) Öngörülemeyen destek

e) Belirli destek

36.ağır bir işte çalışan 18 60 yaş arası erkek bir işçinin günlük alması gereken enerji miktarı ne kadardır? (Kkal/gün)

a) 4500

b) 4000

c) 3500

d) 3000

e) 2500

37.aşağıdakilerden hangisi iş yerinde oluşturulan iş sağlığı ve güvenliği kurulunda yer almaz?

a) İşyeri insan kaynakları bölümünden bir kişi

b) iş güvenliği uzmanı

c) işyeri hekimi

d) ustabaşı

e) işyeri hukuk bölümünden bir kişi

38.Kaza anı ile maddi tazminat davasının hüküm tarihi arasında geçen süreye ne ad verilir?

a) Bilinemeyen dönem

b) biline bilen dönem

c) belirlenebilen dönem

d) işleyecek zarar dönemi

e) işlemiş zarar dönemi

39. İradenin bilerek ve isteyerek huKuka Aykırı sonucu yönelmesine ne ad verilir?

a) kast

b) Yükümlülük

c) Kusur

d) ihmal

e) tehlike

40.Evlilik birliği eşler birbirleri açısından nasıl destektir?

- a) Belirli destek
- b) öngörülen destek
- c) mutlak destek
- d) gerçek destek

e) farazi destek

41. aşağıdakilerden hangisi iş kazaları ve meslek hastalıklarının yol açtığı işveren açısından doğrudan maliyetlerden biridir?

a) Mahkeme masrafları

b) Kazanın gerektirdiği fazla mesainin maliyeti

c) siparişlerin gerekli sürede karşılanmaması nedeniyle ortaya çıkan kayıplar sigortalanmamış tedavi giderleri

d) üretim kaybı

42. aşağıdakilerden hangisi Avrupa birliği'nin üyeler için bağlayıcı olan ve doğrudan uygulanan düzenlemesidir?

a) Protokol

b) tüzük

c) Sözleşme

d) direktif

e) yönerge

43. Aşağıdakilerden hangisi iş kazası nedenlerinden biri olan insana bağlı nedenler kapsamında tehlikeli davranışlara yol açan psikolojik faktörlerden biri değildir?

a) Sakarlık

b) yorgunluk

c) duygusal Yapı

d) stres

e) ihmalkarlık

44. Birden fazla faaliyet konusu bulunan işyerlerinin işyeri açma ve çalışma ruhsatları ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

a) Aynı adreste bulunmakla birlikte ana faaliyet konusu veya işletmecisi farklı olan işyerleri için ayrı ayrı ruhsat düzenlenir

b) İşyeri açma ve çalışma ruhsatı işyerinde herkesin görebileceği şekilde asılır

c) Adresi ve işletmecisi aynı olan ve birden fazla faaliyet konusu bulunan işyerleri için tali faaliyet konuları ruhsatta belirtilir

d) işyerlerinin depo olarak kullanıldıkları yerler için ayrı ayrı işyeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenir

e) adresi ve işletmecisi aynı olan ve birden fazla faaliyet konusu bulunan işyerleri için ana faaliyet dalı esas alınarak ruhsat düzenlenir

45.maddi tazminatın hesabında işleyecek zarar döneminde işçinin elde edebileceği öngörülen ücretler yıllık olarak belirlenir ve her yıl Arttırılır.

Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi doğru olarak tamamlar?

a) %5

b) %10

c) %12

d) %15

e) %20

46.İş sağlığı ve güvenliği kurallarına aykırı davranan işverenler için Ve Hapis cezası öngörülmüştür.

Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla ve doğru olarak tamamlar?

a) Umumi Hıfzıssıhha kanunu iş kanununda

b) İş sağlığı ve güvenliği kanunu iş kanununda

c) Türk ceza kanunu umumi Hıfzıssıhha kanununda

d) İş sağlığı ve güvenliği kanunu umumi Hıfzıssıhha kanununda

e) İş sağlığı ve güvenliği kanunu Türk ceza kanunu'nda

47.Çok tehlikeli sınıfta yer alan 1000 çalışanı olduğu bir işyerinde işveren, en az kaç tane iş güvenliği uzmanı görevlendirir?

A) 4

B) 5

C) 6

D) 8

E) 10

48.Kaza anı ile maddi tazminat davasının hüküm tarihi arasında geçen süreye ne ad verilir?

A) İşlemiş zarar dönemi

B) Bilinebilen dönem

C) İşleyecek zarar dönemi

D) Belirlenebilen dönem

E) Bilinmeyen dönem

49. Avrupa Birliği'nin Çerçeve Direktifindeki genel ilke ve kuralların bütün direktiflere yansıtılması bu ilke ve kuralların --- çıkarılan her yeni direktifle giderek genişleyen bir alana yansıtılması ise ---

Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yerleri aşağıdakilerden hangisi sırasıyla ve doğru olarak tamamlar?

a) Bütüncül örgütlenme-genişleyen örgütlenmedir

b) Dikey örgütlenme-yatay örgütlenmedir

c) Bütüncül örgütlenme-yatay örgütlenmedir

d) Dikey örgütlenme-genişleyen örgütlenmedir

e) Genel örgütlenme-yansıyan örgütlenmedir

50.

I-Sivil savunma uzmanı

II-İş güvenliği uzmanı

III-Disiplin kurulu üyesi

IV-Hukuk müşaviri

Yukarıdakilerden hangileri iş sağlığı ve güvenliği kurulunda yer alır?

a) Yalnız II

b) I ve II

c) II ve III

d) III ve IV

e) II, III ve IV

51. Avrupa birliği'nin dayandığı temel ilke kuralları tanımlayan ve esas olarak kurucu anlaşmalardan ve bu anlaşmaları değiştiren anlaşmalardan oluşan Mevzuat tır.

yukarıdaki cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi doğru olarak tamamlar?

a) Birincil

b) ikincil

c) temel

d) ana

e) kurucu

52. Aşağıdakilerden hangisi Uluslararası alışma örgütünün sözleşme ile aynı numarayı taşıyan aynı nitelikte sözleşmeyi tamamlayan ve onaylayan ülkeyi bağlayan temel uygulama araçlarındandır?

a) Yönerge

b) uygulama kuralı

c) protokol

d) tüzük

e) direktif

53. İşyeri açma ve çalışma ruhsatının yenilenmesi veya intibakı gereken durumlarda yetkili idare tarafından süresi içinde müracaat yapılmadığını belirlenmesi anında tespit tarihinden itibaren ne kadarlık süre verilir?

a) 10 gün

b) 10 iş günü

c) 15 gün

d) 15 iş günü

e) 1 ay

54. İşçinin ölümü nedeniyle talep sahibinin sosyal seviyesine uygun bir yaşam seviyesini yakalayamayacak olması durumuna ne ad verilir?

a) Bakım yükümlülüğünde olmak

b) Bakım ihtiyaında olmak

c) Bakım gücüne sahip olmak

d) Bakım tazminine sahip olmak

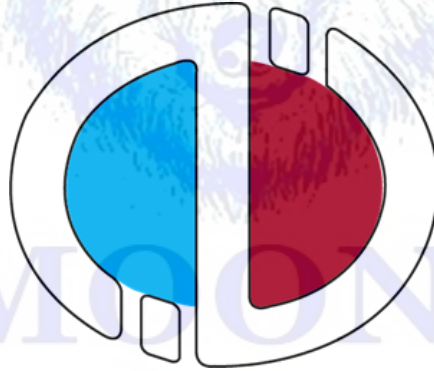
e) Bakım mecburiyetinde olmak

SINCE 2020

YENİLENEN
SİSTEME
GÖRE!

ÇEK403U İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

ÇIKMIŞ SORULAR

SPONSOR

KİTAPPDFONLINE

“DERS GEÇMENİN EN KOLAY YOLU”

SPONSOR

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

Soru 1

Aşağıdakilerden hangisi iş kazalarının önlenmesi konusunda işverenlerin rolü kapsamında yer almaz?

- A Güvenli çalışma koşullarını sağlayacak her türlü önlemi almak
- B işçilere düzenli olarak iş sağlığı ve güvenliği eğitimi vermek
- C iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin araçları noksansız bulundurmak

D Mevzuatı ihlal edenlere bağımsız ve tarafsız mahkemeler aracılığı ile gerekli yaptırımları uygulamak

- E iş sağlığı ve güvenliği mevzuatını titizlikle uygulamak

Soru 2

I. Kayıt dışı istihdamın yaygın hale gelmesi
II. işyerlerinin esnek çalışmaya yönelmesi
III. Kimyasalların kullanımının artması
Yukarıdakilerden hangileri iş sağlığı ve güvenliğinin önem kazanmasının ekonomik nedenleri arasında yer almaktadır?

- A Yalnız I
- B Yalnız III
- C I ve II**
- D II ve III
- E I, II ve III

Soru 3

- K. Kişisel özellikler
- L. Psikolojik faktörler
- M. Fizyolojik faktörler
- I. Medeni durum
- II. Fiziksel yetersizlik
- III. Zihinsel yetenek

Yukarıda verilen iş kazalarına yol açan faktörlerin ve örneklerinin doğru eşleştirmesi aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

- A I-K, II-M, III-L**
- B I-L, II-K, III-M
- C I-L, II-M, III-K
- D I-M, II-K, III-L
- E I-M, II-L, III-K

Soru 4

_____, günümüzde ergonomi olarak adlandırılan, iş ve işçi uyumunun sağlık ve iş verimi üzerinde etkili olduğu düşüncesini açıklayan ilk kişidir.

Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yeri aşağıdakilerden hangisi doğru olarak tamamlar?

- A Agricola
- B Hipokrat
- C Bernardino Ramazzini**
- D Heredot
- E Paracelsus

Soru 5

- I. işçilerin ücretlerinin nakdi ve aynı olarak ödenebilmesi
 - II. işçi, işverenin kusuruyla zarara uğrarsa işverenin zararın tazminiyle yükümlü olması
 - III. işçinin çalışmaya hazır bulunması halinde ücrete hak kazanması
- Yukarıdakilerden hangileri 1876 tarihli Mecelle ile düzenlenmiştir?

- A Yalnız I
- B Yalnız III
- C I ve II
- D II ve III**
- E I, II ve III

Soru 6

Aşağıdakilerden hangisi Cumhuriyet döneminde çıkarılan iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili düzenlemelerden biri değildir?

- A Maadin Nizamnamesi**
- B Ereğli Havzaı Fahmiyesi Maden Amelesinin Hukukuna Müteallik Kanun
- C Hafta Tatili Kanunu
- D Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanun
- E Umumi Hıfzıssıhha Kanunu

Soru 7

Aşağıdakilerden hangisi fiziksel ve mekanik çevre koşullarına bağlı iş kazası nedenleri kapsamında, makinelerin yol açtığı kaza nedenlerinden biri değildir?

- A Makinelerin standartlara uygun olmayan şekilde üretilmiş olması
- B Makinenin üretim hatası nedeniyle arızalı olması
- C Makineyi kullanan kişinin deneyimsiz olması**
- D Makinenin kapasitesinin aşırı zorlanması
- E Kişisel koruyucu malzemelerin kullanılmaması

Soru 8

Aşağıdakilerden hangisi işçilere yönelik koruyucu sağlık hizmetlerinden biri değildir?

- A Aşılama
- B Seroprofilaksi
- C Kemoprofilaksi
- D Beslenme
- E Fizik tedavi**

Soru 9

- I. Işık dışındaki hiçbir radyasyon gözle görülmemektedir.
 - II. Radyasyonun en tehlikeli türü iyonize olmayan radyasyondur.
 - III. Elektromanyetik, ses ve parçacık olmak üzere üçtür radyasyon biçimi vardır.
- Radyasyon ile ilgili yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur?

- A Yalnız I
- B Yalnız II
- C I ve II
- D I ve III**

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

E I, II ve III

Soru 10

1865 tarihli Dilaver Paşa Nizamnamesi günlük çalışma süresini kaç saat olarak belirlemiştir?

A 9

B 10

C 11

D 12

E 13

Soru 11

İşverenler, _____ veya daha fazla çalışanın bulunduğu ve _____ aydan fazla süren sürekli işlerin yapıldığı işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili çalışmalarda bulunmak üzere kurul oluştururlar.

Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yerleri aşağıdakilerden hangisi sırasıyla ve doğru olarak tamamlar?

A 10-1

B 10-3

C 30-6

D 50-3

E 50-6

Soru 12

Borçlunun alacaklıya karşı borçlanmış olduğu edimi ifayla yükümlü olmasına _____ denir.

Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yeri aşağıdakilerden hangisi doğru olarak tamamlar?

A sebep sorumluluğu

B akdi sorumluluk

C akit dışı sorumluluk

D kusur sorumluluğu

E hukuki sorumluluk

Soru 13

I. Ülkemizde büyük ölçekli işletmelerin ağırlıkta olması iş sağlığı ve güvenliği denetimlerinin yapılmasını zorlaştırmaktadır.

II. Ülkemizde iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili kurum ve kuruluşlar az sayıda olmakla birlikte dağıntıktır.

III. Ülkemizde iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili değerlendirmeler çoğu kez eksik ya da yanlış verilere dayanmaktadır.

İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili uygulamada karşılaşılan sorunlara ilişkin yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur?

A Yalnız I

B Yalnız III

C I ve II

D II ve III

E I, II ve III

Soru 14

I. Geçici iş ilişkisi kurulan işveren, işçiye talimat verme hakkına sahip değildir.

II. Geçici iş ilişkisi kurulan işveren, işçiye sağlık ve güvenlik risklerine karşı eğitim vermekle yükümlüdür.

III. Geçici iş ilişkisi kurulan işveren, işçiye gözetme borcundan tek başına sorumludur.

Geçici iş ilişkisi kurulan işverenin yükümlülükleri ile ilgili yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur?

A Yalnız II

B Yalnız III

C I ve II

D I ve III

E I, II ve III

Soru 15

I. İş kazaları ve meslek hastalıklarının kayıtlarını tutmak

II. İş sağlığı ve güvenliği konusunda alınan eğitime uygun olarak davranmak

III. İşle ilgili makine ve teçhizatı doğru şekilde kullanmak

IV. Kişisel koruyucu malzemelerini kurallara uygun olarak kullanmak

V. Diğer çalışanların sağlığını ve güvenliğini tehlikeye düşürmemek Ali, bir inşaat firmasında üç yıldır iş maki naşı operatörü olarak çalışmaktadır.

Yukarıdakilerden hangileri iş sağlığı ve güvenliği konusunda Ali'nin yapması gereken yükümlülüklerdendir?

A Yalnız I

B I ve II

C I ve III

D I, II ve V

E II, III, IV ve V

Soru 16

Aşağıdakilerden hangisi 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu kapsamında düzenleme altına alınan hususlardan biri değildir?

A Çalışan kadınların doğumdan sonra emzirme izni kullanacakları düzenlenmiştir.

B İşçilerin çalışma şartlarıyla ilgili hükümlere yer verilmiştir.

C 15 yaşından küçük olanların hiçbir sanayiye ait işletmede çalıştırılmayacakları düzenlenmiştir.

D Gece çalışmalarının belli bir düzene bağlanacağı belirtilmiştir.

E İşyerlerinde kullanılan araç-gereç, makineler ve ilkel maddeler yüzünden ortaya çıkabilecek kazalara, bulaşıcı hastalıklara ve meslek hastalıklarına karşı uygun tedbirler alınacağı düzenlenmiştir.

Soru 17

_____, haksız fiil sebebiyle ortaya çıkan zararın tazmini borcunun doğabilmesi için haksız fiil ile zarar arasında bulunması gereken neden-sonuç ilişkisini ifade eden kavramdır.

Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yeri aşağıdakilerden hangisi doğru şekilde tamamlar?

A Karine

B illiyet bağı

C Kusur oranı

D Haksız fiil

E Mücbir sebep

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

Soru 18

A, işyerinde çalışırken işverene ait köpeğin kendisini ısırması nedeniyle zarara uğramış ve Türk Borçlar Kanunu'nun sözleşmeden doğan sorumluluğu düzenleyen 417. maddesine göre zararının tazminini talep etmiştir. Türk Borçlar Kanunu'na göre A'nın zararın tazminini talep etmesi ne kadarlık zamanaşımı süresine tabidir?

- A 10 yıllık**
- B 5 yıllık
- C 3 yıllık
- D 1 yıllık
- E 6 aylık

Soru 19

Aşağıdakilerden hangisi olağan sebep sorumluluğu hallerinden biri değildir?

- A Hayvan bulunduranın sorumluluğu
- B Yapı malikinin sorumluluğu
- C Ayırt etme gücü bulunmayanların hakkaniyet sorumluluğu
- D Ağır tehlike taşıyan işletme sahibinin sorumluluğu**
- E Taşınmaz malikinin sorumluluğu

Soru 20

I. Mücbir sebep
II. Zarar görenin zarara kendisinin neden olması
III. Zarara üçüncü kişilerin yol açması
Yukarıdaki durumların hangilerinde işveren, meydana gelen iş kazalarında sorumluluktan kurtulur?

- A Yalnız I
- B Yalnız II
- C I ve III
- D II ve III
- E I, II ve III**

Soru 1

I. 1865 yılında çıkarılmıştır.
II. Ereğli Kömür Havzası'nda uygulanmıştır.
III. Günlük çalışma süresi on saat olarak belirlenmiştir.
IV. İşçi ücretlerinin öncelikli olarak ödenmesi düzenlenmiştir.
V. İş kazalarına karşı alınacak önlemler üzerinde durulmuştur.
Dilaver Paşa Nizamnamesi ile ilgili yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur?

- A I, II, III ve V
- B I, II, III ve IV**
- C II, III ve IV
- D II ve V
- E I ve II

Soru 2

I. Müslüman esnaf ve zanaatkarlardan oluşmaktadır.
II. Mesleki yapılanmanın içinde usta ile kalfa ve çırak arasındaki ilişki mevcuttur.
III. İş sağlığı ve güvenliği alanında bilinçli bir çalışmadan söz edebilmek mümkün değildir.

Türkiye'deki lonca teşkilatı ile ilgili yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur?

- A Yalnız I
- B Yalnız II
- C I ve III
- D II ve III**
- E I, II ve III

Soru 3

I. Kişisel özellikler
II. Fizyolojik faktörler
III. Psikolojik faktörler
IV. Üretim organizasyonu özellikleri
Yukarıdakilerden hangileri iş kazalarına yol açan insana bağlı nedenlerdendir?

- A Yalnız I
- B I ve II
- C I, II ve III**
- D I, II ve IV
- E II, III ve IV

Soru 4

_____ iş kazası nedenlerinden insana bağlı nedenler kapsamında tehlikeli davranışlara yol açan fizyolojik faktörlerden biridir.
Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yeri aşağıdakilerden hangisi doğru şekilde tamamlar?

- A Kıdem
- B Cinsiyet
- C Medeni durum
- D Eğitim düzeyi
- E Fiziksel uyumsuzluk**

Soru 5

Belirli bir dönemde, bir milyon insan-saatlik çalışma süresi içinde meydana gelen ve bir günden fazla işgöremezlikle sonuçlanan kaza sayısını ifade eden kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A Kazanın standart sapması
- B Kaza ağırlık oranı
- C Kaza sıklık oranı**
- D Kaza ortalaması
- E Kaza sayısı

Soru 6

I. Çalışanları korumak
II. Üretim güvenliğini sağlamak
III. İşyeri güvenliğini sağlamak
IV. Esnek çalışma biçimlerini geliştirmek
Yukarıdakilerden hangileri iş sağlığı ve güvenliğinin amaçlarındandır?

- A Yalnız I
- B I ve II
- C I, II ve III**
- D I, II ve IV
- E II, III ve IV

Soru 7

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

Eski bir hükümlü olan Cemil'e yönelik, sosyal yaşama uyum sağlamasını kolaylaştırmak amacıyla bazı çalışmalar yürütülmektedir. Cemil'e yönelik yürütülen bu çalışmalar aşağıdaki kavramların hangisi ile ilgilidir?

- A Mesleki rehabilitasyon
- B Sosyal rehabilitasyon**
- C Tıbbi rehabilitasyon
- D Sağlık eğitimi
- E işe dönüş muayenesi

Soru 8

Aşağıdakilerden hangisi yazdığı meslek hastalıkları kitabı ile iş sağlığının kurucusu olarak kabul edilmektedir?

- A Percival Pott
- B Bernardino Ramazzini**
- C Agricole
- D Herodot
- E Hipokrat

Soru 9

İş kazası nedeniyle ortaya çıkan üretim kaybı işveren açısından _____ bir maliyet türüdür. Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yeri aşağıdakilerden hangisi doğru şekilde tamamlar?

- A doğrudan
- B dolaylı**
- C brüt
- D yüksek
- E net

Soru 10

Dünya Sağlık Örgütü'ne (WHO) göre önceden planlanmamış, çoğu zaman yaralanmalara, makine ve teçhizatın zarara uğramasına veya üretimin bir süre durmasına yol açan olay _____ olarak tanımlanır. Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yeri aşağıdakilerden hangisi doğru şekilde tamamlar?

- A mesleki risk
- B zilyetlik
- C meslek hastalığı
- D illiyet bağı
- E iş kazası**

Soru 11

Kusurlarının hafif veya ağır olması hesaba katılmadan sorumlulardan her birinin zararın tamamından mesul tutulması _____ olarak ifade edilir. Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yeri aşağıdakilerden hangisi doğru şekilde tamamlar?

- A müteselsilen sorumluluk**
- B akdi sorumluluk
- C akit dışı sorumluluk
- D olağan sebep sorumluluğu
- E hukuka uygun müdahaleden doğan sorumluluk

Soru 12

Ahmet bir inşaat firmasında üç yıldır iş makinası operatörü olarak çalışmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi iş sağlığı ve güvenliği konusunda Ahmet'in yükümlülüklerinden biri değildir?

A iş kazaları ve meslek hastalıklarının kayıtlarını tutmak

- B Kişisel koruyucu malzemelerini kurallara uygun olarak kullanmak
- C işle ilgili makine ve teçhizatı doğru şekilde kullanmak
- D iş sağlığı ve güvenliği konusunda alınan eğitime uygun olarak davranmak
- E Diğer çalışanların sağlığını ve güvenliğini tehlikeye düşürmemek

Soru 13

Aslî görevinin yanında iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili önleme, koruma, tahliye, yangınla mücadele, ilk yardım gibi konularda özel olarak görevlendirilmiş, uygun donanıma ve yeterli eğitime sahip kişiler _____ olarak ifade edilir.

Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yeri aşağıdakilerden hangisi doğru şekilde tamamlar?

- A çalışan temsilcisi
- B işyeri hekimi
- C işveren vekili
- D destek elemanı**
- E üretim sorumlusu

Soru 14

Burhan, bir sivil hava aracının işletmecisi konumundadır. Bu işletmenin faaliyeti nedeniyle meydana gelecek zararlardan dolayı, Burhan'ın sorumluluğu aşağıdaki sorumluluk türlerinden hangisi kapsamındadır?

- A Hukuka uygun müdahaleden doğan sorumluluk
- B Olağan sebep sorumluluğu
- C Kusur sorumluluğu
- D Akdi sorumluluk
- E Tehlike sorumluluğu**

Soru 15

Betül, bir şekerleme fabrikasının işverenidir. 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında Betül'ün iş sağlığı ve güvenliği yükümlülükleri ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A Kullanılan iş makineleri, araç ve gereçlerin periyodik bakımlarının zamanında yapılmasını sağlamalıdır.
- B Çalışılan yer ve yapılan işe göre gerekli sağlık ve güvenlik eğitiminin verilmesini sağlamalıdır.
- C Teknolojik gelişmelere uygun iş sağlığı ve güvenliği önlemlerini almalıdır.
- D İş sağlığı ve güvenliği önlemlerine uyulup uyulmadığını denetlemelidir.
- E Gerekli önlemleri alma yükümlülüğü, işçilerin fiilen çalıştığı yer ile sınırlıdır.**

Soru 16

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

Aşağıdakilerden hangisi Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bünyesinde yer alan iş sağlığı ve güvenliğiyle ilgili birimlerden biri değildir?

A İş Sağlığı ve Güvenliği İç Denetim Birimi Başkanlığı

- B İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü
C İş Sağlığı ve Güvenliği Araştırma ve Geliştirme Enstitüsü Başkanlığı
D Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkezi
E İş Teftiş Kurulu Başkanlığı

Soru 17

İşverenler en az kaç çalışanın bulunduğu ve kaç aydan fazla süren sürekli işlerin yapıldığı işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili çalışmalarda bulunmak üzere kurul oluşturlar?

A 50 çalışan / 6 ay

- B 40 çalışan / 5 ay
C 30 çalışan / 4 ay
D 20 çalışan / 3 ay
E 10 çalışan / 2 ay

Soru 18

Haksız fiil sebebiyle ortaya çıkan zararın tazmini borcunun doğabilmesi için haksız fiil ile zarar arasında bulunması gereken neden-sonuç ilişkisini ifade eden kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A Mücbir sebep
B Kusur oranı
C Haksız fiil
D illiyet bağı
E Karine

Soru 19

- I. iş sözleşmesinin geçersizliği
II. işverenin alacaklı temerrüdüne düşmesi
III. işçinin iş sözleşmesini derhal fesih hakkı
IV. işin durdurulması

Yukarıdakilerden hangileri işverenin 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu kapsamında işçiyi gözetme borcuna aykırı davranmasının hukuki sonuçlarındandır?

- A Yalnız I
B II ve III
C III ve IV
D I, II ve III
E I, II ve IV

Soru 20

- I. Akdi sorumluluk
II. Akit dışı sorumluluk
III. Hukuka uygun müdahaleden doğan sorumluluk
IV. Sınırsız sorumluluk
Yukarıdakilerden hangileri genel anlamda sorumluluk türlerindendir?

- A Yalnız I
B I ve II

C I, II ve III

- D I, II ve IV
E I, III ve IV

Soru 1

- I. Yaş
II. Fiziksel yetersizlikler
III. Yorgunluk

Yukarıdakilerden hangileri iş kazalarının meydana gelmesinde insana bağlı nedenlerden tehlikeli davranışlara yol açan kişisel özelliklerdendir?

A Yalnız I

- B Yalnız II
C I ve III
D II ve III
E I, II ve III

Soru 2

- I. 1865 yılında çıkarılmıştır.
II. Günlük çalışma süresi on saat olarak belirlenmiştir.
III. işçi ücretlerinin öncelikli olarak ödenmesi düzenlenmiştir.
IV. iş kazalarına karşı alınacak önlemler üzerinde durulmuştur.
Dilaver Paşa Nizamnamesi ile ilgili yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur?

- A Yalnız II
B I ve II
C I, II ve III
D I, II ve IV

E I, II, III ve IV

Soru 3

Akdi sorumluluk ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A Akdi sorumluluk kural olarak kusursuz sorumluluk esasına dayanır.
B Zamanaşımı süresi 5 yıldır.
C Borçlunun sözleşme ile üstlendiği borcu gereği gibi ifa etmemesi kusurlu olduğu sonucunu doğurmaz.
D Akdi borcun varlığına ilişkin ispat yükü borçluya aittir.

E Taraflar arasında bir borç ilişkisinin bulunması gereklidir.

Soru 4

Aşağıdakilerden hangisi kusurlarının hafif veya ağır olması hesaba katılmadan sorumlulardan her birinin zararın tamamından mesul tutulmasıdır?

- A Akdi sorumluluk
B Müteselsilen sorumluluk
C Hukuka uygun müdahaleden doğan sorumluluk
D Olağan sebep sorumluluğu
E Akit dışı sorumluluk

Soru 5

- I. iş sözleşmesinin geçersizliği
II. işverenin alacaklı temerrüdüne düşmesi
III. işçinin iş sözleşmesini derhal fesih hakkı

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

IV. İşin durdurulması

Yukarıdakilerden hangileri işverenin 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu kapsamında işçiyi gözetme borcuna aykırı davranmasının hukuki sonuçlarındandır?

- A Yalnız I
- B II ve III
- C III ve IV
- D I, II ve III**
- E I, II ve IV

Soru 6

I. Cenaze giderleri
II. Tedavi giderleri
III. Kazanç kaybı
Yukarıdakilerden hangileri maddi tazminatın zarar kalemlerindendir?

- A Yalnız I
- B Yalnız II
- C I ve III
- D II ve III**
- E I, II ve III

Soru 7

I. işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilen işyerleri, yetkili idareler tarafından ruhsatın verildiği tarihten itibaren en geç 1 ay içinde kontrol edilir.
II. işyerinin, verilen süre içinde kontrol edilmemesi halinde ruhsat iptal olur.
III. Denetimlerde, mevzuata uygun olmayan unsurların ve noksanlıkların tespiti halinde işyerine bu noksanlık ve hatalarını gidermesi için bir defaya mahsus olmak üzere 1 aylık süre verilir.
Sihhi işyerleri açısından ruhsatların düzenlenmesi ve kesinleşmesi ile ilgili yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur?

- A Yalnız I**
- B Yalnız II
- C I ve III
- D II ve III
- E I, II ve III

Soru 8

Bir gıda firmasında işçi olarak çalışan Ali'nin geçirdiği iş kazası sonucunda, bedensel bütünlüğünün ihlali söz konusu olmuş ve Ali bedensel zarara uğramıştır. Ali bu olayla ilgili işverene karşı manevi tazminat davası açmayı düşünmektedir.
Yukarıdaki olaya göre, manevi tazminat miktarının belirlenmesi ve talebiyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A Tazminata hükmedilmesi konusunda nihai kararı bilirkişiler verecektir.
- B Manevi tazminat, mevzuatımızda uygun bir miktar para olarak ifade edilmiştir.**
- C Yargıtay'ın yerleşmiş uygulamasında, tazminat miktarının takdir ve denetimi konusunda sadece,

davacıların duyduğu elem ve ızdırabın derecesi dikkate alınmaktadır.

D Bu tazminat, davacıların malvarlığı hukukuna ilişkin zararının karşılanmasını amaçlamaktadır.

E Tazminat, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'ndaki ilkeler çerçevesinde takdir edilecektir.

Soru 9

Ölümlü iş kazası meydana gelen maden işyerlerinde kusuru yargı kararı ile tespit edilen işverenin mahkeme tarafından kaç yıl süreyle kamu ihalelerine katılması yasaklanır?

- A 1
- B 2**
- C 3
- D 5
- E 7

Soru 10

I. Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü

II. İşveren

III. Sosyal Güvenlik Kurumu

Yukarıdakilerden hangileri iş kazası ve meslek hastalıkları sonucunda ortaya çıkan zararın karşılanmasını sağlayan kaynaklardandır?

- A Yalnız I
- B Yalnız II
- C I ve III
- D II ve III**
- E I, II ve III

Soru 11

İdari yaptırımlarla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A Kamu hukuku yaptırımı niteliği taşırlar.
- B Kamu yararını yerine getirmede idareye yardımcı olan araçlardır.

C idari yaptırımların uygulanabilmesi için yargı kararına ihtiyaç vardır.

D İş güvenliğinin sağlanması konusunda idari yaptırımlar büyük öneme sahiptir.

E Uygulanmasında idare hukukuna özgü usuller geçerlidir.

Soru 12

I. İş kazası belediye sınırları içinde meydana gelmişse polis karakolları yardımıyla Cumhuriyet Savcılığı tarafından yürütülür.

II. İşveren, meydana gelen iş kazasını kolluk kuvvetlerine üç işgünü içinde bildirmekle yükümlüdür.

III. Soruşturmada, tutuklamaya ancak Cumhuriyet Savcısı karar verebilir.

İş kazaları sonrasında yapılan soruşturmalar ile ilgili yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur?

- A Yalnız I**
- B Yalnız III
- C I ve II
- D II ve III

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

E I, II ve III

Soru 13

- I. İş Sağlığı ve Güvenliği Sözleşmesi Protokolü
II. İş Sağlığı Hizmetleri Sözleşmesi
III. Radyasyondan Korunma Sözleşmesi
Yukarıdaki Uluslararası Çalışma Örgütü belgelerinden hangileri Türkiye tarafından onaylanmıştır?

- A Yalnız I
B Yalnız III
C I ve II
D II ve III
E I, II ve III

Soru 14

- K. 1
L. 2
M. 5

- I. İş sağlığı ve güvenliği çalışan temsilcisi
II. Tam gün çalışacak işyeri hekimi
III. Tam gün çalışacak iş güvenliği uzmanı
2000 işçinin çalıştığı az tehlikeli sınıfta yer alan bir işyerinde görevlendirilmesi gereken asgari iş sağlığı ve güvenliği çalışan temsilcisi, işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanı sayılarının eşleştirilmesi aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A I-M, II-K, III-L**
B I-M, II-L, III-K
C I-L, II-K, III-M
D I-L, II-M, III-K
E I-K, II-L, III-M

Soru 15

- I. Seçime katılma hakkına sahip olanlar, İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nda çalışan olarak nitelendirilen herkestir.
II. Seçim sonuçları itibarıyla 2 yıl süreyle geçerlidir.
III. Seçim işyerinde çalışanların en az yarısından bir fazlasının katılacağı bir oylamayla yapılır.
İş sağlığı ve güvenliği çalışan temsilcisinin seçimi ile ilgili yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur?

- A Yalnız I
B Yalnız II
C I ve III
D II ve III
E I, II ve III

Soru 16

- Avrupa Birliği'nde Avrupa Tek Senedi onaylanıncaya kadar iş sağlığı ve güvenliği alanı aşağıdakilerden hangisi ile düzenlenmekteydi?

- A İş Sağlığı Hizmetleri Sözleşmesi
B Avrupa Birliği Çerçeve Sözleşmesi
C Topluluk Antlaşması
D Uluslararası Çalışma Örgütü Anayasası
E Avrupa İnsan Hakları Bildirgesi

Soru 17

Selma, (C) sınıfı belgeye sahip bir iş güvenliği uzmanıdır. Selma'nın iş güvenliği uzmanı olarak görev, yetki ve sorumlulukları ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A İş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin yürütülmesi konusunda ihmali bulunması halinde hizmet sunduğu işverene karşı sorumlu olacaktır.
B İşyeri hekimiyle işbirliği yaparak yıllık çalışma planını hazırlamakla yükümlüdür.
C Tehlikeli sınıfta yer alan bir işyerinde çalışabilir.
D Çalışma ortamının gözetimini yapmakla görevlidir.
E Risk değerlendirmesi yapmak, görevleri arasında yer alır.

Soru 18

- Uluslararası Çalışma Örgütü'nün sözleşmeyle aynı numarayı taşıyan, aynı nitelikte, sözleşmeyi tamamlayan ve onaylayan ülkeyi bağlayan temel uygulama aracı aşağıdakilerden hangisidir?

- A ikincil mevzuat
B Protokol
C Direktif
D Karar
E Tavsiye kararı

Soru 19

- K. Özgün İşkollarındaki Korunma ilkeleri ve Kuralları
L. Özgün Risklerden Korunma ilkeleri ve Kuralları
M. İş Sağlığı ve Güvenliğinin Temel ilke ve Kuralları
I. İş Sağlığı Hizmetleri Sözleşmesi
II. Mesleki Kanseler Sözleşmesi
III. Tarımda Sağlık ve Güvenlik Sözleşmesi

Yukarıda belirtilen Uluslararası Çalışma Örgütü'nün iş sağlığı ve güvenliği alanındaki sözleşmeleri ve sözleşmelerin dahil olduğu gruplar, aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak eşleştirilmiştir?

- A I-K, II-L, III-M
B I-K, II-M, III-L
C I-L, II-K, III-M
D I-M, II-K, III-L
E I-M, II-L, III-K

Soru 20

- I. işyeri hekimi
II. iş güvenliği uzmanı
III. Diğer sağlık personeli
Ortak sağlık ve güvenlik birimi kurulabilmesi ve hizmet sunabilmesi için yukarıdakilerden hangilerinin tam süresi olarak istihdam edilmesi zorunludur?

- A Yalnız II
B Yalnız III
C I ve II
D I ve III
E I, II ve III

Soru 1

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

Bir tekstil atölyesinde dikişi olarak çalışan Oktay iş kazası geçirmiştir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi iş kazasının Oktay açısından ortaya çıkardığı maliyetlerden biridir?

- A Sigortalanamamış tedavi giderleri
- B işçinin ailesine ödenen tazminatlar
- C Gelir kaybı veya gelirden azalma**
- D Fazla mesai maliyeti
- E Soruşturma nedeniyle harcanan zaman maliyeti

Soru 2

Osmanlı imparatorluğu'nda Tanzimat'tan önceki dönemde, esnaf zaviyelerinin etkisinin zaman içinde azalmasıyla bunların yerini _____ almıştır. Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yeri aşağıdakilerden hangisi doğru şekilde tamamlar?

- A vakıflar
- B medreseler
- C bakanlıklar
- D loncalar**
- E dernekler

Soru 3

Aşağıdakilerden hangisi iş kazası nedenlerinden insana bağlı nedenler kapsamında, işçinin karşı karşıya bulunduğu ve başatmekte zorlandığı çeşitli sorunlardan kaynaklanan ve işçinin iş kazasına uğrama ihtimalini artıran tehlikeli davranışlara yol açan psikolojik faktördür?

- A Aşırı güven duygusu
- B Zihinsel yetenek
- C Sakarlık
- D Stres**
- E ihmalkarlık

Soru 4

Baca temizleme işlerinde çalışanlara ilişkin olarak 1788 tarihli Baca Temizleyicileri Kanunu, aşağıdaki ülkelerin hangisinde çıkarılmıştır?

- A Almanya
- B İngiltere**
- C İtalya
- D İsviçre
- E Fransa

Soru 5

I. işverenin iş sağlığı ve güvenliği önlemlerini almaması
II. işçinin alınmayan önlemler nedeniyle zarara uğraması
III. Uygun illiyet bağının olması
IV. Mücbir sebebin olması
V. ilgili kurumların onayının olması
Yukarıdakilerden hangileri Türk Borçlar Kanunu kapsamında işverenin iş kazası ve meslek hastalıklarına ilişkin sorumluluğunun koşullarındandır?

- A I ve II
- B I ve V
- C 1,11 ve III**
- D I, II ve V

E II, III ve IV
Soru 6

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A Geçici iş ilişkisi kurulan işverenin, iş sağlığı ve güvenliği risklerine karşı çalışanlara gerekli eğitimin verilmesine yönelik bir yükümlülüğü bulunmamaktadır.
 - B Herhangi bir nedenle 6 aydan daha fazla süreyle işten uzak kalanlara, tekrar işe başlatılmadan önce bilgi yenileme eğitimi verilir.**
 - C Eğitimlerde geçen süreler iş süresinden sayılmaz.
 - D Çalışan temsilcileri, iş sağlığı ve güvenliği eğitiminden muafırlar.
 - E Eğitimin maliyeti işçi ve işveren arasında paylaştırılır.
- Soru 7
- İş kazası ve meslek hastalığında işverenin sorumluluğunun hukuki dayanağı kapsamında aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nda, iş kazası ve meslek hastalığı nedeniyle sigortalıyı çalıştıran işverenin Sosyal Güvenlik Kurumu karşısındaki sorumluluğuna ilişkin düzenlemeler bulunmaktadır.
- B 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu'nda da iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin hükümler bulunmaktadır.
- C 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'na göre işveren, iş sağlığı ve güvenliğini sağlamak için her türlü önlemi almakla yükümlüdür.
- D Toplu iş sözleşmelerinde, işyerlerinde ve işletmelerde işçilerin iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili alınması gereken önlemlere ilişkin düzenlemelere yer verilebilir.
- E işverenin işçiyi koruma ve gözetme borcuna ilişkin kanuni düzenlemelerin tümü özel hukuk niteliği taşımaktadır.**

Soru 8

Aşağıdakilerden hangisi işçinin kaza olmasaydı kaza anından tazminata esas alınan bilirkişi raporu tarihine kadar çalışarak elde edeceği ücrettir?

- A Objektif ücret
- B Cari ücret
- C Bilinemeyen ücret
- D Pasif ücret
- E Belirlenebilen ücret**

Soru 9

Destekten yoksun kalma tazminatında genç yaşta ölen bir çocuk, anne ve babası açısından nasıl bir destektir?

- A Farazi destek**
- B Özel destek
- C Gerçek destek
- D Genel destek
- E Mutlak destek

Soru 10

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

İş kazası sonrasında bedensel bütünlüğü ihlal edilen işçinin mesleğini tam ya da gereği gibi yürütmesine engel olan veya zorlaştıran durum aşağıdakilerden hangisidir?

- A Fiziksel uyumsuzluk
- B Verimsizlik
- C Meslekte kazanma gücü kaybı**
- D Çalışma gücü kaybı
- E Fiziksel yetersizlik

Soru 11

Çok tehlikeli sınıfta yer alan maden, metal ve yapı işleri ile tehlikeli kimyasallarla çalışılan işlerin yapıldığı veya büyük endüstriyel kazaların olabileceği işyerlerinde, ayrıca risk değerlendirmesi yapılmamış olması durumunda aşağıdaki idari yaptırımların hangisi uygulanır?

- A Kamu ihalesinden yasaklama
- B İşyerinin kapatılması
- C idari para cezası
- D Hapis cezası
- E İşin durdurulması**

Soru 12

Güvenlik raporu hazırlama yükümlülüğü bulunan işverenlerin, hazırladıkları güvenlik raporlarının içerik ve yeterlilikleri _____ tarafından incelendikten sonra işyerleri işletmeye açılabilir. Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yeri aşağıdakilerden hangisi doğru şekilde tamamlar?

- A Kolluk kuvvetleri
- B Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı**
- C Sağlık Bakanlığı
- D Belediye
- E Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

Soru 13

Bir gıda firmasında işçi olarak çalışan Ali'nin geçirdiği iş kazası sonucunda, bedensel bütünlüğünün ihlali söz konusu olmuş ve Ali bedensel zarara uğramıştır. Ali bu olayla ilgili işverene karşı manevi tazminat davası açmayı düşünmektedir. Yukarıdaki olaya göre, manevi tazminat miktarının belirlenmesi ve talebiyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A Tazminata hükmedilmesi konusunda nihai kararı bilirkişiler verecektir.
- B Bu tazminat, davacıların malvarlığı hukukuna ilişkin zararının karşılanmasını amaçlamaktadır.
- C Yargıtay'ın yerleşmiş uygulamasında, tazminat miktarının takdir ve denetimi konusunda sadece, davacıların duyduğu elem ve ızdırabın derecesi dikkate alınmaktadır.
- D Manevi tazminat, mevzuatımızda uygun bir miktar para olarak ifade edilmiştir.**
- E Tazminat, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'ndaki ilkeler çerçevesinde takdir edilecektir.

Soru 14

Mevzuatın yetki verdiği durumlarda idarenin, herhangi bir yargı kararına dayanmadan, doğrudan doğruya idari bir işlemle idare hukukuna özgü usullerle kamu yararını korumak amacıyla verdiği cezalara ne ad verilir?

- A idari yaptırım**
- B Tazminat
- C Yargısal yaptırım
- D Hukuki yaptırım
- E Cezai yaptırım

Soru 15

Uluslararası Çalışma Örgütü'nün sözleşmeyle eşzamanlı çıkarılan, onaylanması gerekmeyen, bağlayıcı olmayan, ilke ve kuralların nasıl uygulanacağını açıklayan sözleşmeyi tamamlayan belgesi aşağıdakilerden hangisidir ?

- A Tüzük
- B Protokol
- C Karar
- D Tavsiye Kararı**
- E Direktif

Soru 16

Az tehlikeli sınıfta bulunan 10'dan az çalışanı olan işyerlerine iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin yerine getirilmesinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından destek sağlanması aşağıdakilerden hangisinin kararı ile gerçekleşir?

- A Bakanlar Kurulu**
- B Sağlık Bakanlığı
- C Başbakanlık
- D Maliye Bakanlığı
- E Kalkınma Bakanlığı

Soru 17

İşyeri sağlık ve güvenlik birimi ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A İşyeri sağlık ve güvenlik biriminde işyeri hekimi görevlendirilmesi zorunlu değildir.
- B İşyeri sağlık ve güvenlik biriminin bölümleri farklı alanlarda bulunur.
- C İşyeri sağlık ve güvenlik birimi, iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini yürütmek üzere işyerinde kurulan, gerekli donanım ve personele sahip birimdir.**
- D İşyeri sağlık ve güvenlik biriminin asıl işin yürütüldüğü mekandan uzak bir noktada kurulması esastır.
- E İşyeri sağlık ve güvenlik biriminde dört metrekareden az olmamak üzere bir iş güvenliği uzmanı odası bulunur.

Soru 18

_____, Avrupa Birliği'nin dayandığı temel ilke ve kuralları tanımlar ve esas olarak kurucu antlaşmalardan ve bu antlaşmaları değiştiren antlaşmalardan oluşur. Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yeri aşağıdakilerden hangisi doğru şekilde tamamlar?

- A Yan mevzuat

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

- B ikincil mevzuat
C Genel mevzuat
D Özel mevzuat
E Birincil mevzuat

Soru 19

Aşağıdakilerden hangisi iş sağlığı ve güvenliği konusunda uluslararası mevzuat oluşturma amaçlarından biri değildir?

- A Uygulamalara bilimsel teknik destek sağlamak
B İşveren örgütlerini geliştirmek
C Ülkelere uygulamada yol gösterecek uluslararası standartlar belirlemek
D Önleme ve koruma sağlamak
E İşçilerin çalışma ve hayat koşullarını iyileştirmeye destek olarak sosyal adalete katkıda bulunmak

Soru 20

Veli çalıştığı işyerinden ayrılarak evine daha yakın olan başka bir işyerinde çalışmaya başlamıştır. Veli'nin yeni işverenin onun kişisel sağlık dosyasını talep etmesi durumunda, önceki işverenin dosyanın bir örneğini onaylayarak kaç ay içerisinde göndermesi gerekmektedir?

- A 1**
B 2
C 3
D 4
E 5

Soru 1

Aşağıdakilerden hangisi iş sağlığı ve güvenliğinin amaçlarından biridir?

- A Mevzuat oluşturmak
B İşyeri güvenliğini sağlamak
C Çevre güvenliğini sağlamak
D Teknik ilerlemeyi sağlamak
E Kamuoyu baskısı oluşturmak

Soru 2

İş kazası nedeniyle ortaya çıkan üretim kaybı işveren açısından _____ bir maliyet türüdür. Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yeri aşağıdakilerden hangisi doğru olarak tamamlar?

- A dolaylı**
B net
C yüksek
D doğrudan
E brüt

Soru 3

İşyerlerini, işin yürütümü nedeniyle oluşan tehlikelerden ve sağlığa zarar verebilecek koşullardan arındırarak, daha iyi bir çalışma ortamı sağlamak için yapılan sistemli çalışmalara _____ adı verilir. Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yeri aşağıdakilerden hangisi doğru olarak tamamlar?

- A risk değerlendirmesi
B İşyeri denetimi

C İş güvenliği

- D İş sağlığı
E güvenlik raporu

Soru 4

Aşağıdakilerden hangisi işçilerin sağlığını korumaya yönelik önlemlerden olan koruyucu sağlık hizmetleri kapsamında işyeri çevrelerine yönelik koruyucu sağlık hizmetlerinden biridir?

- A Sağlık eğitimi
B Portör taramaları
C Acil yardım ve ilk yardım
D Yeterli ve temiz su sağlanması
E Erken tanı çalışmaları

Soru 5

I. Mücbir sebep
II. Zarar görenin zarara kendisinin neden olması
III. Zarara üçüncü kişilerin yol açması
Yukarıdaki durumların hangilerinde işveren, meydana gelen iş kazalarında sorumluluktan kurtulur?

- A Yalnız I
B Yalnız II
C I ve III
D II ve III
E 1, II ve III

Soru 6

Türkiye'de iş sağlığı ve güvenliğiyle ilgili kurum ve kuruluşların çok sayıda ve dağınık şekilde olması, aşağıdakilerden hangisi ile ilgilidir?

A Örgütlenme ve koordinasyon yetersizliklerinden kaynaklanan sorunlar

- B İşyerlerinin yapısından kaynaklanan sorunlar
C İstatistiksel verilerden ve araştırma sonuçlarından kaynaklanan sorunlar
D Eğitimle ilgili sorunlar
E Kanuni düzenlemelerden kaynaklanan sorunlar

Soru 7

Akdi sorumluluk ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A Akdi borcun varlığına ilişkin ispat yükü borçluya aittir.
B Zamanaşımı süresi 5 yıldır.
C Taraflar arasında bir borç ilişkisinin bulunması gereklidir.
D Akdi sorumluluk kural olarak kusursuz sorumluluk esasına dayanır.
E Borçlunun sözleşme ile üstlendiği borcu gereği gibi ifa etmemesi kusurlu olduğu sonucunu doğurmaz.

Soru 8

Ayşe, bir şekerleme fabrikasının işverendir. 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında Ayşe'nin iş sağlığı ve güvenliği yükümlülükleri ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

A Gerekli önlemleri alma yükümlülüğü, işçilerin fiilen çalıştığı yer ile sınırlıdır.

B Teknolojik gelişmelere uygun iş sağlığı ve güvenliği önlemlerini almalıdır.

C İş sağlığı ve güvenliği önlemlerine uyulup uyulmadığını denetlemelidir.

D Çalışılan yer ve yapılan işe göre gerekli sağlık ve güvenlik eğitiminin verilmesini sağlamalıdır.

E Kullanılan iş makineleri, araç ve gereçlerin periyodik bakımlarının zamanında yapılmasını sağlamalıdır.

Soru 9

Gayrisihhi müesseselerin yeniden sınıflandırılmasında yapılan değişiklik sonucunda üst sınıfa geçmiş olan tesislerin ne kadar süre içinde yeni sınıfa göre açılma ruhsatı alması zorunludur?

A 1 ay

B 3 ay

C 6 ay

D 1 yıl

E Yeniden ruhsat alınması gerekmez.

Soru 10

Umuma açık istirahat ve eğlence yerleri için düzenlenen işyeri açma ve çalıştırma ruhsatlarının bir örneği en geç kaç gün içinde yetkili idare tarafından kolluk kuvvetlerine gönderilmek zorundadır?

A 2

B 7

C 10

D 15

E 30

Soru 11

İşveren işyerinde meydana gelen iş kazasını ne kadar zaman içinde o yer yetkili kolluk kuvvetlerine bildirmekle yükümlüdür?

A Derhal

B 1 işgünü

C 3 işgünü

D 5 işgünü

E 7 işgünü

Soru 12

Aşağıdakilerden hangisi işverenlerin işçilerin iş kazası ve meslek hastalığından kaynaklanan karşılanmayan zararını karşılamalarını sağlamak amacıyla açtıkları davalardır?

A Alacak davaları

B Tazminat davaları

C Eda davaları

D Tespit davaları

E İcra davaları

Soru 13

Bilirkişinin hesap raporu tarihiyle hüküm tarihi arasındaki dönem ve hüküm tarihinden işgörebilirlik çağının sonuna kadar devam eden dönemi kapsayan ücretlere _____ adı verilir.

Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yeri aşağıdakilerden hangisi doğru olarak tamamlar?

A belirlenebilen ücretler

B yoksun kalan ücretler

C farazi ücretler

D hak edilen ücretler

E bilinmeyen ücretler

Soru 14

Birinci sınıf gayrisihhi müesseseler için yer seçimi ve tesis kurma izni, tesisin imara uygun olması şartıyla verildiği tarihten itibaren kaç yıl geçerlidir?

A 1

B 2

C 3

D 5

E 10

Soru 15

Aşağıdakilerden hangisi maddi zararın belirlenmesinde başvuru unsurlarından biridir?

A İşyerindeki kıdem

B Ücret

C Eğitim seviyesi

D Cinsiyet

E Çocuk sayısı

Soru 16

I. Radyasyondan Korunma Sözleşmesi

II. Büyük Sanayi Kazalarının Önlenmesi Sözleşmesi

III. Tarımda Sağlık ve Güvenlik Sözleşmesi

Yukarıdakilerden hangileri Uluslararası Çalışma

Örgütü'nün özgün risklerden korunma ilkeleri ve kuralları kapsamındaki sözleşmelerdendir?

A Yalnız I

B Yalnız III

C I ve II

D II ve III

E I, II ve III

Soru 17

I. Endüstriyel hijyenin temel ilkeleri

II. Acil durum önlemleri

III. Önleme politikası geliştirme teknikleri

İş sağlığı ve güvenliği kurulu üyeleri, yukarıdaki konulardan hangileri ile ilgili eğitim alırlar?

A Yalnız I

B Yalnız III

C I ve II

D II ve III

E I, II ve III

Soru 18

I. işyeri hekimi

II. iş güvenliği uzmanı

III. Diğer sağlık personeli

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

Ortak sağlık ve güvenlik birimi kurulabilmesi ve hizmet sunabilmesi için yukarıdakilerden hangilerinin tam süreli olarak istihdam edilmesi zorunludur?

- A Yalnız II
- B Yalnız III
- C I ve II
- D I ve III
- E I, II ve III**

Soru 19

Uluslararası Çalışma Örgütü'nün sözleşmeyle aynı numarayı taşıyan, aynı nitelikte, sözleşmeyi tamamlayan ve onaylayan ülkeyi bağlayan temel uygulama aracı aşağıdakilerden hangisidir?

- A İkincil mevzuat
- B Tavsiye kararı
- C Direktif
- D Karar
- E Protokol**

Soru 20

Uluslararası Çalışma Örgütü'nün, her üye ülkenin bir ulusal iş sağlığı ve güvenliği ve çalışma çevresi politikası hazırlaması, uygulaması ve düzenli olarak gözden geçirmesini hükme bağlayan düzenlemesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A Adil Bir Küreselleşme için Sosyal Adalet Bildirgesi
- B Çalışma Çevresi Sözleşmesi
- C Çalışmaya ilişkin Temel Haklar ve ilkeler Bildirgesi
- D İş Sağlığı ve Güvenliği Sözleşmesi**
- E İş Sağlığı Hizmetleri Sözleşmesi

Soru 1

Belirli bir dönemde, bir milyon insan-saatlik çalışma süresi içinde meydana gelen ve bir günden fazla işgöremezlikle sonuçlanan kaza sayısını ifade eden kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A Kazanın standart sapması
- B Kaza sıklık oranı**
- C Kaza sayısı
- D Kaza ağırlık oranı
- E Kaza ortalaması

Soru 2

Aşağıdakilerden hangisi yazdığı meslek hastalıkları kitabı ile iş sağlığının kurucusu kabul edilmektedir?

- A Agricole
- B Hipokrat
- C Herodot
- D Bernardino Ramazzini**
- E Percival Pott

Soru 3

I. Mücbir sebep
II. Zarar görenin kusuru
III. Zamanaşımı
Yukarıdakilerden hangileri illiyet bağıını ortadan kaldıran sebeplerdendir?

- A Yalnız I
- B Yalnız III
- C I ve II**
- D II ve III
- E I, II ve III

Soru 4

Aşağıdakilerden hangisi İş Sağlığı ve Güvenliği Araştırma ve Geliştirme Enstitüsü Başkanlığının yürüttüğü çalışmalardan biri değildir?

- A İş güvenliği ile ilgili mühendislere ve teknik elemanlara sertifika programları düzenlemek**
- B Asbest tozuna maruz kalma taramaları yapmak
- C Değişik işkollarına ait işyerlerinde gürültü ölçümü yapmak
- D Bazı maddelerin kullanımı sonucu ortaya çıkan meslek hastalıkları olgularını saptamak
- E Tarama muayeneleri sonuçlarından kitapçıklar yayınlamak

Soru 5

Mevzuatın yetki verdiği durumlarda idarenin, herhangi bir yargı kararına dayanmadan, doğrudan doğruya idari bir işlemle idare hukukuna özgü usullerle kamu yararını korumak amacıyla verdiği cezalara ne ad verilir?

- A Tazminat
- B Yargısal yaptırım
- C Hukuki yaptırım
- D Cezai yaptırım
- E idari yaptırım**

Soru 6

İşyerinde işin durdurulmasını gerektiren hususların giderildiğinin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na yazılı olarak bildirilmesi halinde en geç kaç gün içinde işyerinde inceleme yapılmalıdır?

- A 5
- B 7**
- C 10
- D 15
- E 30

Soru 7

Aşağıdakilerden hangisi maddi zararın belirlenmesinde başvuru unsurlarından biridir?

- A Çocuk sayısı**
- B Eğitim seviyesi
- C Cinsiyet
- D İşyerindeki kıdem
- E Ücret

Soru 8

Maden üretim faaliyetleri ile bu faaliyetlere dayalı ruhsat sahasındaki geçici tesisler için işyeri açma ve çalışma ruhsatı aşağıdakilerden hangisi tarafından verilir?

- A Belediyeler
- B Bölge Müdürlüğü

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

C İl Özel idareleri

- D Sosyal Güvenlik Kurumu
E Valilik

Soru 9

Aşağıdakilerden hangisi işçinin kaza olmasaydı kaza anından tazminata esas alınan bilirkişi raporu tarihine kadar çalışarak elde edeceği ücrettir?

A Belirlenebilen ücret

- B Bilinemeyen ücret
C Objektif ücret
D Pasif ücret
E Cari ücret

Soru 10

Aşağıdakilerden hangisi işverenlerin işçilerin iş kazası ve meslek hastalığından kaynaklanan karşılanmayan zararını karşılamalarını sağlamak amacıyla açtıkları davalardır?

- A icra davaları
B Tespit davaları
C Alacak davaları
D Eda davaları

E Tazminat davaları

Soru 11

Ekonomik geleceğin sarsılmasının neden olduğu zarar aşağıdakilerden hangisi ile sınırlandırılmalıdır?

- A Ortalama yaşam beklentisiyle
B Kazançla
C Kıdemle

D Çalışma yaşıyla

- E Eğitim seviyesiyle

Soru 12

I. işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilmesi
II. işin durdurulması
III. işyerinin kapatılması
IV. Ölümlü iş kazası sebebiyle kamu ihalesinden yasaklama
V. Ticaretten men edilme
Yukarıdakilerden hangileri iş güvenliği tedbirlerini almayan işverenlere idari yaptırım uygulanmasını gerektiren kanuni düzenlemelerdir?

- A Yalnız I
B Yalnız III
C I, II ve IV
D I, III ve IV
E I, II, III ve V

Soru 13

Aşağıdakilerden hangisi çalışan temsilcisi olabilme şartlarından biridir?

- A işyerinin tam süreli daimi çalışanı olmak
B En az lise düzeyinde eğitim görmüş olmak
C En az 5 yıllık iş deneyiminin bulunması
D Okur yazar olmak
E En az 1 yıllık iş deneyiminin bulunması

Soru 14

Çalışan temsilcilerinin seçim sonuçları kaç yıl süreyle geçerlidir?

A 5

- B 4
C 3
D 2
E 1

Soru 15

Tehlikeli sınıfta yer alan ve 3000 çalışanın bulunduğu bir işyerinde, işveren en az kaç tane tam gün çalışacak işyeri hekimi görevlendirecektir?

- A 1
B 2
C 3
D 4
E 5

Soru 16

Aşağıdakilerden hangisi Uluslararası Çalışma Örgütü'nün ulusal iş sağlığı ve güvenliği ve çalışma çevresi politikasının her üye tarafından hazırlanmasını, uygulanmasını ve düzenli olarak gözden geçirilmesini hükme bağlayan düzenlemesidir?

- A İş Sağlığı ve Güvenliği için Destekleyici Çerçeve
B İş Sağlığı ve Güvenliği Sözleşmesi Protokolü
C İş Sağlığı Hizmetleri Sözleşmesi
D İş Sağlığı ve Güvenliği Sözleşmesi
E Çalışma Çevresi Sözleşmesi

Soru 17

İşyeri hekimleri, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili alınması gereken tedbirlerden acil durum gerektiren hallerde işverene yazılı olarak durumu bildirmelerine rağmen işverenin makul bir süre içinde gereken tedbirleri almaması halinde durumu hangi kuruma yazılı olarak bildirmekle yükümlüdürler?

- A Valilik
B Sosyal Güvenlik Kurumu
C İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü
D Belediye

E Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü

Soru 18

Uluslararası Çalışma Örgütü'nün sözleşmeyle eşzamanlı çıkarılan, onaylanması gerekmeyen, bağlayıcı olmayan, ilke ve kuralların nasıl uygulanacağını açıklayan sözleşmeyi tamamlayan belgesi aşağıdakilerden hangisidir ?

- A Protokol
B Tavsiye Kararı
C Direktif
D Tüzük
E Karar

Soru 19

Avrupa Birliği'nde, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili kararların nitelikli çoğunluk ile alınması aşağıdakilerden hangisi ile Topluluk Antlaşmasına eklenmiştir?

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

- A Cenevre Antlaşması
- B Versay Barış Antlaşması
- C Filadelfiya Bildirgesi
- D Avrupa Tek Senedi**
- E Lahey Barış Antlaşması

Soru 20

Aşağıdakilerden hangisi Avrupa Birliği'nin fiziksel, kimyasal ve biyolojik etkenler hakkındaki direktiflerinden biridir?

- A Ekranlı Araçlarda Yapılan Çalışmalarda Asgari Sağlık ve Güvenlik Gereklileri Hakkında Direktif
- B işçilerin işte Asbeste Maruz Kalmalarından Kaynaklanan Risklerden Korunmaları Hakkında Direktif**
- C işçilerin işte iş Teçhizatı Kullanmalarında Asgari Sağlık ve Güvenlik Gereklileri Hakkında Direktif
- D işte Sağlık ve/veya Güvenlik işaretleri Kullanılırken Uyulacak Asgari Gereklilikler Hakkında Direktif
- E işte işçilerin Sağlık ve Güvenliğinin Geliştirilmesini Destekleyen Önlemler Alınması Hakkında Direktif

DON'T ASK QUESTIONS,JUST FOLLOW...

SINCE 2020

SKYMOON PDF

DON'T ASK QUESTIONS,JUST FOLLOW...

SINCE 2020

YENİLENEN
SİSTEME
GÖRE!

SPONSOR

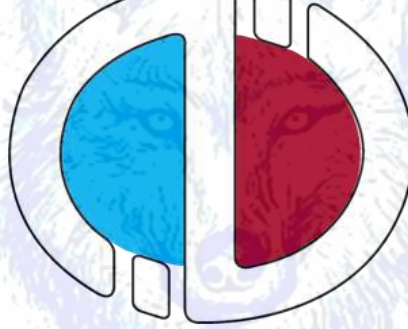
SKYMOON PDF

DON'T ASK QUESTIONS, JUST FOLLOW...

SKYMOON PDF

DON'T ASK QUESTIONS, JUST FOLLOW...

SINCE 2020

FİNAL SORU BANKASI

SKYMOON PDF

DON'T ASK QUESTIONS, JUST FOLLOW...

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

ÇEK403U

SORU 1.

Aşağıdakilerden hangisi iş sağlığı ve güvenliğinin amaçlarından biridir?

- A) İş kazası geçiren çalışanların zararını tazmin etmek
- B) Kayıt dışı istihdamı engellemek
- C) İşyeri güvenliğini sağlamak
- D) Üretim maliyetini düşürmek
- E) Ülkenin refah düzeyini artırmak

SORU 2.

İşçilerin fizik yeteneklerine göre makine, donanım ve araç-gereç geliştirme çalışmaları yapan bilim dalı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İş güvenliği
- B) Risk faktörü
- C) Ergonomi
- D) İş disiplini
- E) Risk değerlendirme

SORU 3.

Aşağıdakilerden hangisi Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na bağlı olan iş sağlığı ve güvenliğinden sorumlu birimlerinden biri değildir?

- A) İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü
- B) Türkiye Halk Sağlığı Kurumu
- C) İş Teftiş Kurulu Başkanlığı
- D) İş Sağlığı ve Güvenliği Merkezi Müdürlüğü
- E) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkezi

SORU 4.

Haksız fiil sebebiyle ortaya çıkan zararın tazmini borcunun doğabilmesi için haksız fiil ile zarar arasında bulunması gerekli neden sonuç ilişkisini ifade eden kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Karine
- B) Zamanaşımı
- C) Mücbir sebep
- D) Ağır kusur
- E) Illiyet bağı

SORU 5.

İş kazası veya meslek hastalığı nedeniyle işçinin ölümü halinde aşağıdakilerden hangisi manevi tazminat talebinde bulunabilir?

- A) Yıllardır küs olduğu kardeşi
- B) Boşandığı eski eşi
- C) Birlikte yaşadığı hayat arkadaşı
- D) Kavga ederek evinden ayrıldığı eski ev sahibi
- E) 20 yıldır sığınmacı olarak Kanada'da yaşayan görüşmediği oğlu

SORU 6.

İş kazası ya da meslek hastalığı sonucu hayatını kaybeden işçinin maddi desteğinden mahrum kalanlara sağlanan destekten yoksun kalma tazminatı hakkı aşağıdaki kanunlardan hangisinde düzenlenmiştir?

- A) İş Kanunu
- B) İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu
- C) Türk Ceza Kanunu
- D) Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu
- E) Türk Borçlar Kanunu

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ FİNAL

SORU 7.

İşçinin ölümü nedeniyle talep sahibinin sosyal seviyesine uygun bir yaşam seviyesini yakalayamayacak olması durumuna ne ad verilir?

- A) Bakım yükümlülüğünde olmak
- B) Bakım ihtiyacında olmak
- C) Bakım gücüne sahip olmak
- D) Bakım tazminine sahip olmak
- E) Bakım mecburiyetinde olmak

SORU 8.

Aşağıdakilerden hangisi iş kazası veya meslek hastalığından kaynaklanan maddi ve destekten yoksun kalma tazminatlarının hesabında dikkate alınan, bilirkişinin hesap raporu tarihi ile hüküm tarihi arasındaki dönem ücretidir?

- A) Belirlenebilen ücretler
- B) Cari ücret
- C) Pasif ücret
- D) Bilinmeyen ücretler
- E) Objektif ücret

SORU 9.

Aşağıdakilerden hangisi iş güvenliği tedbirlerini almayan işverenlere, idari yaptırım uygulanmasını gerektiren kanuni düzenlemelerden biridir?

- A) İşyeri devri kararı
- B) İşçi çalıştırma
- C) İşbirliği kurma
- D) İşletme belgesi verilmesi
- E) İşyerini kapatma

SORU 10.

Umuma açık istirahat ve eğlence yerleri için düzenlenen işyeri açma ve çalıştırma ruhsatlarının bir örneği, yetkili idare tarafından kolluk kuvvetlerine en geç kaç gün içinde gönderilmelidir?

- A) 7
- B) 10
- C) 15
- D) 30
- E) 60

SORU 11.

Aşağıdakilerden hangisi gayrisihhi müesseseler için yeniden ruhsat alınmasını gerektiren hallerden biridir?

- A) İşletmenin yeniden sınıflandırılması durumunda bir alt sınıfa geçmesi
- B) İşletmenin faaliyet alanının değişmesi
- C) İşletmede yapılan değişiklik sonucu bir alt sınıfa geçmesi
- D) İşletmeye toplu işçi alımı yapılması
- E) İşletmenin yurtdışındaki bir firmaya ürün satışına başlaması

SORU 12.

İşveren, işyerinde meydana gelen iş kazasını hangi süre içinde kolluk kuvvetlerine bildirmekle yükümlüdür?

- A) Derhal
- B) 1 gün
- C) 1 işgünü
- D) 3 gün
- E) 3 işgünü

SORU 13.

765 çalışanı bulunan bir işyerinde görevlendirilmesi gereken çalışan temsilcisi en az kaç kişi olmalıdır?

- A) 4
- B) 5
- C) 6
- D) 7
- E) 10

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ FİNAL

SORU 14.

Aşağıdakilerden hangisi çalışanın, işyerinde çalışan temsilcisi olabilmesi için taşıması gereken niteliklerden biri dir?

- A) En az lise düzeyinde öğrenim görmüş olmak
- B) En az 3 yıllık iş deneyimine sahip olmak
- C) En az 5 yıllık iş deneyimine sahip olmak
- D) En az üniversite düzeyinde öğrenim görmüş olmak
- E) İşyerinin geçici süreli çalışanı olmak

SORU 15.

İş sağlığı ve güvenliği kurulunun en az aşağıdaki hangi süre içerisinde düzenli olarak toplanması gerekir?

- A) Bir ayda bir kez
- B) İki ayda bir kez
- C) Üç ayda bir kez
- D) Altı ayda bir kez
- E) Yılda bir

SORU 16.

Çok tehlikeli sınıfta yer alan ve 5000 çalışanı olan bir işyerinde, işverenin görevlendirmesi gereken işyeri hekimi sayısı en az kaçtır?

- A) 5
- B) 6
- C) 8
- D) 10
- E) 12

SORU 17.

Uluslararası Çalışma Örgütü'nün sözleşmeyle aynı numarayı taşıyan, aynı nitelikte olan, sözleşmeyi tamamlayan ve onaylayan ülkeyi bağlayan belgesine ne ad verilir?

- A) Direktif
- B) Tavsiye Kararı
- C) Tüzük
- D) Uygulama Kuralı
- E) Protokol

SORU 18.

Aşağıdakilerden hangisi Avrupa Birliği'nin işyeri ve iş teçhizatı hakkındaki direktiflerinden biri değildir?

- A) İşçilerin İşte İş Teçhizatı Kullanmalarında Asgari Sağlık ve Güvenlik Gerekleri Hakkında Direktif
- B) İşyerlerindeki Asgari Sağlık ve Güvenlik Gerekleri Hakkında Direktif
- C) İşte Sağlık ve/veya Güvenlik İşaretleri Kullanırken Uyulacak Asgari Gerekler Hakkında Direktif
- D) İşte İşçilerin Sağlık ve Güvenliğinin Geliştirilmesini Destekleyen Önlemler Alınması Hakkında Direktif
- E) İşçilerin İşyerinde Kişisel Koruyucu Donanım Kullanmalarında Asgari Sağlık ve Güvenlik Gerekleri Hakkında Direktif

SORU 19.

Aşağıdakilerden hangisi uluslararası iş sağlığı ve güvenliği mevzuatının oluşturulma amaçlarından biri değildir?

- A) Evrensel ve kalıcı bir barış ortamı sağlamak
- B) Uluslararası alanda rekabet eşitliği sağlamak
- C) Tek pazarın kurulmasını ve işlemlerini engellemek
- D) İş kazaları ve meslek hastalıkları nedeniyle ekonomik kayıp yaşanmasını önlemek
- E) İşçilerin sağlık ve güvenliğini korumak

SORU 20.

Aşağıdakilerden hangisi Avrupa Birliği kurumlarının antlaşmaların tanıdığı bağımsız yetkileri kullanma hakkı çerçevesinde çıkardığı iş sağlığı ve güvenliği politikalarını belirleyen düzenlemelerden biridir?

- A) Protokol
- B) Sözleşme
- C) Yönerge
- D) Genelge
- E) İlke karar

CEVAPLAR: 1-C 2-C 3-B 4-E 5-C 6-E 7-B 8-D 9-D 10-A 11-B 12-A 13-A 14-B 15-A 16-A 17-E 18-D 19-C 20-E

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ FİNAL

Soru 1.

Aşağıdakilerden hangisi çalışanların daha çok teknik özellikli risklere karşı korunmasını ifade eder?

- A) İş güvenliği
- B) İş sağlığı
- C) İş kazası
- D) Meslek hastalığı
- E) İş analizi

Soru 2.

Aşağıdakilerden hangisi iş sağlığı ve güvenliğinin amaçlarından biridir?

- A) Çevre güvenliğini sağlamak
- B) Kamuoyu baskısı oluşturmak
- C) Teknik ilerlemeyi sağlamak
- D) İşyeri güvenliğini sağlamak
- E) Mevzuat oluşturmak

○

○

Soru 3.

Aşağıdakilerden hangisi işçilere yönelik koruyucu sağlık hizmetlerinden biri değildir?

- A) Seropofilaksi
- B) Sağlık eğitimi
- C) Rehabilitasyon
- D) Aşılama
- E) İşe dönüş muayeneleri

Soru 4.

Aşağıdakilerden hangisi Türkiye’de iş sağlığı ve güvenliğiyle ilgili uygulamalarda karşılaşılan sorunlardan biridir?

- A) İstatistiki verilere ulaşma zorluğunun bulunması
- B) İşyerlerinin çoğunluğunun büyük ölçekli olması
- C) Her düzeyde eleman sayısının yüksek olması
- D) Örgütlenmenin tek kurumda toplanmış olması
- E) Yeterli hukuki düzenleme bulunmaması

Soru 5.

Sözleşmeden doğan sorumlulukla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Sözleşmeden doğan sorumluluk kural olarak kusursuz sorumluluktur.
- B) Borcun ifa edilmemesi ile uğranılan zarar arasında illiyet bağı bulunmalıdır.
- C) Borç ifa edilmemiş olmalıdır.
- D) Borcun ifa edilmemiş olduğunu ispatlamakla yükümlü olan alacaklıdır.
- E) Taraflar arasında bir borç ilişkisi olmalıdır.

Soru 6.

Bir mankenin podyumun yıkılması sonucunda geçirdiği kazaya bağlı olarak sadece vücudunda ve yüzünde kalıcı izlerin meydana gelmesi durumunda, maddi tazminat açısından aşağıdaki zarar kalemlerinden hangisi söz konusu olur?

- A) Çalışma gücünde azalmasından doğan zarar
- B) Meslekte kazanma gücünün kaybindan doğan zarar
- C) İşgörebilme çağının kısalmasından doğan zarar
- D) Destek kaybindan doğan zarar
- E) Ekonomik geleceğin sarsılmasından doğan zarar

Soru 7.

Maddi tazminatın hesaplanmasında, işçinin işleyecek zarar döneminde elde edilebileceği öngörülen ücretleri yıllık olarak belirlendikten sonra her yıl için yüzde kaç oranında artırılır?

- A) 5
- B) 10
- C) 15
- D) 20
- E) 25

Soru 8.

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ FİNAL

İdari yaptırımlarla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) İdari yaptırımların uygulanması için yargı kararına ihtiyaç yoktur.
- B) İdari yaptırım uygulanmasına karar verilen kişinin kendini savunması kolaydır.
- C) İdari yaptırımlar, önleme amaçlı olduğu için ağır olmaları gerekir.
- D) İdari yaptırımların uygulanmasında yargısal usuller geçerlidir.
- E) Suç işlediği ileri sürülen kişinin suçu olduğu ispatlanmalıdır.

Soru 9.

İşveren, işyerinde iş durdurulduğu tarihten itibaren ne kadar süre içinde mahkemede işin durdurulmasına itiraz edebilir?

- A) 3 gün
- B) 3 işgünü
- C) 6 gün
- D) 6 işgünü
- E) 10 gün

Soru 10.

İş kazaları sonrasında yapılan soruşturmalarla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) İş kazalarından sonra Sosyal Güvenlik Kurumu sigorta müfettişleri tarafından soruşturma yapılmaktadır.
- B) İş sağlığı ve güvenliği kurallarına aykırı davranan işverenlere, Türk Ceza Kanunu ve Umumi Hıfzısıhha Kanunu'nda hapis cezası öngörülmüştür.
- C) İş kazalarından sonra Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına bağlı iş müfettişleri tarafından soruşturma yapılmaktadır.
- D) İşveren, işyerinde meydana gelen iş kazasını iş kazası ve meslek hastalığı bildirgesiyle doğrudan veya taahhütlü olarak ilgili birime postayla bildirmekle yükümlüdür.
- E) İş kazalarından sonra yapılan soruşturmaya bağlı olarak savcılık dava açılıp açılmayacağına karar verir.

Soru 11.

Aşağıdakilerden hangisinde işletmenin faaliyet alanında mesleki yeterliliğe sahip bir sorumlu müdür çalıştırılması zorunludur?

- A) Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinde
- B) Birinci sınıf gayrisihhi müesseselerde
- C) Üçüncü sınıf gayrisihhi müesseselerde
- D) İkinci sınıf gayrisihhi müesseselerde
- E) Sıhhi işyerlerinde

Soru 12.

Aşağıdakilerden hangisi iş sağlığı ve güvenliği kurulu üyelerinin eğitim alacakları konulardan biri değildir?

- A) Acil durum önlemleri
- B) Etkili iletişim teknikleri
- C) Ulusal mevzuat ve standartlar
- D) Risk değerlendirmesi
- E) Büyük kaza önleme raporu hazırlama

Soru 13.

İş sağlığı ve güvenliği çalışan temsilcisiyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) En az ortaokul düzeyinde öğrenim görmüş olmalıdır.
- B) İşyerinde sendika temsilcisi olması durumunda bu kişi doğrudan iş sağlığı ve güvenliği çalışan temsilcisi olacaktır.
- C) Asılolan çalışan temsilcisinin işveren tarafından atama yoluyla belirlenmesidir.
- D) Birden fazla çalışan temsilcisinin bulunması halinde baş temsilci, çalışan temsilcileri arasında yapılacak seçimle belirlenir.
- E) En az 3 yıllık iş deneyimi olmalıdır.

Soru 14.

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ FİNAL

Çalışanın ölümü veya maluliyetiyle sonuçlanacak şekilde vücut bütünlüğünün bozulmasına neden olan iş kazası veya meslek hastalığının meydana gelmesinde ihmalî tespit edilen iş güvenliği uzmanının yetki belgesinin geçerliliği ne kadar süre ile askıya alınır?

- A) 1 ay
- B) 3 ay
- C) 6 ay
- D) 1 yıl
- E) 2 yıl

Soru 15.

Doksan çalışanı bulunan bir işyerinde, görevlendirilmesi gereken iş sağlığı ve güvenliği çalışan temsilcisi kaç kişidir?

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4
- E) 5

Soru 16.

Avrupa Birliği'nin ikincil mevzuatı kapsamında yer alan, belirlenen ilke ve kurallara ulusal mevzuata yansıtılmadan uyulması istendiğinde çıkarılan, üyeler için bağlayıcılığı olan ve doğrudan uygulanan düzenleme aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Karar
- B) Tüzük
- C) Direktif
- D) Görüş
- E) Sözleşme

Soru 17.

Aşağıdakilerden hangisi Uluslararası Çalışma Örgütü'nün, özgün işkollarındaki korunma ilkeleri ve kuralları kapsamında olan sözleşmelerinden biri değildir?

- A) Madenlerde Sağlık ve Güvenlik Sözleşmesi
- B) Tarımda Sağlık ve Güvenlik Sözleşmesi
- C) Hijyen Sözleşmesi
- D) Asbest Sözleşmesi
- E) Yapı İşlerinde Sağlık ve Güvenlik Sözleşmesi

Soru 18.

Uluslararası Çalışma Örgütü'nün sözleşmeyle aynı numarayı taşıyan, aynı nitelikte olan, sözleşmeyi tamamlayan ve onaylayan ülkeyi bağlayan belgesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Uygulama Kuralı
- B) Tüzük
- C) Tavsiye Kararı
- D) Direktif
- E) Protokol

Soru 19.

Uluslararası Çalışma Örgütü'nün, her üyenin ulusal iş sağlığı ve güvenliği ve çalışma çevresi politikası uygulamasını hükme bağlayan sözleşmesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 161 sayılı İş Sağlığı Hizmetleri Sözleşmesi
- B) 170 sayılı Kimyasallar Sözleşmesi
- C) 148 sayılı Çalışma Çevresi Sözleşmesi
- D) 115 sayılı Radyasyondan Korunma Sözleşmesi
- E) 155 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Sözleşmesi

Soru 20.

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ FİNAL

Ölüm tarihine kadar fiilen gerçekleşmediği halde ileride desteklik ilişkisinin olabileceğinin kabul edilmesinde aşağıdaki destek durumundan hangisi söz konusu olur?

- A) Farazi destek
- B) Gerçek destek
- C) Fiili destek
- D) İhtiyaç halinde destek
- E) Şartlı destek

CEVAPLAR: 1-A 2-D 3-C 4-A 5-A 6-E 7-B 8-A 9-D 10-C 11-B 12-E 13-C 14-C 15-B 16-B 17-D 18-E 19-E 20-A

Soru 1.

18. yy'da hastanelerde meslek hastalıklarının tedavisi için özel bölümler kurulmasını ilk defa öneren kişi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tissot
- B) Belidor
- C) Patisier
- D) Vauban
- E) Jackuard

Soru 2.

İşçi-işveren ilişkilerinde iş sağlığı ve güvenliği mevzuatı hükümlerinin gereği gibi uygulanıp uygulanmadığı ve işyeri çevresel sağlık zararlarının denetimi aşağıdakilerden hangisi tarafından yapılmaktadır?

- A) Sağlık Bakanlığı
- B) Belediyeler
- C) İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü
- D) İş Teftiş Kurulu Başkanlığı
- E) İşyeri İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları

Soru 3.

Aşağıdakilerden hangisi kusur sorumluluğu hallerine örnek olarak verilebilir?

- A) Motorlu araç işletenin sorumluluğu
- B) İçkili halde araba kullanırken adam yaralayanın sorumluluğu
- C) Ayırt etme gücü bulunmayanların hakkaniyet sorumluluğu
- D) Hayvan bulunduranın sorumluluğu
- E) Yapı malikinin sorumluluğu

Soru 4.

İşyerinde işin durdurulmasını gerektiren hususların giderildiğinin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na yazılı olarak bildirilmesi halinde en geç kaç gün içinde işyerinde inceleme yapılmalıdır?

- A) 5
- B) 7
- C) 10
- D) 15
- E) 30

Soru 5.

Maden üretim faaliyetleri ile bu faaliyetlere dayalı ruhsat sahasındaki geçici tesisler için işyeri açma ve çalışma ruhsatı aşağıdakilerden hangisi tarafından verilir?

- A) İl Özel İdareleri
- B) Bölge Müdürlüğü
- C) Valilik
- D) Belediyeler
- E) Sosyal Güvenlik Kurumu

Soru 6.

Aşağıdakilerden hangisi işverenlerin işçilerin iş kazası ve meslek hastalığından kaynaklanan karşılansız zararını karşılamalarını sağlamak amacıyla açtıkları davalardır?

- A) İcra davaları
- B) Tazminat davaları
- C) Tespit davaları
- D) Alacak davaları
- E) Eda davaları

Soru 7.

İşyeri açma ve çalışma ruhsatının yenilenmesi ya da intibakı gereken hallerde yetkili idareye en geç ne kadar süre içinde müracaat edilmesi gerekir?

- A) 10 gün
- B) 15 gün
- C) 1 ay
- D) 2 ay
- E) 3 ay

Soru 8.

Aşağıdakilerden hangisi iş kazası veya meslek hastalığı sebebiyle işçiye kaza anında veya hemen kazanın ardından yapılan tedavi giderlerinden biridir?

- A) İşçinin tedavisine yönelik ameliyat harcamaları
- B) İşçinin vücudunda oluşan tıbbi zararın tespitine yönelik harcamalar
- C) İşçinin rehabilitasyon masrafları
- D) İşçinin kullanacağı ilaçların bedelleri
- E) İşçiye takılan protez masrafları

Soru 9.

- I. İşyeri açma ve çalışma ruhsatı verilmesi
- II. İşin durdurulması
- III. İşyerinin kapatılması
- IV. Ölümlü iş kazası sebebiyle kamu ihalesinden yasaklama
- V. Ticaretten men edilme

Yukarıdakilerden hangileri iş güvenliği tedbirlerini almayan işverenlere idari yaptırım uygulanmasını gerektiren kanuni düzenlemelerdir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I, II ve IV
- D) I, III ve IV
- E) I, II, III ve V

Soru 10.

Aşağıdakilerden hangisi maddi zararın belirlenmesinde başvuru unsurlarından biridir?

- A) Çocuk sayısı
- B) Eğitim seviyesi
- C) Cinsiyet
- D) İşyerindeki kıdem
- E) Ücret

Soru 11.

Ekonomik geleceğin sarsılmasının neden olduğu zarar aşağıdakilerden hangisi ile sınırlandırılmalıdır?

- A) Ortalama yaşam beklentisiyle
- B) Eğitim seviyesiyle
- C) Kıdemle
- D) Kazançla
- E) Çalışma yaşıyla

Soru 12.

Aşağıdakilerden hangisi Avrupa Birliği'nin fiziksel, kimyasal ve biyolojik etkenler hakkındaki direktiflerinden biridir?

- A) İşte Sağlık ve/veya Güvenlik İşaretleri Kullanılırken Uyulacak Asgari Gereklilikler Hakkında Direktif
- B) Ekranlı Araçlarda Yapılan Çalışmalarda Asgari Sağlık ve Güvenlik Gereklilikleri Hakkında Direktif
- C) İşte İşçilerin Sağlık ve Güvenliğinin Geliştirilmesini Destekleyen Önlemler Alınması Hakkında Direktif
- D) İşçilerin İşte Asbeste Maruz Kalmalarından Kaynaklanan Risklerden Korunmaları Hakkında Direktif
- E) İşçilerin İşte İş Teçhizatı Kullanmalarında Asgari Sağlık ve Güvenlik Gereklilikleri Hakkında Direktif

Soru 13.

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ FİNAL

Tehlikeli sınıfta yer alan ve 3000 çalışanın bulunduğu bir işyerinde, işveren en az kaç tane tam gün çalışacak işyeri hekimi görevlendirecektir?

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4
- E) 5

Soru 14.

Aşağıdakilerden hangisi Uluslararası Çalışma Örgütü'nün sözleşmelerle aynı numarayı taşıyan, aynı nitelikte olan, sözleşmeyi tamamlayan ve onaylayan ülkeyi bağlayan uygulama aracıdır?

- A) Sözleşme
- B) Karar
- C) Tavsiye Kararı
- D) Protokol
- E) Direktif

Soru 15.

Aşağıdakilerden hangisi çalışan temsilcisi olabilme şartlarından biridir?

- A) İşyerinin tam süreli daimi çalışanı olmak
- B) En az lise düzeyinde eğitim görmüş olmak
- C) En az 5 yıllık iş deneyiminin bulunması
- D) Okur yazar olmak
- E) En az 1 yıllık iş deneyiminin bulunması

Soru 16.

Avrupa Birliği'nde, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili kararların nitelikli çoğunluk ile alınması aşağıdakilerden hangisi ile Topluluk Antlaşmasına eklenmiştir?

- A) Cenevre Anlaşması
- B) Versay Barış Anlaşması
- C) Lahey Barış Anlaşması
- D) Avrupa Tek Senedi
- E) Filadelfiya Bildirgesi

Soru 17.

İşyeri hekimleri, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili alınması gereken tedbirlerden acil durum gerektiren hallerde işverene yazılı olarak durumu bildirmelerine rağmen işverenin makul bir süre içinde gereken tedbirleri almaması halinde durumu hangi kuruma yazılı olarak bildirmekle yükümlüdürler?

- A) Valilik
- B) İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü
- C) Belediye
- D) Sosyal Güvenlik Kurumu
- E) Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü

Soru 18.

Aşağıdakilerden hangisi Uluslararası Çalışma Örgütü'nün ulusal iş sağlığı ve güvenliği ve çalışma çevresi politikasının her üye tarafından hazırlanmasını, uygulanmasını ve düzenli olarak gözden geçirilmesini hükme bağlayan düzenlemesidir?

- A) İş Sağlığı ve Güvenliği İçin Destekleyici Çerçeve
- B) İş Sağlığı ve Güvenliği Sözleşmesi Protokolü
- C) İş Sağlığı ve Güvenliği Sözleşmesi
- D) İş Sağlığı Hizmetleri Sözleşmesi
- E) Çalışma Çevresi Sözleşmesi

Soru 19.

Çalışan temsilcilerinin seçim sonuçları kaç yıl süreyle geçerlidir?

- A) 5
- B) 4
- C) 3
- D) 2
- E) 1

Soru 20.

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ FİNAL

- I. Çalışma gücünde kayıplar
- II. Gelir kaybı
- III. Mahkeme masrafları

Yukarıdakilerden hangileri iş kazaları ve meslek hastalıklarının işçiler açısından ortaya çıkan maliyetlerindendir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

CEVAPLAR: 1-A 2-D 3-B 4-B 5-A 6-B 7-E 8-B
9-C 10-E 11-E 12-D 13-C 14-D 15-A 16-D 17-E
18-C 19-A 20-C

Soru 1

Bir tekstil atölyesinde dikişçi olarak çalışan Oktay iş kazası geçirmiştir. Buna göre, aşağıdakilerden hangisi iş kazasının Oktay açısından ortaya çıkardığı maliyetlerden biridir?

- A Sigortalanmamış tedavi giderleri
- B işçinin ailesine ödenen tazminatlar
- C Gelir kaybı veya gelirden azalma
- D Fazla mesai maliyeti
- E Soruşturma nedeniyle harcanan zaman maliyeti

Soru 2

Osmanlı imparatorluğu'nda Tanzimat'tan önceki dönemde, esnaf zaviyelerinin etkisinin zaman içinde azalmasıyla bunların yerini _____ almıştır.

Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yeri aşağıdakilerden hangisi doğru şekilde tamamlar?

- A vakıflar
- B medreseler
- C bakanlıklar
- D loncalar
- E dernekler

Soru 3

Aşağıdakilerden hangisi iş kazası nedenlerinden insana bağlı nedenler kapsamında, işçinin karşı karşıya bulunduğu ve başatmakta zorlandığı çeşitli sorunlardan kaynaklanan ve işçinin iş kazasına uğrama ihtimalini artıran tehlikeli davranışlara yol açan psikolojik faktördür?

- A Aşırı güven duygusu
- B Zihinsel yetenek
- C Sakarlık
- D Stres
- E ihmalkarlık

Soru 4

Baca temizleme işlerinde çalışanlara ilişkin olarak 1788 tarihli Baca Temizleyicileri Kanunu, aşağıdaki ülkelerin hangisinde çıkarılmıştır?

- A Almanya
- B İngiltere
- C İtalya
- D İsviçre
- E Fransa

Soru 5

I. işverenin iş sağlığı ve güvenliği önlemlerini almaması
II. işçinin alınmayan önlemler nedeniyle zarara uğraması
III. Uygun illiyet bağının olması
IV. Mücbir sebebin olması
V. ilgili kurumların onayının olması
Yukarıdakilerden hangileri Türk Borçlar Kanunu kapsamında işverenin iş kazası ve meslek hastalıklarına ilişkin sorumluluğunun koşullarındandır?

- A I ve II
 - B I ve V
 - C I, II ve III
 - D I, II ve V
 - E II, III ve IV
- Soru 6

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ FİNAL

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A Geçici iş ilişkisi kurulan işverenin, iş sağlığı ve güvenliği risklerine karşı A çalışanlara gerekli eğitimin verilmesine yönelik bir yükümlülüğü bulunmamaktadır.
- B Herhangi bir nedenle 6 aydan daha fazla süreyle işten uzak kalanlara, tekrar işe başlatılmadan önce bilgi yenileme eğitimi verilir.
- C Eğitimlerde geçen süreler iş süresinden sayılmaz.
- D Çalışan temsilcileri, iş sağlığı ve güvenliği eğitiminden muaftırlar.
- E Eğitimin maliyeti işçi ve işveren arasında paylaşılır.

Soru 7

İş kazası ve meslek hastalığında işverenin sorumluluğunun hukuki dayanağı kapsamında aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nda, iş kazası ve meslek hastalığı nedeniyle sigortalıyı çalıştıran işverenin Sosyal Güvenlik Kurumu karşısındaki sorumluluğuna ilişkin düzenlemeler bulunmaktadır.
- B 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu'nda da iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin hükümler bulunmaktadır.
- C 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'na göre işveren, iş sağlığı ve güvenliğini sağlamak için her türlü önlemi almakla yükümlüdür.
- D Toplu iş sözleşmelerinde, işyerlerinde ve işletmelerde işçilerin iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili alınması gereken önlemlere ilişkin düzenlemelere yer verilebilir.

işverenin işçiyi koruma ve gözetme E borcuna ilişkin kanuni düzenlemelerin tümü özel hukuk niteliği taşımaktadır.

Soru 8

Aşağıdakilerden hangisi işçinin kaza olmasaydı kaza anından tazminata esas alınan bilirkişi raporu tarihine kadar çalışarak elde edeceği ücrettir?

- A Objektif ücret
- B Cari ücret
- C Bilinemeyen ücret
- D Pasif ücret
- E Belirlenebilen ücret

Soru 9

Destekten yoksun kalma tazminatında genç yaşta ölen bir çocuk, anne ve babası açısından nasıl bir destektir?

- A Farazi destek
- B Özel destek
- C Gerçek destek
- D Genel destek
- E Mutlak destek

Soru 10

İş kazası sonrasında bedensel bütünlüğü ihlal edilen işçinin mesleğini tam ya da gereği gibi yürütmesine engel olan veya zorlaştıran durum aşağıdakilerden hangisidir?

- A Fiziksel uyumsuzluk
- B Verimsizlik
- C Meslekte kazanma gücü kaybı
- D Çalışma gücü kaybı
- E Fiziksel yetersizlik

Soru 11

Çok tehlikeli sınıfta yer alan maden, metal ve yapı işleri ile tehlikeli kimyasallarla çalışılan işlerin yapıldığı veya büyük endüstriyel kazaların olabileceği işyerlerinde, ayrıca risk değerlendirmesi yapılmamış olması

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ FİNAL

durumunda aşağıdaki idari yaptırımların hangisi uygulanır?

- A Kamu ihalesinden yasaklama
- B İşyerinin kapatılması
- C idari para cezası
- D Hapis cezası
- E İşin durdurulması

Soru 12

Güvenlik raporu hazırlama yükümlülüğü bulunan işverenlerin, hazırladıkları güvenlik raporlarının içerik ve yeterlilikleri _____ tarafından incelendikten sonra işyerleri işletmeye açılabilir.

Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yeri aşağıdakilerden hangisi doğru şekilde tamamlar?

- A Kolluk kuvvetleri
- B Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
- C Sağlık Bakanlığı
- D Belediye
- E Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

Soru 13

Bir gıda firmasında işçi olarak çalışan Ali'nin geçirdiği iş kazası sonucunda, bedensel bütünlüğünün ihlali söz konusu olmuş ve Ali bedensel zarara uğramıştır. Ali bu olayla ilgili işverene karşı manevi tazminat davası açmayı düşünmektedir.

Yukarıdaki olaya göre, manevi tazminat miktarının belirlenmesi ve talebiyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A Tazminata hükmedilmesi konusunda nihai kararı bilirkişiler verecektir.
Bu tazminat, davacıların malvarlığı
- B hukukuna ilişkin zararının karşılanmasını amaçlamaktadır.
- C tazminat miktarının takdir ve denetimi konusunda sadece, davacıların duyduğu

elem ve ızdırabın derecesi dikkate alınmaktadır.

- D Manevi tazminat, mevzuatımızda uygun bir miktar para olarak ifade edilmiştir.

Tazminat, 6331 sayılı İş Sağlığı ve

- E Güvenliği Kanunu'ndaki ilkeler çerçevesinde takdir edilecektir.

Soru 14

Mevzuatın yetki verdiği durumlarda idarenin, herhangi bir yargı kararına dayanmadan, doğrudan doğruya idari bir işlemle idare hukukuna özgü usullerle kamu yararını korumak amacıyla verdiği cezalara ne ad verilir?

- A idari yaptırım
- B Tazminat
- C Yargısal yaptırım
- D Hukuki yaptırım
- E Cezai yaptırım

Soru 15

Uluslararası Çalışma Örgütü'nün sözleşmeyle eşzamanlı çıkarılan, onaylanması gerekmeyen, bağlayıcı olmayan, ilke ve kuralların nasıl uygulanacağını açıklayan sözleşmeyi tamamlayan belgesi aşağıdakilerden hangisidir ?

- A Tüzük
- B Protokol
- C Karar
- D Tavsiye Kararı
- E Direktif

Soru 16

Az tehlikeli sınıfta bulunan 10'dan az çalışanı olan işyerlerine iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin yerine getirilmesinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından destek sağlanması aşağıdakilerden hangisinin kararı ile gerçekleşir?

- A Bakanlar Kurulu
- B Sağlık Bakanlığı

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ FİNAL

C Başbakanlık
DMaliye Bakanlığı
E Kalkınma Bakanlığı
Soru 17

İşyeri sağlık ve güvenlik birimi ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A işyeri sağlık ve güvenlik biriminde işyeri hekimi görevlendirilmesi zorunlu değildir.
- B işyeri sağlık ve güvenlik biriminin bölümleri farklı alanlarda bulunur. işyeri sağlık ve güvenlik birimi, iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini yürütmek üzere işyerinde kurulan, gerekli donanım ve personele sahip birimdir.
- C işyeri sağlık ve güvenlik biriminin asıl Dişin yürütüldüğü mekandan uzak bir noktada kurulması esastır.
- D işyeri sağlık ve güvenlik biriminde dört E metrekaleden az olmamak üzere bir iş güvenliği uzmanı odası bulunur.
- Soru 18

_____, Avrupa Birliği'nin dayandığı temel ilke ve kuralları tanımlar ve esas olarak kurucu antlaşmalardan ve bu antlaşmaları değiştiren antlaşmalardan oluşur. Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yeri aşağıdakilerden hangisi doğru şekilde tamamlar?

- A Yan mevzuat
B ikincil mevzuat
C Genel mevzuat
D Özel mevzuat
E Birincil mevzuat
Soru 19

Aşağıdakilerden hangisi iş sağlığı ve güvenliği konusunda uluslararası

mevzuat oluşturma amaçlarından biri değildir?

- A Uygulamalara bilimsel teknik destek sağlamak
B İşveren örgütlerini geliştirmek
C Ülkelere uygulamada yol gösterecek uluslararası standartlar belirlemek
D Önleme ve koruma sağlamak işçilerin çalışma ve hayat koşullarını
E iyileştirmeye destek olarak sosyal adalete katkıda bulunmak

Soru 20

Veli çalıştığı işyerinden ayrılarak evine daha yakın olan başka bir işyerinde çalışmaya başlamıştır. Veli'nin yeni işverenin onun kişisel sağlık dosyasını talep etmesi durumunda, önceki işverenin dosyanın bir örneğini onaylayarak kaç ay içerisinde göndermesi gerekmektedir?

- A 1
B 2
C 3
D 4
E 5

CEVAPLAR: 1-C 2-D 3-D 4-B 5-C 6-B 7-E 8-E 9-A 10-C 11-E 12-B 13-D 14-A 15-D 16-A 17-C 18-E 19-B 20-A

Soru 1

I. Yaş
II. Fiziksel yetersizlikler
III. Yorgunluk
Yukarıdakilerden hangileri iş kazalarının meydana gelmesinde insana bağlı nedenlerden tehlikeli davranışlara yol açan kişisel özelliklerdendir?

- A Yalnız I
B Yalnız II
C I ve III
D II ve III
E I, II ve III
Soru 2

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ FİNAL

- I. 1865 yılında çıkarılmıştır.
II. Günlük çalışma süresi on saat olarak belirlenmiştir.
III. işçi ücretlerinin öncelikli olarak ödenmesi düzenlenmiştir.
IV. iş kazalarına karşı alınacak önlemler üzerinde durulmuştur.
Dilaver Paşa Nizamnamesi ile ilgili yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur?

- A Yalnız II
B I ve II
C I, II ve III
D I, II ve IV
E I, II, III ve IV

Soru 3

Akdi sorumluluk ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A Akdi sorumluluk kural olarak kusursuz sorumluluk esasına dayanır.
B Zamanaşımı süresi 5 yıldır.
C Borçlunun sözleşme ile üstlendiği borcu gereği gibi ifa etmemesi kusurlu olduğu sonucunu doğurmaz.
D Akdi borcun varlığına ilişkin ispat yükü borçluya aittir.
E Taraflar arasında bir borç ilişkisinin bulunması gereklidir.

Soru 4

Aşağıdakilerden hangisi kusurlarının hafif veya ağır olması hesaba katılmadan sorumlulardan her birinin zararın tamamından mesul tutulmasıdır?

- A Akdi sorumluluk
B Müteselsilen sorumluluk
C Hukuka uygun müdahaleden doğan sorumluluk
D Olağan sebep sorumluluğu
E Akit dışı sorumluluk

Soru 5

- I. iş sözleşmesinin geçersizliği
II. işverenin alacaklı temerrüdüne düşmesi
III. işçinin iş sözleşmesini derhal fesih hakkı
IV. işin durdurulması
Yukarıdakilerden hangileri işverenin 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu kapsamında işçiyi gözetme borcuna aykırı davranmasının hukuki sonuçlarından?

- A Yalnız I
B II ve III
C III ve IV
D I, II ve III
E I, II ve IV

Soru 6

- I. Cenaze giderleri
II. Tedavi giderleri
III. Kazanç kaybı
Yukarıdakilerden hangileri maddi tazminatın zarar kalemlerindendir?

- A Yalnız I
B Yalnız II
C I ve III
D II ve III
E I, II ve III

Soru 7

- I. işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilen işyerleri, yetkili idareler tarafından ruhsatın verildiği tarihten itibaren en geç 1 ay içinde kontrol edilir.
II. işyerinin, verilen süre içinde kontrol edilmemesi halinde ruhsat iptal olur.
III. Denetimlerde, mevzuata uygun olmayan unsurların ve noksanlıkların tespiti halinde işyerine bu noksanlık ve hatalarını gidermesi için bir defaya mahsus olmak üzere 1 aylık süre verilir.
Sihhi işyerleri açısından ruhsatların düzenlenmesi ve kesinleşmesi ile ilgili

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ FİNAL

yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur?

- A Yalnız I
- B Yalnız II
- C I ve III
- D II ve III
- E I, II ve III

Soru 8

Bir gıda firmasında işçi olarak çalışan Ali'nin geçirdiği iş kazası sonucunda, bedensel bütünlüğünün ihlali söz konusu olmuş ve Ali bedensel zarara uğramıştır. Ali bu olayla ilgili işverene karşı manevi tazminat davası açmayı düşünmektedir.

Yukarıdaki olaya göre, manevi tazminat miktarının belirlenmesi ve talebiyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A Tazminata hükmedilmesi konusunda nihai kararı bilirkişiler verecektir.
- B Manevi tazminat, mevzuatımızda uygun bir miktar para olarak ifade edilmiştir. Yargıtay'ın yerleşmiş uygulamasında, tazminat miktarının takdir ve denetimi C konusunda sadece, davacıların duyduğu elem ve ızdırabın derecesi dikkate alınmaktadır.
- D hukukuna ilişkin zararının karşılanmasını amaçlamaktadır.
- E Tazminat, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'ndaki ilkeler çerçevesinde takdir edilecektir.

Soru 9

Ölümlü iş kazası meydana gelen maden işyerlerinde kusuru yargı kararı ile tespit edilen işverenin mahkeme tarafından kaç yıl süreyle kamu ihalelerine katılması yasaklanır?

- A 1
- B 2
- C 3

D 5

E 7

Soru 10

I. Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü
II. İşveren
III. Sosyal Güvenlik Kurumu
Yukarıdakilerden hangileri iş kazası ve meslek hastalıkları sonucunda ortaya çıkan zararın karşılanmasını sağlayan kaynaklardandır?

- A Yalnız I
 - B Yalnız II
 - C I ve III
 - D II ve III
 - E I, II ve III
- Soru 11

İdari yaptırımlarla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A Kamu hukuku yaptırımı niteliği taşırlar.
- B Kamu yararını yerine getirmede idareye yardımcı olan araçlardır.
- C idari yaptırımların uygulanabilmesi için yargı kararına ihtiyaç vardır.
- D iş güvenliğinin sağlanması konusunda idari yaptırımlar büyük öneme sahiptir.
- E Uygulanmasında idare hukukuna özgü usuller geçerlidir.

Soru 12

I. iş kazası belediye sınırları içinde meydana gelmişse polis karakolları yardımıyla Cumhuriyet Savcılığı tarafından yürütülür.
II. işveren, meydana gelen iş kazasını kolluk kuvvetlerine üç işgünü içinde bildirmekle yükümlüdür.
III. Soruşturmada, tutuklamaya ancak Cumhuriyet Savcısı karar verebilir. İş kazaları sonrasında yapılan soruşturmalar ile ilgili yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur?

- A Yalnız I
- B Yalnız III

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ FİNAL

C I ve II
D II ve III
E I, II ve III
Soru 13

I. İş Sağlığı ve Güvenliği Sözleşmesi Protokolü
II. İş Sağlığı Hizmetleri Sözleşmesi
III. Radyasyondan Korunma Sözleşmesi
Yukarıdaki Uluslararası Çalışma Örgütü belgelerinden hangileri Türkiye tarafından onaylanmıştır?

A Yalnız I
B Yalnız III
C I ve II
D II ve III
E I, II ve III

Soru 14

K. 1
L. 2
M. 5
I. İş sağlığı ve güvenliği çalışan temsilcisi
II. Tam gün çalışacak işyeri hekimi
III. Tam gün çalışacak iş güvenliği uzmanı

2000 işçinin çalıştığı az tehlikeli sınıfta yer alan bir işyerinde görevlendirilmesi gereken asgari iş sağlığı ve güvenliği çalışan temsilcisi, işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanı sayılarının eşleştirilmesi aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A I-M, II-K, III-L
B I-M, II-L, III-K
C I-L, II-K, III-M
D I-L, II-M, III-K
E I-K, II-L, III-M

Soru 15

I. Seçime katılma hakkına sahip olanlar, İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nda çalışan olarak nitelendirilen herkestir.

II. Seçim sonuçları itibarıyla 2 yıl süreyle geçerlidir.

III. Seçim işyerinde çalışanların en az yarısından bir fazlasının katılacağı bir oylamayla yapılır.

İş sağlığı ve güvenliği çalışan temsilcisinin seçimi ile ilgili yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur?

A Yalnız I
B Yalnız II
C I ve III
D II ve III
E I, II ve III

Soru 16

Avrupa Birliği'nde Avrupa Tek Senedi onaylanıncaya kadar iş sağlığı ve güvenliği alanı aşağıdakilerden hangisi ile düzenlenmekteydi?

A İş Sağlığı Hizmetleri Sözleşmesi
B Avrupa Birliği Çerçeve Sözleşmesi
C Topluluk Antlaşması
D Uluslararası Çalışma Örgütü Anayasası
E Avrupa İnsan Hakları Bildirgesi

Soru 17

Selma, (C) sınıfı belgeye sahip bir iş güvenliği uzmanıdır. Selma'nın iş güvenliği uzmanı olarak görev, yetki ve sorumlulukları ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A İş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin yürütülmesi konusunda ihmali bulunması halinde hizmet sunduğu işverene karşı sorumlu olacaktır.
B İşyeri hekimiyle işbirliği yaparak yıllık çalışma planını hazırlamakla yükümlüdür.
C Tehlikeli sınıfta yer alan bir işyerinde çalışabilir.

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ FİNAL

D Çalışma ortamının gözetimini yapmakla görevlidir.

E Risk değerlendirmesi yapmak, görevleri arasında yer alır.

Soru 18

Uluslararası Çalışma Örgütü'nün sözleşmeyle aynı numarayı taşıyan, aynı nitelikte, sözleşmeyi tamamlayan ve onaylayan ülkeyi bağlayan temel uygulama aracı aşağıdakilerden hangisidir?

A ikincil mevzuat

B Protokol

C Direktif

D Karar

E Tavsiye kararı

Soru 19

K. Özgün İşkollarındaki Korunma ilkeleri ve Kuralları

L. Özgün Risklerden Korunma ilkeleri ve Kuralları

M. İş Sağlığı ve Güvenliğinin Temel ilke ve Kuralları

I. İş Sağlığı Hizmetleri Sözleşmesi

II. Mesleki Kanserler Sözleşmesi

III. Tarımda Sağlık ve Güvenlik Sözleşmesi

Yukarıda belirtilen Uluslararası Çalışma Örgütü'nün iş sağlığı ve güvenliği alanındaki sözleşmeleri ve sözleşmelerin dahil olduğu gruplar, aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak eşleştirilmiştir?

A I-K, II-L, III-M

B I-K, II-M, III-L

C I-L, II-K, III-M

D I-M, II-K, III-L

E I-M, II-L, III-K

Soru 20

I. işyeri hekimi

II. iş güvenliği uzmanı

III. Diğer sağlık personeli

Ortak sağlık ve güvenlik birimi kurulabilmesi ve hizmet sunabilmesi için yukarıdakilerden hangilerinin tam süreli olarak istihdam edilmesi zorunludur?

A Yalnız II

B Yalnız III

C I ve II

D I ve III

E I,II ve III

CEVAPLAR: 1-A 2-E 3-A 4-B 5-D 6-D 7-A 8-B 9-B 10-D 11-C 12-A 13-D 14-A 15-C 16-C 17-C 18-B 19-E 20-E

ONLINE DÖNEM FİNAL

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ FİNAL

- 1- Çalışan temsilcisi seçim sonuçları kaç yıl süreyle geçerlidir?

5

- 2- Aşağıdakilerden hangisi işçilerin sağlık ve güvenliğini korumak amacıyla ulaşılması gereken hedefleri kullanacak girişim yöntemlerini hizmet örgütlenmesini taraflar arası ilişkileri iş örgütlenmesini atama politikasını kaynakları ve ulaşılması beklenen hedefleri belirleyen tarafların katılımı ile hazırlanmış ve taraflarsa onaylanmış uygulamayı belirleyen ana politikadır?

Ulusal iş sağlığı ve güvenliği çalışma çevresi politikası

- 3- Vücut bütünlüğü ihlal edilen işçinin çalışmaması nedeniyle uğradığı maddi zararların en önemli kısmını mahrum kaldığı oluşturur?

Ücretler

- 4- Aşağıdakilerden hangisi tehlike ve risklerden etkilenmeyi sağlık zararı oluşmadan önlenemeyen etkilenmeye erken tanı koymak etkilenmiş işçinin sağlık zararının artmasını.....

İşçinin sağlık gözetimi

- 5- Aşağıdakilerden hangisi sağlıklı ve güvenli bir çevrede çalışma hakkının her düzeyde tanındığı hükümetin işverenlerin ve işçilerin sağlıklı ve güvenli bir çalışma çevresinde çalışmanın tanımlanmış bir haklar sorumluluklar ve görevler sistemi sayesinde güvence altına alınmasına etkili bir biçimde katıldıkları bir.....

Önleme odaklı ulusal sağlık ve güvenlik kültürü

- 6- İşyeri açma ve çalışma ruhsatı verilen sıhhi işyerleri yetkili idareler tarafından ruhsatın verildiği tarihten itibaren en az kaç ay içinde kontrol edilir?

1

- 7- Mevzuatın yetki verdiği durumlarda idarenin herhangi bir yargı kararına dayanmadan doğrudan doğruya idari bir işlemle idari hukukuna özgü usullerle.....

İdari yaptırım

- 8- İş sağlığı ve güvenliği kurallarına aykırı davranan işverenler için ve hapis cezası öngörülmüştür

Umumi hıfzıssıhha kanunu - iş kanununda

- 9- Aşağıdakilerden hangisi hem özel sektör hem de kamu sektöründe faaliyet gösteren kuruluşların yöneticilerine ve çalışanlarına eğitim verebilir?

Çalışma ve sosyal güvenlik eğitimi ve araştırma merkezi.

- 10- Aşağıdakilerden hangisi işyerinde oluşturulan iş sağlığı ve güvenliği kurulunda yer almaz

İşyeri hukuk bölümünden bir kişi

- 11- Sorumluluk türleri ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

Tehlike sorumluluğunda sorumluluk için bir kişinin kusurlu olması veya objektif özen borcuna aykırı davranması şartı aranmaz

- 12- Herhangi bir nedenle aydan daha fazla süreyle işleri uzak kalan çalışanlara tekrar işe başlatılmadan önce bilgi yenileme eğitimi verilir?

6

- 13- İşyerinde risk değerlendirmesi yapmak aşağıdakilerden hangisinin görevleri arasında yer alır?

İş güvenliği uzmanı

- 14- I sivil savunma uzmanı
II iş güvenliği uzmanı
III disiplin kurulu üyesi
IV hukuk müşaviri

Yukarıdakilerden hangileri iş sağlığı ve güvenliği kurulunda yer alır?

I-II

- 15- I kişisel özellikler
II fizyolojik faktörler
III psikolojik faktörler
IV üretim organizasyonu özellikleri

Yukarıdakilerden hangileri iş kazalarına yol açan insana bağlı nedenlerdendir?

I-II-III

- 16- I hastane ve ilaç masrafları
II üretim kaybı
III kazada hasara uğrayan makinenin yenilenme masrafı
IV mahkeme masrafları
V işçiye veya ailesine ödenen tazminatlar

Yukarıda yer alan iş kazaları ve meslek hastalıklarının işveren açısından ortaya çıkan doğrudan maliyetleri aşağıdakilerden hangisinde...

I-IV-V

- 17- Yetkili idareler tarafından verilen işyeri açma ve çalışma ruhsatlarının örnekleri aylık olarak aşağıdakilerden hangisine gönderilir?

SGK il müdürlüğüne ve ilgili ise ticaret siciline

- 18- Aşağıdakilerden hangisi tehlike sorumluluğuna örnek olarak verilebilir?

Devletin askeri manevralar ve atışlardan doğan sorumluluğu

- 19- I Meslek hastalığı beklenmedik şekilde meydana gelir

II meslek hastalığı geçici veya sürekli olabilir

III Meslek hastalığı sonucunda ortaya çıkan engellik hali bedensel veya ruhsal olabilir

Meslek hastalığı ile ilgili yukarıdakilerden hangileri doğrudur

I-II-III

- 20- kanununda öngörülen özen yükümlülüğünün yerine getirilmemesine dayanan bir kusursuz sorumluluk halidir Ayırt etme gücü bulunmayanların hakkaniyet.....

Olağan sebep sorumluluğu

- 21- İşyerinde durdurulan işlerde izinsiz çalışma yaptıran işveren veya işveren vekillerine Yıldan yıla kadar hapis cezası verilir

3-5

- 22- Aşağıdakilerden hangisi iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini yürütmek üzere işyerinde kurulan gerekli donanım ve personele sahip olan birimdir

İşyeri sağlık ve güvenlik birimi

- 23- İş kazası ya da meslek hastalığı sonucu hayatını kaybeden işçinin maddi desteğinden mahrum kalanlara sağlanmış olan tazminat hakkına ne ad verilir

Destekten yoksun kalma tazminatı

24- İşçinin kaza olmasaydı kaza anından rapor (tazminata esas alınan bilirkişi raporu) tarihine kadar çalışarak elde edebileceği ücret aşağıdakilerden hangisidir

Belirlenebilen ücret

25- Aşağıdakilerden hangisi Avrupa birliğinin her üyenin düzenlemede belirtilen ilke ve kuralları belirtilen sürede mevzuatında tanımlanan uygun yöntem ve araçları kullanarak iç hukuka yansıtmakla yükümlü olduğu bağlayıcı aracıdır?

Direktif

26- İşveren iş kazalarını kazadan sonra ne kadar süre içerisinde sosyal güvenlik kurumuna bildirmekle yükümlüdür

3 iş günü

27- 5510 sayılı sosyal sigortalar ve genel sağlık sigortası uyarınca iş kazasının unsurlarına ilişkin aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır

Kaza sonucunda sigortalıda mutlaka bedensel ve dış organlarda meydana gelen bir zararın ortaya çıkması gereklidir

28- İş kazası sonrasında bedensel bütünlüğü ihlal edilen işçinin bu hali mesleğine tam ya da gereği gibi yürütmesine engel olduğunda veya zorlaştırdığında Söz edilmektedir

Meslekte kazanma gücünün kaybindan

29- I Direktif belirli ekonomik faaliyetleri ve.....
II direktifin amacı bir işte çalışan kişilerin....
III Çevre direktif teki genel ilke ve kuralların.....
IV Direktife göre işle ilgili her konuda.....

II-III-IV

30- Sözleşmeden doğan sorumlulukta zamanaşımı süresi kaç yıldır

10

31- I iş sözleşmesinin geçersizliği
II işverenin alacaklı temerrüdüne düşmesi
III işçinin borçlu temerrüdüne düşmesi
IV işçinin iş sözleşmesini derhal fesih..

Yukarıdakilerden hangileri işverenin Türk borçlar kanunu kapsamında ...

I-II-IV

32- 19. Yüzyıl başlarında fabrikalarda iş kazaları ve....

Patissier

33- İşyerinin bağlı olduğu çalışma ve iş kurumu il müdürlüğüne veya notere her sayfası mühürlenerek onaylattırılan deftere ne ad verilir

Onaylı defter

34- Kaza anı ile maddi, tazminat davasının hüküm tarihi arasında geçen süreye ne ad verilir

İşlemiş zarar dönemi

35- İşçinin ölümü nedeniyle talep sahibinin sosyal seviyesine uygun bir hayat seviyesinin yakalanmayacak olmasına denir

Bakım ihtiyacı

36- Sorumluluk türleri ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır

Tehlike sorumluluğunda sorumluluk için bir kişinin kusurlu olması veya objektif özen borcuna aykırı davranması şartı aranmaz

37- İkinci ve üçüncü sınıf gayrisihhi işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilen işyerlerinin yetkili idare tarafından ne kadar süre içinde kontrol edilmesi

.....

1 ay

38- Uluslararası çalışma örgütünün sözleşmesi ile eşzamanlı çıkarılan onaylanması gerekmeyen bağlayıcı olmayan ilke ve kuralların nasıl uygulanacağını.....

Tavsiye kararıdır

39- Maddi tazminata tedavi giderleri kazanç kaybı çalışma gücünün azalmasından ya da yitirilmesinden doğan kayıplar ekonomik geleceğin sarsılmasından doğan kayıplardan oluşur

Bedensel zarar kayıpları

40- İş kazası ve meslek hastalığından kaynaklanan zararların SGK yardımlarıyla karşılanamayan kısmının belirli koşulların.....

İşveren

41- Aşağıdakilerden hangisinde çalışma gücü ve meslekte kazanma gücü kaybı oranı tespit işlemleri yönetmeliğine göre listede yer alan bir hastalığa ilişkin yükümlülük süresi doğrudur

2 gün 25 yıl

42- Avrupa birliğinin dayandığı temel ilke kuralları tanımlayan ve esas olarak kurucu antlaşmalardan ve bu antlaşmaları değiştiren antlaşmalardan oluşan mevzuat

Birincil

43- Sanayi bölgesi organize sanayi bölgesi ve endüstri bölgeleri ile bu bölgeler dışında kurulacak birinci sınıf gayrisihhi müesseselerin etrafında Kurulması mecburidir

Sağlık koruma bandı

44- İşin durdurulması kararı tarafından kolluk kuvvetleri marifetiyle yerine getirilir

Mülki idare amiri

45- I mahkeme masrafları

II işçiye ve ailesine yakınlarına ödenen tazminatlar

III kazanın gerektirdiği fazla mesainin maliyeti

IV iş kazasına uğrayan veya meslek hastalığına tutulan işçinin yerine alınan yeni işçinin öğrenme süresinin maliyeti

III-IV

46- I makinelerin üretim hatası ile arızalı olması

II işverenin iş sağlığı ve güvenliği denetimlerine yeterli önemi vermemesi

III işyerinin aydınlatmasının yeterli olmaması

Yalnız I

47- Belirli süreli veta geçici iş ilişkisi ile çalışan işçilerin sağlık ve güvenliğini iyileştirmek için alınacak önlemleri tamamlayan direktif Avrupa birliğinin aşağıdakilerden hangisi kapsamında değerlendirilen direktiflerdir

Risk gruplarının korunması hakkındaki direktifler

48- İş sürelerinin düzenlenmesi telafi çalışması çocuk ve genç işçiler ile kadın işçileri korumak amacıyla yapılan düzenlemeler aşağıdakilerden hangisinde yer alır

İş kanunu

49- Çok tehlikeli sınıfta yer alan 1000 çalışan olduğu bir iş yerinde en az kaç tane iş güvenliği uzmanı görevlendirilir

4

50- Nükleer santraller vb büyük endüstriyel kaza oluşabilecek işyeri için işyerlerinin büyüklüğüne göre büyük kaza önleme politikası belgesi veya güvenlik raporu hazırlama yükümlülüğü aşağıdakilerden hanisine aittir

İşveren

51- Aşağıdakilerden hangisi destekten yoksun kalma tazminatında iş kazası ya da meslek hasarlığı sonucu ölüm halinde uğranılan zararlardan biri değildir

Ölenin ailesi ile olan sevgi bağının yitirilmesi

52- Günümüzde çalışma hayatında yer alan kişilerin karşılaştıkları risklerin sayı ve niteliği geçmişte yapılan üretime bağlı olarak kişilerin çalışma hayatında karşılaştıkları risklerin sayı ve niteliğinden oldukça farklı hale gelmiştir. Örneğin.....

Yukarıdaki paragrafta iş sağlığı ve güvenliğinin önem kazanmasının önem kazanmasının nedenlerinden hangisi anlatılmıştır

Teknik zorunluluklar

53- Dar anlamda sorumluluk aşağıdakilerden hangisini ifade eder

Akit dışı sorumluluk

54- İş kazası belediye sınırları dışında meydana gelmişse soruşturma aşağıdakilerden hangisinin yardımıyla yürütülür

Jandarma karakolları

55- Aşağıdakilerden hangisi iş kazası ve meslek hastalıklarının yer aldığı işverene.....(soru okunmadı)

Sigortalanmış tedavi gideri(cevap sigorta ile başlayan ama tam okunmadı)

56- Aşağıdakilerden hangisi iş kazaları ve meslek hastalıklarının yol açtığı iş veren açısından dolayı maliyetlerden biri değildir

SİGORTALANMAMIŞ TEDAVİ GİDERLERİ

57- İşyerinde durdurulan işlerde izinsiz çalışma yaptıran işveren veya işveren vekillerine _____ yıldan _____yıla kadar hapis cezası verilir? Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yerleri aşağıdakilerden hangisi sırasıyla ve doğru olarak tamamlar

3-5

58- Çerçeve direktif ile ilgili yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur?

I,II VE IV

59- Aşağıdakilerden hangisi iş sağlığı ve güvenliği kurulu üyelerinin eğitim alacakları konulardan biri değildir?

İŞLETME YÖNETİMİ

60- Yukarıdakilerden hangileri işyerindeki bir çalışanın çalışan temsilcisi olabilmesinin koşullarındandır ?

I-II-III

61- Aşağıdakilerden hangisi uluslararası çalışma örgütünün uluslararası antlaşma niteliğinde olan ulusal politikaya yol gösteren ve onaylayan ülkeyi bağlayan temel uygulama araçlarındandır?

Sözleşme

62- yukarıdakilerden hangileri iş kazalarına yol açan fiziksel ve mekanik.....

I,II,III,

1)19. yüzyıl başlarında fabrikalarda iş kazaları ve meslek hastalıkları ile ilgili istatistiki verilerin toplanmasına çalışmış ,hastalık veya kaza nedeniyle meydana gelen ölüm ve sakatlıkları inceleyen bilim adamı aşağıdakilerden hangisidir?

PATİSSIER

2)Aşağıdakilerden hangisi 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu anlamında iş kazası değildir?

Aynı işyerinde çalışan işçilerin işe gidip gelmek için tuttıkları minibüsün işe giderken kaza yapması sonucunda işçinin yaralanması

- 3) I. Adam çalıştırmanın sorumluluğu
II. Ev başkanının sorumluluğu
III Motorlu araç işletenin sorumluluğu
IV Taşınmaz malikinin sorumluluğu
V Haklı savunma

Yukarıdakilerden hangileri olan sebep sorumluluğuna ilişkin düzenlemelerdendir ?

I,II, IV SONRADAN II,III,IV,V

- 4) I .Sebeb sorumluluğun bir türüdür.
II. Tehlike sorumluluğu,sadece Türk Borçlar Kanununda düzenlenmiştir.
III. Tehlike yaratan tesis veya İşletmeyi işletenler, uygun illiyet bağının olması durumunda meydana gelen zarardan sorumludurlar.
IV. Tehlike sorumluluğu ,bir kusursuz sorumluluk halidir.

Yukarıdakilerden hangileri tehlike sorumluluğu ile ilgilidir ?

I, III, IV

5)..... bir şeyin zarar verme potansiyelidir.

Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yeri aşağıdakilerden hangisi doğru olarak tamamlar?

TEHLİKE

6)Yetkilendirilen sağlık hizmeti sunucuları meslek hastalığı tanısı koydukları vakaları en geç ne kadar zaman içinde sosyal güvenlik kurumuna bildirmeleri gereklidir?

3 İŞ GÜNÜ

7) Aşağıdakilerden hangisi iş güvenliği uzmanları işyeri hekimleri veya teknik elemanlara sertifika programları düzenlemektedir?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK EĞİTİM VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

8)Sözleşmeden Doğan sorumlulukta zamanaşımı süresi kaç yıldır?

10

9)İradenin bilerek ve isteyerek hukuka aykırı sonucu yönelmesine ne ad verilir?

KAST

10) I.İş sağlığı ve güvenliği inceleme ve Araştırma kuruluşlarının çalışmalarını desteklemek.

II.Konuya ilişkin kanunların hazırlıklarına katılmak ve görüş bildirmek.

III.İşçilerin güvenli davranışlar içinde bulunup bulunmadığını denetlemek.

Yukarıdakilerden hangileri iş kazalarının önlenmesinde sendikalara düşen görevlerdendir?

I ve II

11)Sanayi devrimi dönemine ilişkin yukarıdaki tabloda yer alan bilgilerin doğru eşleştirilmesi
Aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

1-D ,2-E,3-B,4-A,5-C

12)İşçilere yönelik koruyucu sağlık hizmetlerinden pasif bağışıklama olarak da adlandırılmaktadır.

Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yeri aşağıdakilerden hangisi doğru olarak tamamlar?

AŞILAMA

13)İşyerlerini işin yürütümü nedeniyle oluşan tehlikelerden ve sağlığa zarar verebilecek koşullardan arındırarak, daha iyi bir çalışma ortamı sağlamak için yapılan sistemli çalışmalara ne ad verilir?

İŞ GÜVENLİĞİ

14)Türkiye tanzimat'tan önceki dönemde sosyal güvenliğin başlangıcı olarak kabul edilen yardımlaşma sendikalarına ne ad verilir?

ORTA SANDIĞI

15) Sorumluluk türleri ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

Kusur sorumluluğu, hem Türk Borçlar Kanunu hem de diğer değişik kanunlar da düzenlenmiştir.

16)Herhangi bir nedenle ----- Aydan daha fazla süreyle işten uzak kalan çalışanlara, tekrar işe başlatılmadan önce bilgi yenileme eğitimi verilir.

Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi doğru olarak tamamlar?

6

17)Fizikçi, Kimyager ve biyolog ünvanına sahip olanlar ile üniversitelerin iş sağlığı ve güvenliği programı mezunları iş yerlerinde hangi kadroda çalışabilirler?

teknik eleman

18)Aşağıdakilerden hangisi iş kazalarının insana bağlı nedenlerinden tehlikeli davranışlara yol açan fizyolojik faktörlerden biri değildir?

sakarlık

19) işveren iş kazalarını, Kazadan sonra ne kadar süre içerisinde Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirmekle yükümlüdür?

3 iş günü

20) Aşağıdakilerden hangisi hem Özel sektör hem de kamu sektöründe faaliyet gösteren kuruluşların yöneticilerine ve çalışanlarına eğitim verebilir?

Çalışma ve Sosyal Güvenlik eğitim ve araştırma merkezi

21)Dar anlamda sorumluluk aşağıdakilerden hangisini ifade eder?

Akit dışı sorumluluk

22) Aşağıdakilerden hangisinde çalışma gücü ve meslekte kazanma gücü kaybı oranı tespit işlemleri yönetmeliğine göre listede yer alan bir hastalığa ilişkin yükümlülük süresi doğrudur?

2 gün - 25 yıl

23)Aşağıdakilerden hangisi iş kazalarının fiziksel ve mekanik çevre koşullarına bağlı nedenlerden biri olan, Makinelerden kaynaklanan kaza nedenlerinden biri değildir?

makine kapasitelerinin aşırı zorlanması

24)Çalışma gücü ve meslekte kazanma gücü kaybı oranı tespit işlemleri yönetmeliğinde listede yer almayan bir hastalığın meslek hastalığı sayılması için aşağıdakilerden hangisine başvurulabilir?

Sosyal Sigorta yüksek sağlık kurulu

25) I. makinenin üretim hatası nedeni ile arızalı olması

II. işverenin iş sağlığı ve güvenliği denetimine yeterli önemi vermemesi

III. işyerinin aydınlatmasının yeterli olmaması.

yukarıdakilerden hangileri iş kazalarına yol açan fiziksel ve mekanik çevre koşullarına bağlı nedenlerden biri olan üretin organizasyonunu yol açtığı kazalara örnek olarak verilebilir?

I,II,III

26)İş sağlığı ve güvenliği araştırma ve geliştirme Enstitüsü Başkanlığı ----- teknik yardımı ile kurulmuştur.

Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi doğru olarak tamamlar?

Uluslararası Çalışma örgütünün

27) günümüzde Çalışma Hayatında yer alan kişilerin karşılaştıkları risklerin sayı ve niteliği geçmiş yapılan üretime bağlı olarak kişilerin çalışma hayatını karşılaştıkları risklerin sayı ve niteliğinden oldukça farklı hale gelmiştir....

Yukarıdaki paragrafta iş sağlığı ve güvenliğinin önem kazanmasının nedenlerinden hangileri anlatılmıştır?

teknik zorunluluklar

28) -----, kanunda öngörülen özen yükümlülüğünün yerine getirilmemesine dayanan bir kusursuz sorumluluk halidir, ayırt etme gücü bulunmayanların hakkaniyet sorumluluğu bu sorumluluk tipine örnek olarak verilebilir.

Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yeri aşağıdakilerden hangisi doğru olarak tamamlar?

Olağan sebep sorumluluğu

29) I. mahkeme masrafları

II. işçiye veya ailesine, yakınlarına ödenen tazminatlar

III. kazanın gerektirdiği fazla mesainin maliyeti

IV. iş kazasına uğrayan veya meslek hastalığına tutulan işçinin yerine alınan yeni öğrenme süresinin maliyeti

III ve IV

30)Yapılan araştırmalar, en çok ----- ile ----- arasında kıdemi olan işçilerin kazaya uğradıklarını göstermektedir.

Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yerleri Aşağıdakilerden hangisi sırası ile ve doğru olarak tamamlar?

1 gün - 1 yıl

31) I. İşveren tarafından iş sağlığı ve güvenliği yönünden risk değerlendirmesi yapılırken genç yaşlı gebe engelli veya emziren çalışan dikkate alınmak zorundadır.

II.İşveren, İş kazalarını kazadan sonraki 10 iş günü içinde sağlık hizmeti sunucularına bildirmekle yükümlüdür.

III. asıl işveren, iş sağlığı ve güvenliği önlemlerini almayan alt işveren aleyhine verilmiş idari para cezasından alt işverenle birlikte sorumludur.

İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununa göre işverenin yükümlülükleri ile ilgili Yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur?

I ve III

32) I. Az tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde çalışacaklar, yapılacak işe uygun olduklarını belirten sağlık raporu olmadan işe başlatılamazlar.

II. sağlık gözetimi ve kontrolleri ile ilgili maliyet çalışanlar tarafından karşılanır.

III. çalışanın özel hayatı ve itibarının korunması açısından sağlık muayenesi yapılan çalışanın sağlık bilgileri gizli tutulur.

çalışanların sağlık gözetiminin sağlanması ile ilgili yukarıdakilerden hangileri doğrudur?

I ve III

33)İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu madde 7 ye göre çok tehlikeli ve tehlikeli sınıfta yer alan küçük ölçekli işyerleri için çalışanların iş sağlığı ve güvenliği hizmetinden yararlanabilmesi amacıyla aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından destek sağlanabilmesi için bu işyerlerinde en fazla kaç işçi çalışıyor olması gerekir?

9

34) Sözleşmeden doğan sorumluluk ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

Borçlunun sorumluluğu kural olarak kusur sorumluluğudur

35)Sanayi devrimi döneminde İngilterede ----- yılında çıkarılan ----- ile fabrikaların denetimi için müfettişlerin görevlendirilmesi düzenlenmiştir.

yukarıda boş bırakılan yerleri aşağıdakilerden hangisi sırasıyla ve doğru olarak tamamlar?

1833 - Fabrikalar kanunu

36)Yapılan araştırmalar ----- yıl ve daha fazla kıdemi olan işçilerde iş kazası oranının en düşük olduğunu göstermektedir

Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yeri aşağıdakilerden hangisi doğru olarak tamamlar?

1

37) Arkadaşının köpeğini gezdirirken köpeğin yolda yürüyen birini ısırması sonucunda köpeği gezdirenin sorumluluğu aşağıdakilerden hangisinin kapsamındadır?

Tehlike sorumluluğu

38)Yapı malikinin sorumluluğu ----- ilkesine dayanan kusursuz sorumluluktur.

Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yeri aşağıdakilerden hangisi doğru olarak tamamlar?

Tehlike

39) I.Meslek hastalığı beklenmedik bir şekilde meydana gelir

II. meslek hastalığı geçici veya sürekli olabilir

III. meslek hastalığı sonucunda ortaya çıkan engellilik hali bedensel meslek hastalığı ile ilgili yukarıdakilerden hangileri doğrudur?

I, II III

40) I. İşveren mücbir sebebin varlığını ispat ederse sorumluluktan kurtulur.

II. ortaklık durumunda işveren sorumluluktan kurtulur

III. üçüncü kişinin kusurlu davranışı illiyet bağına kesecek yoğunlukta ise işveren sorumluluktan kurtulur.

İşverenin sorumluluğu ile ilgili yukarıdakilerden hangisi doğrudur?

YALNIZ I

41) İş sürelerinin düzenlenmesi, telafi çalışması çocuk ve genç işçiler ile kadın işçileri korumak amacı ile yapılan düzenleme?

İş Kanunu

42) I. Zarar görenin kusuru

II. mücbir sebep

III. üçüncü kişinin kusuru

IV fiil kusuru

yukarıdakilerden hangileri işverenin sorumluluğunun ortadan kalkması için illiyet bağına kesen sebeplerdendir?

I, II, III

43) Türkiye'de Tanzimat ve Meşrutiyet döneminde ----- tarihli ----- ile tamamıyla ortadan kaldırılmıştır.

Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yerleri Aşağıdakilerden hangisi sırasıyla ve doğru olarak tamamlar

1865 Dilaver

44) -----, İş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinde görevlendirilmek üzere aile çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından belgelendirilmiş hemşire ve teknisyeni diplomasına sahip olan kişiler ile aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından verilen işyeri hemşireliği belgesi.

Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yeri aşağıdakilerden hangisi doğru olarak tamamlar?

İş güvenliği uzmanı

45) Yazdığı Meslek Hastalıkları kitabı ile iş sağlığının kurucusu ----- olarak kabul edilmektedir.

Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi doğru şekilde tamamlar?

Bernardino Ramazzini

46) Sebep sorumluluğu ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

Sadece Türk borçlar kanununda genel İlke Olarak düzenlenmiştir.

47) Radyo televizyon Kurumu ile ulusal bölgesel ve genel yayın yapan özel televizyon kuruluşları ve radyolar ayda en az ----- dakika konularda uyarıcı ve eğitici mahiyette yayınlar yapmak zorundadırlar.

Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi doğru olarak tamamlar?

60

48) Aşağıdakilerden hangisi işçilere yönelik koruyucu sağlık hizmetlerindendir?

İşe dönüş muayenesi

49) Aşağıdakilerden hangisi iyonize olmayan radyasyondur?

Kızıl Ötesi

50) Aşağıdakilerden hangisi iş kazaları ve meslek hastalıklarının yol açtığı işveren açısından dolayı maliyetlerden biridir?

Sigortalanamamış tedavi giderleri

51) Aşağıdakilerden hangisi tehlike sorumluluğuna örnek olarak verilebilir?

Devletin askeri manevralar ve atışlardan Doğan sorumluluğu

52) Aşağıdakilerden hangisi hayvanlardan insanlara geçen mesleki hastalıklardandır?

şarbon

53) I. İş sözleşmesinin geçersizliği

II. İş yerinin alacaklı temerrüde düşmesi

III. İşçinin alacaklı temerrüdüne düşmesi

IV. İşçinin iş sözleşmesini derhal fesih hakkı

V. İşverene para cezası uygulanması

yukarıdakilerden hangileri Türk Borçlar kanununda işverenin gözetme borcuna aykırı davranışından Doğan hukuki sonuçlardandır

I,II,IV net değil

54) İşyerlerinin esnek çalışma şekillerine yönelmesi, Aşağıda yer alan iş sağlığı ve güvenliğinin önem kazanmasının nedenlerinden hangisinin kapsamındadır?

Ekonomik zorunluluklar

55) Aşağıdakilerden hangisi işçilere yönelik koruyucu sağlık hizmetlerinden biri değildir?

GIDALARIN KONTROLÜ

DON'T ASK QUESTIONS,JUST FOLLOW...

SINCE 2020

56) I. Kazayı uğrayanın 5510 sayılı kanun anlamında sigortalı olması

II. sigortalının kazaya uğraması

III. kaza olayının çalışma saatleri içinde meydana gelmesi

IV. sigortalının bedensel veya ruhsal bir zarara uğraması

V. kaza olayı ile sigortalının uğradığı zarar arasında illiyet bağının bulunması

55 10 sayılı sosyal sigortalar ve genel sağlık sigortası kanununa göre yukarıdakilerden hangisi?

1 2 4 5

57) 5510 sayılı sosyal sigortalar ve genel sağlık sigortası kanunu uyarınca iş kazasını unsurlarına ilişkin aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

SADECE FİZİKSEL HASAR OLMASI GEREKMEZ

58) I. Hastane ve ilaç masrafları

II. üretim kaybı

III. kazada hasara uğrayan makinenin yenilenme masrafı

IV. mahkeme masrafları

V. işçiye veya ailesine ödenen tazminatlar

yukarıda yer alan iş kazaları ve meslek hastalıklarının işveren açısından ortaya...?

Hepsi

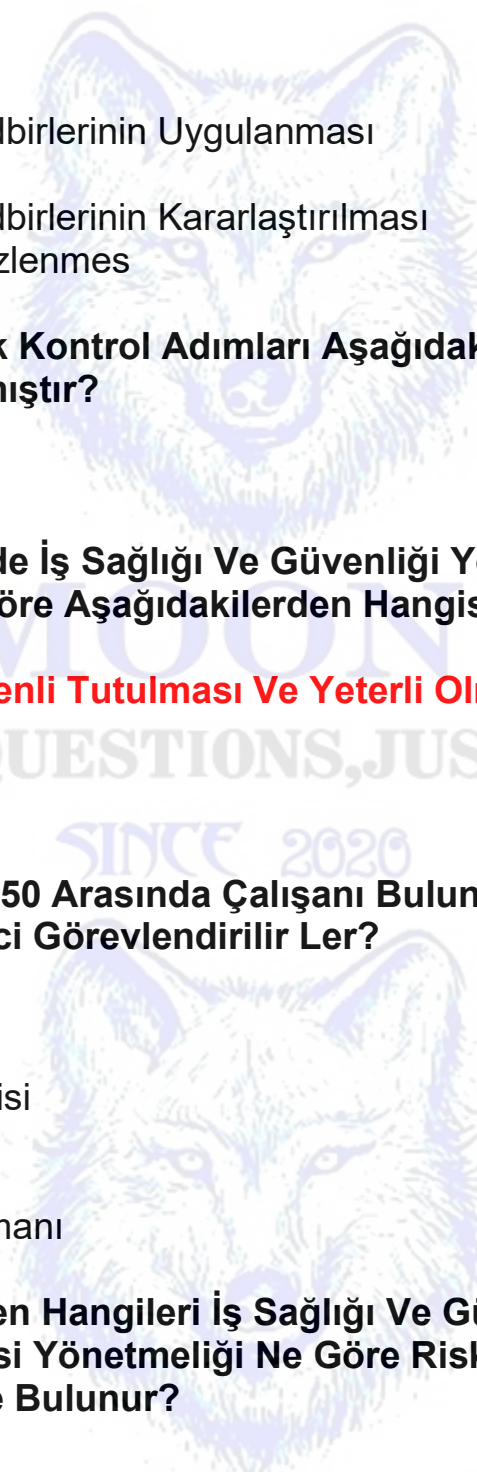
59) Türkiye'de iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili kurum ve kuruluşların çok sayıda ve dağınık şekilde olması Aşağıdakilerden hangisi ile ilgilidir?

örgütlenme ve koordinasyon yetersizliklerinden kaynaklanan sorunlar

SKYMOON PDF

DON'T ASK QUESTIONS,JUST FOLLOW...

SINCE 2020

-
-
- I. Risk Kontrol Tedbirlerinin Uygulanması
 - II. Planlama
 - III. Risk Kontrol Tedbirlerinin Kararlaştırılması
 - IV. Uygulamaların İzlenmesi

1. Yukarıdaki Risk Kontrol Adımları Aşağıdakilerden Hangisinde Doğru Sıralanmıştır?

= II-III-I-IV

2. Yapı İşyerlerinde İş Sağlığı Ve Güvenliği Yönetmeliği Hükümlerine Göre Aşağıdakilerden Hangisi Yapı İşyerlerinde İşverenin..?

= Yapı Alanının Düzenli Tutulması Ve Yeterli Olmasını Sağlamakla Yükümlüdür

3. İşverenler 2 ile 50 Arasında Çalışanı Bulunan İşyerlerinde Kaç Çalışan Temsilci Görevlendirilir?

= 1

- I. Çalışan Temsilcisi
- II. İşveren
- III. Destek Elemanı
- IV. İş Güvenliği Uzmanı

4. Yukarıdakilerden Hangileri İş Sağlığı Ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği Ne Göre Risk Değerlendirme Ekibi İçerisinde Bulunur?

= III Ve IV

5. Aşağıdakilerden Hangisi Türk İş Sağlığı Ve Güvenliği Mevzuatının Ana Gövdesini Oluşturur?

= Avrupa Birliği Yönergeleri Esas Alınarak Hazırlanan İş Sağlığı Ve Güvenliği Kanunu Ve Yönetmelikler

6. İyonlaştırıcı Radyasyon A Karşı Koruma Sağlamak Üzere Tasarlanmış Ve Üretilmiştir Göz Koruyucuları Ve Filtreleri , Elektrik Risklerinden Korunmak İçin Üretilmiş Baretler, Göz Kurucuları Ve Filtreleri, Yüksekten Düşmeye Karşı Koruma Sağlamak Üzere Tasarlanmış Ve Üretilmiştir, Özel Veya Mesleki Kullanım İçin Koruyucu Donanımlar, Kişisel Koruyucu Donanım Yönetmeliği Ne Göre Aşağıdaki Hangi Kategori Kapsamına Girer?

= **Kategori 3**

7. Aşağıdakilerden Hangisi İşyerlerinde Risk Değerlendirmesi Yapılırken Dikkate Alınan Hususlardan Biri Değildir?

= **Toplu Koruma Tedbirleri Kişisel Koruma Tedbirlerine Göre Öncelik Verilmesi**

8. Proaktif(Önleyici) Yaklaşım İçeren Ve Türkiye'nin İlk Müstakil İş Sağlığı Ve Güvenliği Kanunu Olma Özelliği Taşıyan Yasal Düzenleme Aşağıdakilerden Hangisidir?

= **6331 Sayılı İş Sağlığı Ve Güvenliği Kanunu**

9. Aşağıdakilerden Hangisi Kişisel Koruyucu Donanım Ve Kullanım Kurallarından Biri Değildir?

= **KKD, Kullanıcıyı Mümkün Olan En Yüksek Seviyede Korumalıdır.**

10.Aşağıdakilerden Hangisi 6331 Sayılı İş Sağlığı Ve Güvenliği Kanunu'nun Önleyici Ve Koruyucu Tedbirlerin Temelini Oluşturur?

= **Mesleki Risklerin Önlenmesi, Eğitim Ve Bilgi Verilmesi Dahil Her Türlü Tedbirin Alınmasını Sağlanması**

11.İş Sağlığı Ve Güvenliği Mevzuatı Kapsamında Çalışma Ortamındaki Kişisel Maruziyet Ler İle Çalışma Ortamına Yönelik Fiziksel, Kimyasal Ve Biyolojik Etkenlerle İlgili İş Hijyeni Ölçüm, Test Ve Analizini Yapan Aboratuvarların Yetkilendirilmesine İlişkin Usul Ve Esasları İle İşverenin İşyeri Ortamında Çalışanların Maruz Kaldığı Risklerin Belirlenmesi İçin İş Hijyeni Ölçüm, Test Ve Analizleri Dair Yükümlülükleri

Düzenlemek Aşağıdaki Yönetmeliklerden Hangisinin Amacıdır?

= İş Hijyeni Ölçüm, Test Ve Analizi Yapan Laboratuvarlar Hakkında Yönetmelik

- I. İş Sağlığı Ve Güvenliğine Olan İnanç
- II. İş Sağlığı Güvenliği Algısı
- III. İş Sağlığı Ve Güvenliği İle İlgili Tutumlar

12.Yukarıdakilerden Hangileri İş Yeri ISG Kültürü Oluşumu Parametrelerindendir?

= 1 2 Ve 3

13.Aşağıdakilerden Hangisi “CE” İşareti Yönetmeliği Hükümlerinden Biri Değildir?

= “Ce” İşareti İle İlgili Teknik Düzenlemede Aksi Belirtilmedikçe Askeri 15 Mm Ebadında Olur

14.Aşağıdakilerden Hangisi İmalatçının, Kişisel Koruyucu Donanım (Kkd) Kullanım Kılavuzunda Belirtilmesi Gereken Bilgilerden Biri Değildir?

= Ürün İmalatçısının Adresi Ve Sosyal Medya Hesapları

15.Silahlı Kuvvetler Ve Emniyet Güçleri Tarafından Kullanılmak Üzere Özel Olarak Tasarlanmış Ve Eritilmiş Miğferler, Özel Amaçlı Kullanılan Motosikletçi Baret, Elbisesi Ve Eldiveni Kişisel Koruyucu Donanım Yönetmeliği Ne Göre Aşağıdaki Hangi Kategoride Sınıflandırılır?

= Kategori 0

- I. Yanal Deformasyon
- II. Şok Absorpsiyonu
- III. Delinmeye Karşı Direnç
- IV. Aleve Karşı Dayanım

16.Yukarıdakilerden Hangileri Endüstriyel Baretin Özelliklerindendir?

= 2 3 Ve 4

17.Ünlü Düşünürlerin İş Sağlığı Ve Güvenliği Alanında Yaptıkları Katkıları İle İlgili Aşağıdaki İfadelerden Hangisi Yanlıştır?

= **Pilini, Kurşunun İnsan Sağlığına Zararları Üzerine Kitap Yazmıştır**

18.Türkiye'de İş Sağlığı Ve Güvenliği Genel Müdürlüğü Ne Zaman Kurulmuştur?

=**2000**

19.Aşağıdakilerden Hangisi Ulusal İş Sağlığı Ve Güvenliği Sisteminde Yer Alan İsg Profesyonellerinin Göreve Sorumluluklarından Biri Değildir?

= İşverenin, Hayati Tehlike Doğuran Bir Önemi Almaması Durumunda, Sağlık Bakanlığına Durumun İletilmesinden Sorumludurlar.

20.Aşıldığı Durumda Çalışanın Titreşime Maruz Zeytinler Kaynaklanabilecek İstedi Kontrol Altına Alınmasını Gerektiren Değere Ne Ad Verilir?

= **Maruziyet Eylem Değeri**

21.Aşağıdakilerden Hangisi İş Sağlığı Ve Güvenliğine İlişkin Düzenlemelerin Bulunduğu Kanunlardan Biri Değildir?

= **İşsizlik Sigortası Kanunu**

22.Aşağıdakilerden Hangisi 6331 Sayılı İş Sağlığı Ve Güvenliği Kanuna Bağlı Çıkarılan Yönetmeliklerden Biri Değildir?

= **Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği**

- I. Kullanıcının İşleri Yürütme Yeteneklerini Bozar.
- II. Kullanıcıların Kişisel Koruyucu Donanımları Doğru Bir Şekilde Kullanmaları Engelleyebilir.
- III. Kullanım Hataları Çalışanlarda Yaralanma Ya Da Ölüm Riski Oluşturabilir.
- IV. Kullanıcı Önemli Düzeyde Rahatsızlık Hissettiği Zaman Kişisel Koruyucu Donanım Kullanımına Bırakabilir.

23.Yukarıdakilerden Hangileri Kişisel Koruyucu Donanımların, Kullanıcı Ve Çalışma Ortamı Arasında Bariyer Konumunda Oluşunun Sebebi Olduğu Problemlerdendir?

= 1 2 Ve 3

24.İşyerlerinde, İş Sağlığı Ve Güvenliği İle İlgili Tehlikeleri Belirleme, Belirlenen Tehlikelerin Çalışanlara, Üretime Ya Da İşyerine Zarar Verme, Olasılığını Saptayarak Riskleri Derecelendirme, Oluşabilecek Zararları Azaltmak İçin Önleyici Tedbirlerin Uygulanmasını Öncelik Verme Sürecine Ne Ad Verilir?

= Risk Yönetim

25.Bir İş Yerinde Birden Fazla Çalışan Temsilcisinin Bulunması Durumunda Baş Temsilcinin Belirlenme Usulü Aşağıdakilerden Hangisidir?

= Çalışan Temsilcileri Arasında Yapılacak Seçimle Belirlenir

26.Aşağıdakilerden Hangisi T.C Cumhurbaşkanlığı Strateji Ve Bütçe Başkanlığı- T.C Kalkınma Bakanlığı On Birinci Kalkınma Planı Kapsamında İş Sağlığı Ve Güvenliği Kültürünün Yaygınlaştırılması Ve Farkındalığın Artırılmasına Yönelik Politikalardan Biri Değildir?

= İsg İle İlgili Her Türlü Verinin Tek Bir Platformda Toplanmasını Sağlayan Bir Veri Tabanının Oluşturulması

27.

Aşağıdakilerden Hangisi Kişisel Koruyucu Donanım Kullanım Kurallarından Biri Değildir?

= İşveren Hangi KKD'nin Hangi Risklere Karşı Nasıl, Ne Kadar Süre Kullanılacağı Hakkında Yeterli Bilgiyi Ve Eğitimi Çalışanlarına Ücreti Karşılığında Vermelidir.

28.Türkiye Uluslararası Çalışma Örgütü'ne Kaç Yılında Katılmıştır?

= 1932

- I. Arama-Kurtarma Tahliyeciler
- II. Analizciler
- III. İlk Yardımcılar
- IV. Yangınla Mücadele İler

29.Yukarıdakilerden Hangileri İşyerlerindeki Destek Elemanlardandır?

=1, 3 Ve 4

30.Keskin Bertaraf Edilmesi Ve Kabul Edilebilir Düzeye İndirilmesi Ve Bu Düzeyde Tutulması Amacıyla Uygulanan Yöntem Ve Tekniklere Ne Ad Verilir?

= Risk Kontrol Tedbirleri

31.Aşağıdakilerden Hangisi Kişisel Koruyucu Donanımlar Yönetmeliğine Göre Kategori-1 Kapsamına Giren Risklerden Biri Değildir?

= Zararlı Biyolojik Ajanlar

32.Uluslararası Çalışma Örgütünün Ülkelerdeki Çalışma Yasalarına Ve Bu Alana İlişkin Uygulamalarda Standartları Geliştirmek Ve İleriye Götürmek Gibi Bir Amaçla Ve 9 Ülkenin Katılımı İle Kurulduğu Yıl Aşağıdakilerden Hangisidir?

= 1919

Çalışanların Korunması İlkesi Gereği, İş Sağlığı Ve Güvenliği Hukukunun Temel Amacı Çalışanların Yaşamlarının Ve Vücut Bütünlüklerinin Korunmasıdır. Bu Nedenle, Çalışma Yaşamının, Vücut Bütünlüğünün, Fiziksel Ve Ruhsal Sağlığının Korunması Temelini Oluşturmaktadır.

33.Yukarıdaki Cümlede Boş Bırakılan Yere Aşağıdakilerden Hangisi Doğru Şekilde Tamamlar?

= İş Sözleşmesinin

34.Aşağıdakilerden Hangisi Kişisel Koruyucu Donanımlar Yönetmeliği Kapsamındadır?

= Statik Elektriğe Karşı Koruyucu Donanımlar

I. İşyeri Ortamının veya İşin Gereği Olarak Çalışanın Kişisel Maruziyetinde Değişiklik Meydana Geldiğinde,

- II. İşyeri Hekimi veya İş Güvenliği Uzmanının Gerekli Görmesi Halinde
- III. İşyerinde Gerçekleşen Dış Denetimlerde İstenmesi Halinde
- IV. Çalışanın Talep Etmesi Durumunda

35.Yukarıdakilerden Hangilerinde İş Hijyeni Ölçüm, Test Ve Analizleri İşveren Yaptırır?

= 1 2 Ve 3

36.Türkiye'de Yayınlanan, Uygulamada İş Kazalarının%20 İş Kazalarının Azaltılması Ve AB Normlarına Uygun Bir İş Sağlığı Ve Güvenliği Kanunun Çıkarılmasına Yönelik Belge Ve Yıl Aralığı Aşağıdakilerden Hangisidir?

=Ulusal İş Sağlığı Ve Güvenliği I.Politika Belgesi/ 2006-2008

- I. Tehlikelerin Tanımlanması
- II. Risk Yönetim Ekibinin Kurulması
- III. Güncelleme Ve İzleme
- IV. Dökümantasyon
- V. Risk Kontrolü
- VI. Risklerin Değerlendirilmesi

37.Yukarıdaki Risk Yönetim Aşamaları Aşağıdakilerin Hangisinde Doğru Sıralanmıştır?

= II-I-VI-V-IV-III

38. Aşağıdakilerden Hangisi İşyeri Bina Ve Eklentilerinden Kaynaklanan Sebzelere Biridir?

= Yetersiz Hava Hacmi

SINCE 2020